

non dissoluetur ex presentia partis. **¶** Undecimo tunc est licita penitentia quando iudex est absens vt. d. l. si conuenerit ergo data sua pntia non erit licita pntia. **¶** Preterea illud est euitanda cle. cum illud de rensic. c. bone de postul. prela. l. i. C. de lati. liber. tol. z ibi bal. arguit s cardina. qui olim illuserunt populo christiano. **¶** p istam variatione illudatur maiestati iudicantis ergo. **¶** Preterea adduco sin. dictu do. anto. in. c. no. uit de offi. ordi. vbi dicit q si ordinarius delegat cam alicui q pot illa reuocare ad libitum. l. i. iudicium soluit. ff. de iudic. **¶** s si supior illa confirmat no pot ordinarius ampli reuocare qz effecta e irruocabilis z faciat quod voluit lappus alloe nona z archi. i. c. pntia de offi. ordi. lt. vi. z do pe. in cle. qz regulares d sup. neg. prela. z bal. in. c. al lud de maio. z obe. z Inno. in. c. de certo de re iu. Jo. an. in. c. eum inter de elec. vbi dicit q si bñficiu e manuale z pfirmat p papa dr effectus perpetuu. Ita dicamus q prorogatio facta in figura iudicij iudice pntie z acceptante videat effecta irruocabilis quasi pntia iudic. videat pntia robur. **¶** Ultimo si quispiam adducat in sriu glo. i. l. i. ff. de iudi. que dicit q no sufficit pntia iudic. p. d. l. si cu dot. s. eo aut tpe. ff. so. ma. **¶** Rñdeo q ille s. non loq in prorogatoe. fo illa glo. no dicit vez qz cofundit p prefata iuz. Itē illa glo. no loq qñ in figura iudicij facta est illa conuētio. Unde taloz iudicij multum opatur vt dixit adduco ang. in. d. l. si conuenerit vbi dicit q non admittit pntia si prorogatio fiat coram iudice pntie z acceptante quia per eam quesitum e ius iudici alt. d. l. e receptum dicit tñ q si citatus non copuit tenet processus s eum ex quo nihil opposuit allat glo. i. l. i. ff. si qz in ius voc. pro certo glo. e hic vt superius dixi. **¶** Et si qspiam querat a me vtru consensus iudic. dz esse expressus an sufficiat tacitus dico q pendet ex adductis i precedenti dubio vbi tenui q consensus partiu prorogantiu dz esse expressus vt probat in. d. l. e receptu lz ang. abi dicat procedere qñ superior prorogat iurisdictionem minoris tunc eniz regrit expressus consensus secus si par pari aut puatus iudici non suo. **¶** Ego dico q eo cau quo regrit consensus iudic. dz ee expressus z adduco glo. q in terminis hoc voluit in. l. i. s. lz si iudex. ff. de iudi. z faciat glo. in. c. p. z. g. de of. dele. lz sriu putet saly. z non bñ in. l. i. C. de iuf. o. iu. **¶** Et ex precedenti qñto z ex istis has conclusio nes elicias v3 q prorogatio iurisdictionis regrat pro suo ee expressum consensus partium s Inno. bar. z eodem opi. Ex qua orit correllariu q eo ca su quo in prorogatione regrit consensus iudicantz q dz ee expressus quod e s saly. abb. z alios. Ex quo infero q si ptes submitunt se iudici ad tribu nal z iudex expresse no acceptat nec recusat q no pp hoc e effecta iurisditio irruocabilis qd e con tra glo. l. pe. ff. si qz in ius voc. z s ang. in. d. l. si conuenerit z sm correllariu. **¶** Secda qzlo q pntia iudic. acceptantz in figura iudicij reddit prorogati onē imutabile z et ducit a iure declinadi nulla ad huc habita litz contest. qd e s glo. z sequaces te ne menti qz tpe suo afferent tibi honore. **¶** Ca pio tertiu si possit agi ad interesse eo cau quo lici ta e pntia z doc. e dicit tenent q sic z voluit saly. f

l. i. C. de iuf. o. iudi. z ang. in. d. l. si conuenerit. pro certo mihi v3 q opi. pe. cy. Jo. an. z collegij padu ani sit verior z nouissimus ego induco. c. i. de re gul. li. vi. vbi e caus q ann' probatōis dat' a iuf ingrediendi religionē stat' in volūrate tā ingrediē tis q loci ad que est ingressurus z ifra annū loc' e pntie vt ibi. **¶** Adō ingrediens vult ingredi mona steriu recusat iste igrediens petit interee pro illo tpe quo stetit in religione vel igrediēs vult exire monasteriu repetit expēsas quas ei fecerat i mōa sterio dubitat vtru teneat dicit ibi q no ex quo a iure dat ptās penitēdi. iudicio meo ille tex. ap ponit gladiū ad ora oīuz tenentiū sriu z admirōz vebemēter iuris ocos no aduertisse ad istū tex. s3 xps de cuius plenitudine oēs accipim' sit benedi ctus. **¶** Et p illū tex. tollit illud motiuū q facit co muni opio q illa pntia itelligit saluo iure tertij vt. d. l. i. s. merito z. s. si qz a pncipe cū si. qz illō procedit qñ ad instāciā supplicantiū supior conce dit beneficiū qz tūc v3 p iudicat iuri tertij vt. d. c. sup eo de of. dele. **¶** s3 qñ beneficiū idulget a le ge no ad instāciā supplicantiū tunc e secus ista est glo. in auē. quas actiones. C. de sac. sanc. ecc. **¶** Qu ergo a iure indulget istud beneficiū vt anteq ad eatur iudex sit licita pntia sequit q no dz nocet qz beneficio iuari z no decipi debemus. cc. i. de o moda. cū si. preterea istud probō p. d. l. si conuenerit sic inducēdo nemo cōpellit illi quētionē stare. **¶** s3 si teneat ad interesse sequeret q i qñaz cōpelleret stare cōuentioni. **¶** Istud repugnat menti illius tex. **¶** Nam vbiqz prohibet act' semp v3 prohibet' modus per quem deuenit ad illud. vt traditur in regula cū qd li. vi. sed i cau illi'. l. prohibet' cōpul sio ergo prohibet oīs modus p que deueniat ad cōpulsionem z p qñis no tenebitur ad iteresse. nec obstat qd dz de p iudicio ptz qz ille debuit scire illū posse penitere iō sibi imputet. c. scienti. de re gn. iur. li. vi. l. cū donatōis. C. de transf. vñ no vi deo rōne quare lex voluerit posse penitere z peni tēte puniri z adduco rōnem incōuincibile pena p uādi que suo iure nūq imponit a iudice nisi ius exprimat glo. e in. c. fi. de iurpa. c. cū nos de. of. oz di. z in sūma. xv. q. viij. tex. in auē. de no elig. fo nub. s. cū igit vñ. non e lex tale qd dicēs z. l. s3 z si qz. s. diuus. vñ. cū in cū pena statuta non sit. ff. de relig. z sup sune. **¶** s3 non repit' expressus a iure q puniat ad interesse penitēs ergo iudex illā no ipo net. pretea vtens iure suo nemini facit iniurias. c. nouit. j. co. s3 penitēs vti iure sibi debito. qz a iu te dat ptās penitēdi ergo nullā facit iniuriam ad uersario ergo non teneat ad interesse. z si occurrerz in facto sfulerē pro ista pte. secus si promisit pena l. ficat. C. de act. z ob. **¶** Et ex istis elicit' qzlo q eo casu quo est licitū proroganti penitere no tenetur ad interesse qd e s eodem opi. **¶** Capio quartū v3 vtz regrit lit. qzest. ad hoc vt cōmittat pena. **¶** Et glo. in. d. l. si conuenerit tenuit q sic tene cōtrari um pmo p. d. l. i. ff. de iudi. vbi p submissionē z cō sensum iurisditio prorogata e irruocabil'. **¶** Se cūdo p tex. in. d. l. est receptum. ff. de iuf. o. iudi. **¶** Tertio p istū tex. vbi ex sola promissione sequē do intellectū Jo. de lig. z do. anto. e prorogata iurisdit'. **¶** Quarto p tex. d. l. si conuenerit in vñ. adi ret adiri pot iudex p actum ceteriozes lit. contest.

de quo allego tex. in .l. si creditores i. vñ. aditus
 preses. C. de pac. z eodē mō opponēdo exceptionē
 dilatoriā ante lit. contest. qz p illam vñ in iudicē
 consentire vt voluit glo. in .c. inter monasteriū de
 re iudi. z p bar. in .d. l. si cōuenerit z p saly. in .l. i.
 C. de iur. o. iudi. z l3 bar. in .d. l. si cōuenerit dicat
 qz p libelli oblonē z receptionē libelli non videat
 prorogata iurisditio ex eo qz recipit libellus vt de
 liberet reus vt in auē offerat. C. de lit. contest. Ni
 hilominus mihi vñ qz illud procedit eo casu quo
 non processit conuentio prorogatiōis sed vbi pro
 cessit conuentio prorogationis z seqt libelli oblo
 z receptō libelli. vñ scā prorogatio irreuocabiliter
 qz capif via deterior reo vt not. in .c. ij. de confes.
 li. vi. Et vt euitet fconstantia z illusio. z ita limi
 tet qz hñ i. d. auē. offeratur z in .l. nō vñ. ff. de iudi.
 Et existis elicif qzlo qz prorogatio efficitur ir
 reuocabil p ceteriorē actū lit. z test. Et p libelli ob
 lationem z eius recep. tene menti qz sunt recitati
 one z auditu digna. C. apio nunc qntū v3 eo ca
 su quo pōt agi ad interesse vtrū poterit agi coram
 iudice illo prorogato. z mihi vñ de iure qz non ex
 eo qz non ē iudex ppetēs z infra nō pōt ferri ab in
 competentē vt. c. at si clerici. j. co. z si dicat qz ē cō
 peiens quo ad istud accessoriū. vt in .d. cle. i. de re
 scriptis cū sy. istud non obstat qz i cāu illo nō adi
 tur iudex vt cōdēnet in expensis s3 adif sup cau
 sa principali. Et opponit qz non cōpetit sibi iuris
 ditio. vigore illius hñpti quo casu ipse cognoscit d
 inualiditate hñpti iō pronūciando sup inualidita
 te hñpti pronūciat in qñam sup expensis qdēnādo
 impetrantē nō tñ loqz qñ principalr adif sup in
 cidenti qñimo plus dixit Jo. an. in .c. fi. de hñptis
 qz si iudex h3 pronūciare se incōpetentē z qdēnāf
 in expensis pñs d3 pronūciare sup expensis ne als
 si prius pronūciat se incōpetentē non possit postea
 pronūciare sup expensis. Et idē apti tenent spe
 cu. in ti. de expen. s. iurta. vñ. nemo. Et l3 illud di
 ctū Jo. an. z spec. confundat p. c. vt debitus d ap
 pel. vbi iudex appellatōis ab iterlo. remittit ptes
 ad pñm iudicē. qñ ē male appellatū z postea qdē
 nat i expen. z ēt reprobaf illa cautela spec. p tex.
 e. cū ap. friuol d ap. li. vi. tñ illud iō ē qz principa
 liter pronūciat sup eo sup quo non pōt adiri. Et
 sic vident ista motina doctorū facere contra eos
 s3 in cāu nostro nō pōt adiri pncipalr iudex prozo
 gat vt qdēnet i interesse post mutatā volūtatē
 ptes prorogant qz ē incōpetēs vt. d. l. si qñenerit.
 z maxime qz agif d iurisd. que ē publici iur3 nec
 pacto puator d3 prestari vt. l. puator. C. de iuris.
 o. iudi. z ita teneo. C. apio sextū dñ qñif qd si i
 terueniat iuramētū audistis scribentes varios cir
 ca hoc. ang. l. d. l. si qñenerit t3 qz nō ē loc⁹ pñe z
 p censurā ecclie poterit iurans cōpelli ad obseruā
 tiaz iura. Ego adduco tex. sin. d hoc ad que ne
 mo patrus nfoz habuit qñsiderationē in auē. d ex
 hibē. reis. s. si uero z qd iurēt vbi ē cāus qz si ali
 qs promisit sistere in iudicio z iurauit qz pōt com
 pelli precise rñdere in illo iudicio adeo qz erit loc⁹
 remissioni z ē limitatio mirabilis ad. c. romana. s.
 sbentes de foro cōpe. li. vi. quā ang. dicit se soluz
 dedisse i. l. heres abñs. ff. de iudi. Ex quo seqt qz
 multo fortius prorogatio erit irreuocabilis pp in
 terpositionē iuramēti z sic vñ ibi casus formalis d

eo qz doc. dubitant. Et accedat ad predicta gl.
 que cōiter reputat sin. in .l. si pecuniā. ff. de condi
 ob. cau. qz dic qz pp iuramētū qs compellit pcept.
 se ad pactū. Ex quo seqt qz iurans rñdere coram
 iudice al non suo cōpellef precise ad obseruantia
 iuramēti. et sic talis prorogatio ē irreuocabilis.
 Quinimo plus dico z in hoc aduertite qz i extra
 iudicialib⁹ res dē desinere ēē integra. qñ iuramē
 tum interuenit. Ista est glo. sin. in .d. l. si pecuniā
 ex qua seqt qz vbi als possit hñe locū pñia qz non
 hēbit locū vbi interuenit iuramētū. S3 in .d. l. si
 cōuenerit d3 qz h3 locū penitē. anteqz adiref iudex
 ergo seqt qz si iuramentū interuenit nō hēbit lo
 cū pñia tene menti qz noua sunt Et ad hñc arti
 culū inaudita. z cū opponit qz iuramentū recipit i
 terpretationē hñtus cui accedit vt ē cāus sing. in
 l. si. C. de non nume. pecu. z probaf i. d. c. p tuas d
 arbi. S3 de natura cōuentionis ēvt pñia hēat. locū
 i prorogatione ergo seqt qz intelligif iuramētum
 fm naturā hñt. Et sic hēbit locū pñia vt dic do.
 abb qz ad hoc rñdeo pmo qz de iure canonico iu
 ramen. d3 precise seruari. c. z si xps d iur iur. glo. f
 d. l. si pecuniā cū qua transit bal. in .l. vnica. C. de
 sen. qz pro eo qz inter. z in probe. feudoz z probaf
 in .l. si qs maior. C. de transf. fo dico qz iuramētuz
 ampliat vires hñtus qz si actus non valet vt agif
 valet vt valere pōt vt. l. cū pater. s. filius matres.
 ff. dele. ij. z. c. ex hñpto de iur. iur. Et. d. l. si. dic qz
 loqz presumptiue. vñ non spedit virtutē iuramēti
 sed presumif sup iuramēto ad que finem fuerit in
 terpositū iuramē. z etiam pondera qz lex ciuil nō
 pōt presumere sup iuramēto qz hoc nō spectat ad
 l. ciuilē. l3 aliē dicat bar. in .l. oēs populi. ff. d iusti.
 z iur. Et ad. l. si. ff. qz satis. cog. hñde ēt qz ibi de
 ficit iuramētū rōne subintellecti. Et ad. c. p tuas
 rñdeo qz loqz qñ procur. iurauit sine mādato dñi
 quo casu potuit se obligare z non obligare ecclaz
 z ita rñdeo ad illa hñia formata hic p do. abb. qñ
 culum meū. Et ex istis elicif qzlo vera qz pro
 rogatio efficit irreuocabil pp interuētū iuramēti
 z ē equa conclusio z salutar3 ase iurant3 z iuri cō
 sona. In glo. donec. oppōe vñ qz nō debeat differ
 ri absolutio donec satisfecerit. s3 statim prestita cau
 tione de iudicio sisti Cū iste fuerit excōdicatus pp
 contumacias rñdet glo. qz fm antiqua tpa cā ex
 cōicati tractabat anteqz absolueret s3 hodie secus
 Conclude qz vbi qs ē excōdicatus p contumacias
 manifestam vel pro offensa manifesta z olim z ho
 die non absoluebat nisi pñs satisfaceret. S3 si est
 excōdicat⁹ pro offensa nō manifesta tūc oliz nō ab
 soluebatur ante cāe exitū hodie est secus z ita ser
 uat. c. cū contingat de of. dle. Si vō p cōtumacias
 non manifestā. tūc oliz absoluebat ante cāe exi
 tum hodie sic prestita satisfactione de stando iuri
 vt. c. ex pte de vb. sig. Et poudera istam glo. in
 quantum dicit prestita satisfactione idest satisfda
 tione de iudicio sisti qz non vñ bene dicere. ex eo.
 qz istud vñam satisfactio expmif ab homine quo
 casu verificat i vera solutione vt probaf in .l. i. ff.
 qz satis. cog. secus si expmif a iure fm guil. de cu.
 z bal. in .d. l. i. ideo si habemus respectum ad istū
 tex. qz verba sint prolata a iudice ista glo. non dic
 verum quia verbum satisfactio importat solutio
 nem si dicamus qz proferatur a iure z tunc recte

loq̄ glo. ista s3 glo. si. d. c. ex parte el pmo que in
 cidit in idem videt̄ melior. Nam p probationem
 non imponitur finis sed p sniam sic vt est glo. sin
 gu. i. l. s3 si possessori. s. si cum iurauero. ff. de iur
 iuran. ¶ In glo. si. not. q̄ opponit glo. ista de. c. q̄
 cũq3 z. c. rursus. xi. q. ii. vbi excoicatus priuatur
 beneficio. ita iste episcopus excoicatus debet pri
 uari episcopatu. Soluit glo. q̄ ante lapsum anni
 non debet priuari postea sic. z ideo sentit glo. q̄ p
 seuerans in excommunicatione p annum debet per
 dere beneficium sed ante non. Maxime vbi lis
 non est contestata. doc. dicunt vt h̄ refert Jo. an.
 hoc verum nisi crimen eēt notozium. c. euidencia
 de accus. quasi sentiant q̄ tunc non expectat̄ lap
 sus anni vel nisi ageret̄ defedere matrimoniū vt. c.
 qm̄ vt lite non contest. pp dilapidationem tamen
 quandoq3 interdictū administratio. c. venerabi
 li de ofi. dele. fm̄ gof. id tractat h̄ do. abb. intelle
 ctum illozum iurium. c. quicunq3. z. c. rursus z p
 uipendit h̄ qd̄ dicit h̄ do. an. spec. in ti. de accus. s.
 seq̄ in prin. vbi t3 q̄ excommunicatus non auditur
 amplius sup illo crimine post lapsum anni. S3 ex
 tante contumacia habebit̄ pro confessio z dicit q̄
 post annum excommunicationis poterit grauari sē
 tentia procedendo ad suspensionem vel priuatio
 nem beneficij glo. aut̄ in. d. c. rursus dicit q̄ audi
 tur super crimine s3 nō sup beneficio vt glo. ista sē
 tit h̄ z collectarius in. c. contingit de dolo. z con
 tu. vbi sentit q̄ ex solo lapsu ani z idem sentit Jo
 no. in. c. cum bone de eta. z quali. z seq̄ archi. in
 d. c. rursus. Sed vgn. ibi sentit vt solū habeatur
 pro conuicto do. an. reperit̄ varius qz hic dicit q̄
 sup alijs a beneficio audif. sed in. c. veritas de do
 lo z contu. dicit q̄ indistincte non auditur. sed in
 omnibus habet̄ pro confessio do. ab. die se confide
 rare q̄. d. c. rursus z. c. quicunq3 nullam facit mē
 tōnem de beneficijs sed tm̄ dicunt q̄ nulla vox eo
 rum penitus audiatur z sic inuēt q̄ sup crimine
 non sunt audiendi quasi iur̄ interpretatione ha
 beantur pro confessis. ideo v̄ q̄ non pro quolibet
 delicto venit priuatus beneficio qz nō debz plus
 operari ficta q̄ vera confessio. Si enim fuisset cō
 fessus paruum crimen non priuaretur. xvi. q. vii.
 c. limentum ideo distinguit. Aut cā pro qua exco
 municat̄ ē digna priuatione beneficij ipso iure p
 perseuerantiam in excommunicatione p annum erit
 priuatus ipso iure. Aut ē digna priuatione per sē
 tentiam z tunc p lapsum ani non erit priuatus ip
 so facto s3 opus erit snia z sic reducit ad concordia
 am opi. Frias. Aut illud delictum pro quo fuit ex
 communicatus non inducit priuationem ipso facto
 nec dat facultatem priuandi. qz est parum respec
 tu priuationis z tūc non erit priuatus p lapsu3 an
 ni. nec priuari debet. S3 imponet̄ pena arbitraria
 ac si fuisset vere confessus. Ex quo pena pro illo
 delicto noc est in iure expressa als illa imponeret̄
 ¶ Nec obstat si dicat̄ q̄ pro illo nouo delicto im
 ponet̄ qz sterit tanto tempe in excommunicatione.
 ergo debz priuari qz sufficit q̄ pro hoc delicto ha
 beatur pro confessio. Non enim debet duplici pe
 na conteri. c. at si clerici. j. eo. nec pena d3 ex pe
 na procedere. c. qz dineritatem de concess. prebē.
 glo. in regula imputare li. vi. fatef̄ tm̄ q̄ si post lap
 sum ani adhuc staret in excommunicatione indura

to corde q̄ ex hoc nouo delicto contracto postq̄
 fuit habitus pro confessio qz non caret scrupulo be
 retice p̄uitat̄ poterit priuari beneficijs z sic potest
 intelligi. c. cum bone de eta. z quali. vbi ponderat̄
 q̄ p terminū stet in suspensione. seu excoicatione.
 non enim sufficiebat solus annus sicut cōter ibi
 dicunt doc. ¶ Et ad predicta allat̄ glo. in. c. cũ cō
 tumacia de hereti. lib. vi. que dīc q̄ in alijs crimi
 nibz ab heresi stans in excoicatione p̄ anū h̄ p̄o
 quicto de illo crimen z optime facit iste tex. in ar
 ibi enim simplr̄ habet̄ pro conuicto. z si hoc pro
 cedit in crimine heresis vbi non procedit ex presū
 ptione de facili vt in. c. lras de presumpt. fortius
 procedit in alijs delictz z vnde surgit ista tacita
 confessio z conuictō colligit̄ ex. c. nullus de presū
 ptio. quicto. d. c. cũ contumacia. Nam ex sola cō
 tumacia quis presumit̄ nocens z p̄fiteri lz illa cō
 fessio non sufficiat ad condēnationem vt in. d. c.
 nullus sed sequuta postea excoīcatōne z data
 perseuerantia p̄ annuz augmentatur illa presū
 ptio z efficitur vehemens vt in. d. c. cũ ptumacia
 z illa non sufficit ad condemnationem argum. c.
 auferte de presump. Et ex hijs dicit̄ habet̄ verū
 intellectum. d. c. rursus z. c. quicunq3 glo. tm̄ i. c. cō
 tingit de dolo z contu. dicit q̄ prefata capla non
 hnt̄ locum qm̄ agitur mere civilr̄ vt p lapsum ani
 pdat ius suū s3 procedūt qm̄ agit̄ criminalit̄ vt ci
 uilit̄ d̄ crimine. in quo casu maxima presumpcio
 surgit contra contumacem in odium criminis ita
 residet̄ hic do. abb. ¶ Pro certo iste passus ē du
 btabilis nec est propus locus hic enucleandi illū
 sed in. c. cum bone de eta. z quali. z in. c. veritatis
 de dolo z contu. z in. c. tue vt lit̄ non p̄test. z i. d.
 c. vt contumacia z satz oneratū est istud. c. in sua
 materia. Sed vnū pondero q̄ forte tex. d. c. rur
 sus non loq̄ in interpretatiue quictz vel confessis
 imo videt̄ mihi q̄ loquat̄ in clericz vere quictz z
 vere confessis quo casu si contumaciter se abnt̄t
 z excommunicati pseuerent p̄ annū q̄ si delictū illō
 erat p̄uatione dignū resest clara vt sint priuati be
 neficio sed si non erat priuatione dignū. mihi v̄
 de iure dicen. q̄ pp ptumacia z pseuerantiaz an
 ni in excoicatione sint p̄uati b̄ficijs z moueo ar
 tex. multū sing. fm̄ dy. z bar. in. l. fulcinius. s. si. ex
 qb. cau. in poss. ea. vbi pp nimia ptumaciam p̄u
 max p̄uat̄ re qua regl̄ p̄uari nō deberet. Ita dica
 mus in proposito qz ē dare nimiaz contumacia et
 contēptum quendā in isto excoicato qz uidet̄ cō
 tēnere clauēs eccle pp huiusmōi p̄tēptū priuatus
 est beneficio. Et pondero ad hoc tex. in. d. c. rur
 sus in v. clericz quictz vel confes. vñ probat̄ ibi
 tex. q̄ clerici fuerunt ibi conuicti vel confessi de
 crimine z absentarunt se. z pp hoc excoicati sunt.
 dicif̄ q̄ si per annū durauerint in excoicatōne nul
 la vox eozum penitus audiat̄. Nam illa v̄ba ex
 cludūt eū ab omni defensione ergo excludūt cum
 a purgatōe criminis z a defensione b̄ficijs. z sūt
 canon late snie vt probat̄ illō v̄bū penit̄ z proba
 tur i. c. sedes i v̄b. penit̄ d̄ h̄ptz z i. c. pastozal. s.
 qm̄ eo. ti. z i. c. ex l̄ris d̄ of. ole. z i. l. q̄ aduocati. C
 d̄ postul. z i hoc reputo illū casū z sing. z mirabile
 q̄ eo casu quod delictū nō ē p̄uatōe dignū z clericz
 p ptumacia se abnt̄t z pp hoc excoicat̄ z pseue
 rat p̄ anū i excoicatōe z fuit quictz vt p̄fessus q̄ ip̄o

fuisse carceratus de facto qz de scō exarcerādus
 eēt sing. ē glo. i. l. cū mior. ff. d. eue. ego supiorib⁹
 dieb⁹ 2sului i ciuitate regia i qdā bulla p̄pli in q̄
 p̄p onerauerat 2sciaz executoris q̄ execut⁹ erat cō
 tēta i bulla sine citatōe alicui⁹. **O**pponebat exe
 cutionē fore nullā. nihilomin⁹ 2sului 2riū. 2 addu
 cebā i i diuiduo bal. i. l. cer. C. vñ cog. vbi dicit q̄
 qñ cōscie iudic. 2mittit aliqd agēdū ipse p̄ illō p̄
 ficere sine citatōe alicui⁹ alit gl. i. d. l. iij. §. cā co
 gnita. adēvoluit h̄ adō istō ad ea q̄ dixi i. c. ne irri
 tarz 2 adde istud d̄q̄sti. **A**duerte ēt qz bal. h̄ collit
 q̄ si istud. c. loq̄ i criminali probat q̄ qz nō pōt re
 nūciare defensiōi vt ē gl. sin. i. l. pactū iter h̄ides.
 ff. de pac. ipse soluit q̄ loq̄ i defensionib⁹ facti q̄
 sapiūt innocētā. l. i. §. si q̄ vltro. ff. d̄ q̄sti. dicit etiā
 bal. statuto cauef q̄ bānit⁹ possit ip̄sne occidi. an
 exceptō bāni sit qdā innocētia an sit subterfugiū
 d̄linquēt⁹. **E**t distinguit hoc mō. aut h̄ cōsidera
 tio ad delictū 2 talis exceptio nō sapit innocētiaz
 qz homicidiū nō pōt eē sine smōdicia. **S**z si b̄ēt 2
 sideratio ad penā tūc sapit innocētā ex quo statu
 tū illō p̄mittit. l. fu. C. de h̄is q̄ ad ecclē 2 fug. l.
 i. §. q̄ aut. ff. de alca. 2 putat nō posse renūciari hu
 ic statuto qz p̄ncipalr ē itroductū i fauorē publi.
Tu adde q̄ si occidēs bānitū occidat illū zelo iu
 sticie 2 nō p̄uato odio q̄ ista exceptio bāni pit in
 nocētā nō solū quo ad delictū qz scriptū ē nō p̄
 mittas maleficos viuere sup terrā. xxiij. q. v. c. nō
 ē crudel. 2. q. ij. obicit⁹ 2 exodi. xxiij. c. et isto mō nō
 recte loq̄ bal. aut occidit odio p̄uato. 2 nō zelo iu
 sticie 2 tūc procedat distinctio bal. **A**dde ēt q̄ i q̄
 tū vult q̄ illi statuto renūciari nō possit. miran⁹. ē
 q̄ nō viderit gl. l. i. ff. d̄ dol. q̄ ang. reputat. sin.
 in. l. iurif. gē. §. si paciscar. ff. de pac. **Q**uerit ēt h̄
 bal. vtz vna ciuitas possit se alteri ciuitati subice
 re. 2 d̄cidit q̄ si ciuitas nō recognoscit supiorē nec
 ē spes q̄ ei possit d̄sari q̄ p̄ subicef se ei q̄ eā pos
 sit regere. 2 tueri 2 hoc p̄ de iure nāli. quo tutela
 de suo corpe ē p̄missa vnicuiqz. l. vt vi. ff. d̄ iusti. 2
 iuf. et p̄ istā rōnē dicit q̄ multa regna s̄t hodie que
 nō s̄t sub spator cui d̄ iuf subē orbis. si aut ē spes
 q̄ spator possit regere 2 gubernare 2 ista spes s̄t
 aliquo appatu tūc nō pōt subicere se sine licētia i
 patori. **N**ā spator s̄p v̄z excipi qz suprema p̄as
 nō recipit legē ab inferiorē. c. i. §. si. de pac. iur. fir.
 tū Jo. an. idistictē t3 p̄tē negatiuā quā tenuit ho
 sti. i. c. fi. j. eo. 2 ita voluit Jo. an. 2 archi. i. c. p̄sū
 d̄tes de h̄tē. li. vi. de hoc dicit i. c. fi. j. eo. vbi
 crit locus accōmodat⁹. **E**t tū idē bal. i. l. ex hoc
 iuf. ff. de iusti. 2 iuf tenuit idistictē dicitū hosti. et
 allat Jo. an. i. c. s̄damēta de elec. li. vi. **E**t i q̄
 tū sup̄ tenuit q̄ p̄sēns d̄z citari adduco vobis
 bar. ad quē nemo aduertit. i. l. nec q̄q̄. §. vbi d̄cre
 tū. ff. de of. p̄osul. vbi dicit q̄ s̄nta d̄z ferri p̄ite 2
 citata p̄te. 2 ad hoc all. l. de vnoquoqz. ff. de re iu
 di. **E**t pro certo hac nocte letatus ē animus meus
 qz ego illū itellectū dedi ad illā. l. de vnoquoqz.
Querit ēt h̄ bal. vtz iurisd. p̄rogeet ad h̄idē
 2 dicit q̄ si qdē ē iurisd. ḡnosa procedēs ex natura
 p̄te 2 radice p̄tū tāq̄ ex ḡnali thoro trāsit ad po
 steros suos iure gen. c. l3 de voto 2 si moriēte rege
 erat i vtero 2 ēt si erat demēs. dū tū h̄eret qnqz s̄e
 sus corpis 2 nō eēt mōstruosus. nā mōstrū nō suc
 cedit i fgnū. c. grādi d̄ sup. neg. p̄rela. i. vi. 2 i. c. i.

in t̄. an surdus mutus v̄l alteri p̄fectus i v̄sibus
 feud. 2 nōt i probe. h̄ai. **S**i aut ē iurisd. accidē
 tal 2 nō oriētal i ea nō succedit heres ēt filius nisi
 ex 2suetudie vel ex p̄uilio qz nō ē eadē p̄sona p̄tis
 2 filij. i prudētia nec i fide imo a cōit accidētibus
 nim⁹ sapientes ḡnant stolidos vt p3 i geroboā filio
 salomonis iōq3 iuram. fidelitatu renouāt a filijs
 qz nescim⁹ q̄les sint futuri p̄ozzo prudētē virtutes
 nō s̄t ex radice s̄z ex animi virtute. l. cur⁹ bonis. ff. d̄
 cur. fur. d. c. grādi not. in. l. tutela. ff. d̄ tutel. ita h̄
 residet. **T**u adde eūdē bal. i. l. ex hoc iuf. ff. d̄ iu
 sti. 2 iu. vbi dicit q̄ s̄p fuit 2 erit q̄ p̄mogētus suc
 cedit in regno. fallit in rege rōanoz qz d̄z obtinet
 monarchiā 2 iō eligēdus ē 2 probādus a p̄p. c. l3 d̄
 voto. c. venerabile d̄ elec. **N**ā si p̄ successione iret
 idignū eēt regnū regi forte a pupillo v̄l mulier. d.
 l. cuius bonis. 2 si nascat nec appet ordo nascēdi
 v̄tqz erit rex. l. diui s̄zef. ff. d̄ iure patro. s̄z tu adde
 qz 2riū probat in. c. moyses. vii. q. i. vbi probat q̄
 regnū d̄ferf electōe 2 legi vitā illustrissimi p̄ncipis
 fui dei duc⁹ philippi marie mēorie pro certo nō d̄
 lēde duc⁹ 2 d̄si q̄ cuz eēt ānoz etatz ferme nouē 2
 vna cū s̄e suo p̄mogēto accederēt ad eoz genito
 rē ducē Saleaciū ferf p̄sēntū Saleaciū p̄sē de
 testatū 2suetudinē qua regnū d̄ferf p̄mogēto.
 2 videmus p̄ncipes ḡtiliū acq̄rere regna p̄ electi
 onē 2 nō p̄ successione 2 is p̄ficiat i regno quē po
 pulus elegit s̄z eligit tū vnū de filijs reg⁹ d̄fūcti
Et ēt pōdera qz archi. i. d. c. moyses dicit q̄ d̄ cō
 suetudie ē q̄ regnū d̄ferat p̄ successione 2 nō p̄ e
 lectionē. 2 iō nō recte v̄z dicez bal. q̄ de iure ḡtiliū
 d̄ferf p̄ successione. nec v̄f eē bona rō diuersitat⁹
 q̄ si pupillus aut mulier nō possint succedere i mo
 narchia orbis q̄ n̄bilomin⁹ succedēt i regnū. **N**ā
 sicut spator ē monarcha i orbe. ita 2 rex. ē monar
 cha i suo regno 2 iō apporpat coronā q̄ ē in forma
 spica ad denotādū q̄ ē monarcha solus in regno
 suo vt not. i. d. c. l3 de uoto. **E**t iō sup̄rem⁹ de⁹ m̄
 nabat populo iudaico dabo vobis reges p̄eros
 nec loq̄ d̄ monarcha toti⁹ orbis s̄z loq̄ d̄ monar
 cha populi iudaici. **E**t ad predicta vide q̄ h̄nt i. l.
 ipialē. §. p̄fēca ducat⁹ de prohib. ali. feud. p̄ fed.
 vbi probat q̄ successione d̄ferf h̄mōi dignitates
 regales. **E**t i 2riū adduci possēt. c. i. d̄ alie. feu.
Aide tū q̄ voluit and. de h̄y. i. c. i. de feud. mar
 chie vbi talē dedit distinctionē aliqñ dux creat.
 vt h̄eat solā administrationē i ducatu aut i regno
 2 tūc electōe nō successione d̄ferf qz officia d̄fe
 runt industria 2 nō successioe vt. d. l. cuius bōis 2
 ita procedat. c. i. de feud. alie. 2 pōt p̄di exēplū i du
 ce c̄to quē elegit serenissimus d̄natus venetoz.
 Aliqñ creat dux v̄l rex vt h̄eat p̄p̄etate in iurif
 ditionē 2 tūc v̄z q̄ d̄ferat successioe 2 ita itelligat
 d. §. p̄fēca ducatus. **S**z pro certo istud v̄z valō
 dubiū. **E**go circa hoc nō apponā os supra celus
 aliter sup isto passu nō extēdo fimbrias. **A**dde
 ēt in q̄tū dicit q̄ a cōit accidētib⁹ sapientes viri ḡne
 rāt filios stolidos 2 fuit h̄ doctrina dant⁹ pocte
 clarissimi. **S**z pro certo 2riū videt de iure verius
 qd̄ d̄mōstro hoc medio. **N**atura ē vis i scita reb⁹
 ex s̄sibus s̄tra procreās **T**este p̄ho in p̄mo de ḡna
 tōe 2 corruptōe 2 not. in. c. ius naturale. i. di. ergo
 seq̄ q̄ qualis fuerit p̄ talis p̄sumit esse filius.
 2 demonstro ēt rōe viua de iure gentiū seu natu

rali iubemur pere parentib' nris. l. vrim. ff. d. in
 sti. z iur. l. veluti. co. ti. ergo seqt q' qual fuit pat'
 presumit ee filius ex quo d' iure nature tenet pere
 sibi z p' illu' tex. palebre dixit bar. i. fetatu d' gelfis
 z gebellinus q' natus in villi p'ia presumit ee vit'
 vt p'ia sua. z faciat tex. in. l. q' si nolit. s. qui man
 cipiū. ff. de edil. edic. vbi fili' presumit assimilari
 p'ri in bonitate z eode in malicia. z gl. ibi colligit
 ex tex. sepe solet filius. filis ee patri. Ergo seqt q'
 a coiter accidentib' sapietes viri generat filios
 sapietes. faciat q' i fili voluit ang. in. l. si fugitiui
 C. de seruis fug. Faciat qd' ellanter scribit huma
 ni eloquiū auctoz liuius de. ij. bello punico i prin.
 vbi narrat q' cu' amilcar cartaginens' suprem' fu
 erit armoz princeps non minus claruit i re belli
 ca Hamibal natus ex eo. z scrib' apd' ciceronem i
 officijs q' multi vt d' scipioe dixerit q' ad eas lau
 des quas a parētib' accepit addiderūt et suas
 z adduci possēt d' modernis exēplū. nā excellētissi
 mus pnceps philippus maria dux An' z virtute
 z g'ia prudēs filis genitorū duci Galeacio. Nōne
 legimus rayne d' forly. sūmū in iure virū procreas
 se argērinū filiū q' etate sua oēs coetaneos i hac ci
 uili sapia supauit z lōge excelluit. vidim' iaco. pi
 cēnū potētissimū armoz ducē supasse p'ez armis
 fide z victoria. z Illust. Joāne hēti. s'z uirtute bel
 lica. prudentiaz sapientia Hamibalem preclarum
 genitorē z alios antecessores longe antecedere
 Alta adduci possent exempla. qu' nimo dixit
 glo. singu. in. c. nanquam. l. vi. di. q' ex vilibus pa
 rentib' nascunt sūma virtute p'diti. z scrib' i p'ma
 tragedia. Nobiles aut nō sunt mibi s'z clara vir
 tus. z p' q'is illa celo bal. cū honorificētia sua nō
 v' de iure vera. Quert et h' bal. qd' est maius an
 excōicatio an missio in verā possessionē z arguit
 q' excōicatio p' id qd' h'z insti. de capite dimi. s. mi
 nor postea voluit terga arguēdo i s'riū qz i missio
 ne p'sequutiua vere possessionis requirit t'na cita
 tio vel p'p'toria vt not. in. l. si finita. s. iulianus. ff.
 de dān. infec. z in. l. p'iti. C. de h'is q' ad eccl. cō
 fug. l. s'z tedialis q' possit ex vna p'tumacia fulmina
 ri. l. i. ff. si q's ius di. nō obrē. dicit tū q' istū passum
 alibi declarabit qz satis ē dictū in hoc cap'lo pro
 honore principij s'm eū. Tu adde q' male deci
 dit z q' excōicatio sit maius adduco. c. tue vt lit'z
 nō p'rest. vbi h'z q' p'as d'z deueniri ad possessionē
 i mittēdū q' ad excōicādū. ergo maius ē excōicari
 q' mittere i possessionē. Scdo adduco qd' h'z i. l.
 ti). s. p'reterea z qd' bellissime voluit ibi bar. ff. de
 susp. tut. vbi p' prius capiēda sunt bona q' restrin
 gēde p'sone. z p' excōicationē destringit aia ergo
 multo forti' nō ē deueniēdū ad illā restrictionē.
 Tertio nō est dare maiore penā q' versari inē hōi
 nes z hōinū carere comercio. l. h'ij q. C. de appo.
 S'z excōicatio opat' h'mōi effectū ergo maius ē ex
 cōicare. Quarto p' excōicationē abolef' p'sōa qz
 excōicatus citius morit' vt not. i. c. qua fronte de
 app. z. xi. q. ii). c. qz ep'i ergo grauius ē excōicare.
 Quinto adduco qd' voluit hosti. in. d. c. tue vbi
 dixit q' h'is bona nō d'z excōicari qz p' prius capiē
 da sūt bona q' scip' edū ab excōicationē. z l'z illud
 dictū mordeat ibi a scribētib' tū satis procedit d'
 honestate. Itē qz doc. approbat' ibi grauius ee ex
 cōicari q' cape bona ergo. Sexto p' excōicatio

ne afficit aia. s'z p' vāam possessionē debilitat parō
 mū faciat qd' h'z in. c. i. d' sen. exco. in. vi. s'z aia p'c
 stātor est ergo preferenda. c. cū infirmitas de pe. z
 re. l. facimus. C. de sacro sanc. ecc. Nā bona ista
 tpalia vilissima sunt vt apud lucanū in. iij. S'z p'
 vilissima rerū certamen mouistis opes z apud se
 necā i p'ma epla. Septimo faciat qz excōicatio
 z deportato egpanē sing. ē glo. insti. d' cap. dunt.
 s. minor ergo. Et faciat et coertio p'sone mini
 ma maior ē oī pena pecūnaria. l. in fuoz. ff. de pe
 nis s'z p' excōicationē pcutit aia ergo seqt q' gra
 u' ē excōicari. z iō lex appellat excōicationē acti
 monā vt i. l. placz. C. de sa. sanc. ec. z istō mibivz
 de iur' verius. Et p' ista sit finis p'mēto huius ele
 gātissime decretal. si qd' boni indignus ego dix
 rim nobis deus h' oia fecit cui g'ias s'm paruita
 tē meā refero. Si qd' aut reprehensione dignū t're
 rim impuref' paruulo Igenio meo qz vt hōies quō
 tidie erramus. solus deus verax oīs hō mēday di
 xit propba clarissimus. Laus Deo clemētissimo.
 And. Barbatia vtriusqz iuris monarcha z mi
 les insignis Bonos. opus

Decernimus. Non sum

ma' p' Jo.
 an. S'z pōt sic sūmari. laici ecc'e
 siastica negocia tractare non de
 bēt s'z prelatoz iudicio disponū
 tur. h. d. s'm do. an. bal. do. abb.
 z Jo. de imo. z h'z tria dicta se sūmancia s'm ibi
 ep'i. tertiu' ibi nec pp. Pro certo istud sūmariū
 non exuiscerat totū hūc tex. z et appost eadē vba
 q' apponant in tex. quo casu non p't recte dici sūm
 mariū. ideo ego p'fidero tex. i. l. si aua i v. si cū p'i
 cioribus tractatū habuisses facile cognoscere. C.
 de i'ge. ma. vbi probat' q' tractatus idēz ē qd' p'i
 liū z ibi bal. colligit q' p'cliu' ē h'ndū a p'cioribus
 z adduco tex. in. c. tua p'ucta glo. sua in v. tracta
 tu de h'is q' si. a prela. q' dic' q' tractatus ē qū mul
 titudo p'gregat' q'libz die q' sibi v'z mō in proposito
 nō tractare negocia ecclesiastica laici nō presumāt
 seqt q' nō deit nedū iudicare sup' negocijs eccl'ia
 sticis nec et p'sulere. Et ideo ego sūmo sic. laici
 cās ecclesiasticas exasare non deit. h. d. p'mo. Nec
 prelari ad laicoz iudiciū cās ecclesiasticas maxie
 spūales deit decidere h. d. fo. Nec eis prohiben
 tibus iusti. mstrandā discedere. h. d. tene mēti qz
 ista laruerūt magnos iur' deos. Not. ibi decer
 nimus qz dicit franc. vercel. q' isto vbo vtunt' in
 ra cū decidūt cās non dubios vt h'. Statuimus
 vtunt' qū ius nouū producūt. Innuamur cū in
 nouat' antiquū do. car. die q' decernimus z statui
 mus idēz signit' z importat' nouū ius qūqz tū de
 cernimus non. sportat' nouū ius s'z antiquū decla
 rat. c. ad audiētiā de cler. non resi. c. cū oliz de pri
 uil. de vbo innouamus allegat. c. ij. de treug. z pa.
 Et ad predicta cotidie allegat' iste tex. s'z eū d' v'
 bo cēsemus allegat' cle. i. s. secus in glo. ij. q' dicit
 q' non sp' importat' ius nouū. ita residet do. card.
 S'z do. abb. hic in si. die q' d'z attendi materia
 subiecta qz si ē noua importat' illud nouū Si ē an
 tiqua importat' illud antiquū allegat' glo. in. d. c.
 i. z q' h'z. xi. q. ij. rogo z. i. di. c. humanus genus z
 cle. exiui. de v' b. sig. Si v' materia ē dubia recir
 rit' ad propriū significatū v'boz vt in simili nō. bal.

in. l. oēs populi. ff. de iusti. z iu. vel qz in iure hoc
hī vel ex diffinitione vel etimologia si diffinita
omni non p̄dicat. l. i. ff. de testa. c. cū fm de preben.
Et placet sibi dictū do. car. sicut de v̄bo cēsemus
vt voluit glo. in. d. cle. i. z sic sētū do. abb. qz v̄bū
decernimus ē nouū iuz̄ inductozium. s3 ipse de
hoc nihil allegat sic nec allegat do. card. ¶ Pro
certo ego dubito qz. d. car. in. c. ad audiētā d̄ cler.
non ren. dic qz v̄bū decerno non inducit nouū ius
z allegat not. h̄ Jo. de imo. ibi dicit qz h̄ notat p̄
riū. Quid dicemus pōdera subtilit̄ qz cū frācisc?
z Jo. an. dnt qz ista decretalis decidit cāuz indu
bitatū vt in. c. ecclā. de consti. ille tex. loq̄ qū lai
cus imperiose faciebat statū sup̄ rebus ecclē. fauo
rabile quo cāu sapit iurisditi. vt ibi. Adodo in ca
su n̄o non loq̄ iste tex. qū laici tractāt causas ec
clesiasticas p̄ uia supioritat̄ qz prebere tractatus
z concilium in ecclesiastic̄ negocijs non est p̄are
auctez z supioritates. l. si quenerit. ff. de re iud. c.
si pro debilitate. de of. dele. uñ in antiq̄ compilla
tione erat appositū v̄bū termiare z istud bñ sapit
casuz idubitatū vt in. d. c. ecclā s3 i hac cōpilatōe
fuit detractū illud v̄bū termiare z appositū v̄buz
tractare qz ē min⁹ q̄ termiare. z i hoc dico qz istō
v̄bū decernim⁹ sapit nouitatē z iurisdictionis itro
ductozium quo ad istud p̄mū r̄nsuz z vide. c. q̄to d̄
vsaf. in v̄. decernimus vbi sportat nouū ius tene
mētī qz maximi canonū p̄es ista ignorarūt. z ista
adde ad ea q̄ dixi i. c. sedes de rescrip. vide qd̄ h̄
in. l. decernim⁹. C. de sa. sanc. ecc. z in. c. decernim⁹
de sen. cxc. li. vi. Iesus xp̄s laudat i seclā. ¶ De v̄
bo. aut statum⁹ i q̄tū dicit do. car. qz inducit ius
nouū. Ego allego tex. cū glo. i. c. statum⁹ d̄ elec.
li. vi. cle. si. i. v̄. statum⁹ de h̄pt̄. Facit. c. ut d̄bi
tus de appel. i. v̄. statum⁹ z ibi. d. car. Et d̄ v̄bo
volum⁹. dic qz sportat nouū ius glo. ē in cle. i. d̄ re.
pmu. z i cle. i. de cēsi. z in. cle. si. d̄ of. vica. z in. c.
ii. de v̄b. sig. li. vi. ¶ Nota ibi laici tractare qz ita
riter ē prohibitus ois tractatus laicis in cāis ec
clēicis. vñ nec p̄ncipalr̄ alr̄ possunt se spedit d̄ cāis
ecclēicis z p̄ istud v̄bū ita latū dico qz ampliant iu
ra antiqua puta. c. eccl. vt lite pen. c. bene qdem.
xcvi. di. c. eccl. scē marie d̄ p̄stit. z silia z p̄fūdī di
ctū bal. in. l. i. C. de p̄fes. in. r. col. vbi dicit qz arbit̄
pōt pronūciare scidenter sup̄ re spūali qz h̄ ē cāuz
d̄ eū. Dico ēt p̄fūdi dictū bal. h̄ qz dicit qz pōt eē
laicus arbitrazoz i cā spūali sic pōt eē pro senecta
z amicabile cōpōsitoz vt. l. si de meis. §. recepis
se. ff. de ar. nisi arbitrazū tñ sapet symoniā. c. nisi
d̄ preben. qz pro certo casuz ē h̄ d̄ eū z ita ēt vo
luit do. abb. siculus i. c. cōtingit de arb. z allt̄ istū
tex. z ita ēt p̄fūdit do. lod. ro. vt ipse refert in. l. ti
cia. ff. so. ma. nullus eoz vidit bal. h̄ tenētē p̄riuz.
¶ Dico ēt p̄fūdi dictū bal. p̄ istū tex. in. c. i. in ti
de p̄trouers. inuest. in v̄sib⁹ feud. vbi dicit fuisse qd̄
nē de facto. An i laicū arbitrazozē potuisset p̄pro
mitti de vsuris z distinguit vt ibi p̄ eū. z idē volu
it in. c. ex lris d̄ iur. iur. z i h̄ca. s. eo. z tetigit do.
abb. in. c. p̄tnas d̄ arb. ¶ Ego dico cōfūdi illud
dictū p̄ istū tex. qz si nō pōt tractare negocia ecclē
siastica ergo nō pōt arbitrari. z tetigit abbas sicu
lus. in. d. c. p̄tingit d̄ arb. ¶ Et plus ēt dico p̄ istū
tex. cōfūdi doc. iaco. but. in. l. ij. C. si aduers. do
nat. vbi voluit qz si statutū prohibz minorē posse

alienaf sū certa solēnitare poterit alienāti rē suā
cōsentire sū tali solēnitare. Et seq̄ h̄ illud deūz
bal. Nā laicus nō pōt p̄are iudicium in caus̄ ec
clesiasticis nec potest p̄are tractatū z sic cōsensū
Si ergo nō pōt alienare minor sū solēnitare non
poterit alienāti cōsentire sine illa solēnitare qz ali
ter fieret fraus statuto qd̄ eē nō d̄z. l. nō dubiū. C.
d̄ legi. c. putant. ix. q. iij. cū si. ista sunt noua nec i
uēta p̄ aliquē z plus dico qz supiorib⁹ dieb⁹ cōsul
ui florētie scā erat cōmissio qbusdā patronis gale
leaz vt se itēdenrēt cū quodā mercatoze i ciuita
te lōdre qz eis daret pecūnas vt emeret pānos z la
nā pro onerādis galcis qz illa v̄ba hēbāt istū intel
lectū qz b̄iet cōsiliū z tractatū ab eo p. d. l. si aima.
¶ Nota. ēt ex eisdē v̄bis qz illud v̄bū presumāt im
portat qz tūc dicit qz presumēt qū facit factū pro
pria aucte quē deberet facere aucte supior. z ad
hoc faciat. c. i. z. c. monasteria de vi. z ho. cle. cuz
laici de iur̄ patro. cle. i. de priuile. c. ois. §. caueāt d̄
pe. z re. c. i. ne prelati vi suas. c. si. de tēp. ord. li. vi.
hoc voluit glo. h̄ z faciat tex. z glo. in. c. q̄to d̄ cō
suetu. vbi illud v̄bū presumat nō excludit delega
tionē supioris z p̄ istuz tex. z prefata iura. dico cō
fūdi dictū do. abb. h̄ qz voluit qz mulier ex dele
gatōe ep̄i. nō pōt predicare qz ē virile officiū vt i
c. mulierē. 33. q. v. z detrahēt fidei xp̄iane. z eēt
piculū p̄ ibecillitatē serus z reprēdit glo. i. c. ad
dicim⁹. xvi. q. i. Ego dico qz male loq̄ z adduco
c. mulier. xxij. di. vbi tex. dicit qz mulier quīs doc
ta z s̄cta predicare nō presumat qz v̄bum sportat
aucte propria p̄ ista iura ergo seq̄ qz ex delegatōe
ep̄i poterit Ad id adduco tex. d̄ p̄. di. iij. c. mulier
vbi idē probat z p̄ ista duo iura dat̄ r̄nsū ad. c. mu
lierē. 33. q. v. vbi d̄ qz docere viros nō pōt qz itel
ligit propria aucte secus si ē delegata. Et ad rōes
do. abb. r̄ndeo qz duo regunt vt possit delegari si
bi predicatio v̄z s̄ctitas vite z doctrina scie q̄ duo
supplēt ibecillitatē sensus z adduco illud qd̄ scri
bit d̄ illa s̄ctissima ap̄la magdalena q̄ s̄ctitate
vite z doctrina scie i cōuētū viroz predicauit sup
plēt enī illa duo simile legim⁹ de sibillis q̄ viros
docuerūt. Simile legim⁹ d̄ haspasia muliere a q̄
socratē p̄m t̄m didicisse qd̄az nō pudeat cōfiteri
iō isto āno petij iponi nomē haspasia filiole mee q̄
b̄ndicat i d̄no Et adduci p̄nt oia iura supradicta
z gl. arguēdo qz predicatio d̄ se nō ē virile offm̄ qz
veritas a quo ore dicat a sp̄i sancto ē. S3 p̄ acci
dēs ē virile offm̄. s3 i q̄tū cōmittit a supiore nō est
virile offm̄ qz pōt cōmitti femie docte z sancte.
¶ Nota ibi abb. z archiep̄i z sic probat h̄ qz i hi
is q̄ ponunt gr̄a exēpli non attēdit ordo scripture
qz abbes nō preferunt archiep̄is s3 oliz i l̄a erat
archidi. ¶ Ex quo collige qz abbes sunt preferen
di archidiaconis. z digniores s̄ valet. n. argumētū
ab ordine l̄e vt i. c. quozūdā conuicta gl. de elec.
li. vi. z tex. in. c. ep̄s. xij. di. z qz not. gl. i. c. b̄n̄gdē
xcvi. di. z faciat. c. sedes de h̄pt̄ faciat. l. ḡnalit̄.
§. qd̄ ergo si plures v̄. ordinē scripture sequen̄. ff.
d̄ fideicō. lib. p̄ quē tex. facete refert ang. ibi olim
papas noluisse promouere in cardinalē vnuz ex s̄z
bus beati frācisci. z mādaunt s̄zib⁹ qz darēt ei tria
nosa dignioz s̄uz qz dederunt tria nosa in forma
sperica vt nō posset cognosci qz eēt p̄mo scriptus
z p̄p̄ dixit qz puertist. ordinē. z ego puertā z pro
c iij

monit gñalē z neminē illoz triū promouit. **Q**uod autē abbates sint digniores z preferatur canonicis dicē eē sine dubio. Et ego adduco tex. i. c. pñti de of. ordi. li. vi. vbi ex ordine lfe preferit canonico ecclesie cathedralis z allego. c. hac pñtutōe d. off. d. li. vi. vbi idē probat ē emz dignitas abbacia vt p Jo. de lig. i. cle. ij. d. Reptis. ego dixi i. cle. i. eo. tit. z sic nō tollit ar. ab ordine pcoradat. c. i. de reg. iu. adde mō sup scriptōi. c. si. d. fir. uti. ul. iut. vbi preferit abbas prelatis uide glo. si. i. c. qualr. el. ij. de accusat. q. d. q. honorabilior ē cet. clericorū q. monachorū. Dicē tñ do. abb. h. q. abbas preferit clerici pñtū allegat glo. i. c. a subdiacono. xxiij. di. et sic sentit q. nō cēt preferend. canonicis aut decanis Et filib. z semel ego vidi excellentē doc. d. Jo. d. anna. licentiantē quēdā examinatū i sua orōne dixit q. nolebat hoc decidere isto āno. ego pñtū in pñtū lucano q. pōz ppetu. z abbas preferunt archidiacono. decanis z canonicis ecclesie cathedralis. z adduxi illa duo iura ex ordine lfe. **I**n pñtū tñ fac. c. q.uis de prebē. i. vi. vbi d. q. ecclesie cathedralis pñtū alijs honorāda z ibi d. dñicus decidit qōnem vt abb. i. processioe candicē ecclesie cathe. preferat ego tñ consului pñtū z faciat auct. bñta. C. ne fil. pro pa. i. v. abbatū ducū vbi abbas preferit duci bal. i. c. pastoralis de of. dele. dixit q. abbas preferit canonico vnde q. ibi dixi. **N**ot. ibi alij prelati q. appellatione prelati nō solū veniūt epi s. z abbatel pcoradat. c. idēnitatib. de elec. li. vi. vbi abb. dicit hē dignitatē. c. i. d. eta. z quali. **N**ot. ēt ex isto vbo alij q. spoztat alios q. abbatel dicit prelatos z glo. si. h. colligit ar. q. oēs prelati ecclesiarū dicunt iudices ordinarij. **E**x qua gl. colligit doc. modū cognoscēdi q. dicant prelati. Quia prope illi dicuntur prelati qui habent iurisdictionem ordinariam. z conclusio est q. lato sumpto vocabulo quilibet clericus habens curam animarū dicitur prelatus. cap. tua de cler. egro. c. cum ab ecclesiis de offi. ordina. s. vnum intellectum ideo ita late appellatione prelatorum veniunt alij habentes pcorogatiuam maiorem sine iurisdictione vt plebanus appellatur pastor. lxxij. distin. cap. si in pleb. Item decani archiepiscopi byteri z similes. c. i. de eta. z quali. c. romana. s. nec ēt de foro ppe. li. vi. not. archi. in. c. ij. de pñtū. li. vi. Inno. i. c. firmiter de sum. tri. z i. c. qm. s. porro vt lit. nō cō test. vbi d. q. hñs curā aiaz dicit prelatus itel lige s. predicta stricte vō. prelati dicūt solū hñtes iurisdictionē vt h. probat pñtū glo. i. ele. duduz s. in. ecclesijs de sepul. vbi rector z prelat. ponūt sepatim z ita d. z itelligit glo. i. cle. i. de elec. ita sentiunt h. doc. dicētes i vñ. archiepiscopi oliz erat vbum archidiaconi z fuit remotū s. glo. z doc. ad denotādū nō oēm archidiaconū eē prelatū saltē illum q. non assumit p electionē s. p epm suēstif. lxxiiij. di. c. quozāda. Nā qñqz eligit vt. c. eū ad monasteriū. s. tales de sta. mo. z ē rō s. do. abb. q. qñz eligit vniuersitas q. pñtū iurisdictionē electo saltē i ipos de vniuersitate vt uoluit Inno. i. d. c. cū ecclesiarū z hñ. i. l. si. C. de iur. o. iudi. pp. qd. d. do. abb. q. si assumpt. p epm ad dignitatē hēbat iurisdictionē a pñtū s. nō hēat collegiū dñ. prelati stricte ex quo non hñ iurisdictionē. z q. archi. habeat iurisdictionem probatur in. c. romana. s. i. de

appel. in. vi. z in. c. cum in cunctis. s. inferiora cum glo. de elec. **N**ota ibi negocijs ecclesiasticis maxie z cet. quia causarum ecclesiasticarum quedam sunt spirituales quedam non z causarum ecclesiarum alia est mere civilis alia spiritualis alia criminalis alia mixta vt habetur. xi. qōne. i. in summa z ab omnibus istis laici se impedire non possunt vt hic. **N**ota etiam ex uerbo iudicio q. cognitio causarum ecclesiasticarum z maxime spiritualium spectat ad iudicem ecclesiasticum z ex quo tex. vtitur illo uerbo iudicio. uidetur probare q. iudex ecclesiasticus non potest decidere causam ecclesiasticam s. m. consilium laici q. an sit verum apparebit ex inferius dicendis. **E**t dicit hic bal. referens archidiacono. q. de causa spirituali non. cognoscit laicus etiā incidenter si sit causa iuris sed si facti sic. lxxxvi. distinc. c. benequidem Bar. in. l. ticia. ff. solu. matri. **A**ltimo not. q. ad prohibitionem laicorum prelati non debent committere exercitium iusticie z sic prohibitio eius qui non habet ius prohibendi semper potest spem. l. tutor. ff. de mi. An prelati possit exerce re censuram ecclesiasticam contra iudicem laicum prohibentem z turbantem ipsum in exercitio iurisdictionis vt in. l. pma. ff. si quis ius di. non obtempera. ubi omnibus conceditur iurisdictionem suam defendere. **G**lo. i. colligit not. q. laici non debent se intrōmittere de negocijs ecclesiasticis allegat. cap. ecclesia de constit. c. fina. de rebus eccles. non alien. c. benequidem. lxxxvi. distinc. **T**u pondera accurate quia illa iura loquuntur de laicis religiose uiuentibus z sic pondera sing. istam glo. conuincto tex. q. appellatione laicorum ueniunt laici religiose utentes quod bene notabis pro heremitis z similibus. **S**ed dubito ego de hoc z uidetur quod non sit benedictum ex eo quia accidens adueniens enti qualificat illud z reponit in diuersa sp. hoc decidit glo. singular. in. cap. statutum de electio. lib. vi. **E**t faciat quod dicimus de canonico vt non ueniat appellatione laicorum. nisi in casu speciali ut in. cap. per exceptionem de pñtū. libro vi. **U**m ergo ad laicum accedat illa qualitas religionis ergo sequitur qd. appellatione laicorum simpliciter non uenit laicus religiosus vt sunt fratres sancti Joannis iherosolimitani qui laici dicuntur conuersi de quo in cap. quamuis de deci. libro. vi. vbi sunt heremite de quo in glo. in capit. quisquis. xvij. questi. quarta z glo. in. cap. ut lex continetie. xxvij. questi. prima z per consequens uidetur dicendum aut loquimur in materia penali. z procedat ista doctrina mea aut loquitur in materia fauorabili z procedat ista glo. z iura allegata in ea. z eodem modo est dicendum quando materia est proportionabilis utrique. **E**t ex isto tex. conuincta ista glo. collige q. laici conuersi z deo deuoti non possunt tractare spiritualia nec ecclesiastica negocia tene menti pñtū. **E**x pñtū. s. mo. uidetur q. laici possunt tractare negocia ecclesiastica. cap. exposita de arbit. vbi in laicos compromitti potest a cleri. cap. i. de procurato. lib. vi. glo. ij. soluit q. propria auctate laici tanq. habentes potestatem non possunt tractare ecclesiastica negocia quod importat uerbum presu-

mantur. Sed ex delegatione Episcopi possunt causas pecuniarias non autem criminales seu spirituales cognoscere et sic de causis mere civili bus potest in eos compromitti. ut in contrarijs pp̄ autem potest delegare laico causas criminales et spirituales. sed contra hoc glo. opponit et videtur q̄ nedum episcopus possit imo tenetur. xi. q. i. c. te quidem glo. ista remittit adnot. in .c. contingit de arb. sed ibi recte non soluitur. Sed dic q̄ illud .c. loq̄ de cāis nō spectatib' ad eccl'as quas d' epus dimittet laicis vel dic s' Jo. an. ibi post tancred' q̄ h' decretalis loq̄ s' p̄ factudi. reprobata. et sic habes ex ista glo. q̄ cāe civiles p̄nt p̄ ep̄m delegari laicis s' nō sp̄iales vel criminales Idē notat. xvi. di. c. benedict' et xv. di. c. puenit et xxij. di. s. verum que dicit episcopum non posse demandare laico potestatem excommunicandi s' papa sic facit glo. in .c. mēnam. ij. q. v. et que possunt delegari per papam vel episcopū. not. Inno. et alij in .c. quanto de consue. et hanc glo. limitat Francis. vercell. q̄ episcopus possit delegare causas ecclesiasticas laico quando clerici non reperiuntur idonei alias secus allat not. in .c. relatū ne cler. vel mo. et c. ster quatuor de relig. do. q̄ iura hoc nō probat s' doc. h' et iō Jo. d' lig. et cōit doc. moderni tenēt oppositū dicētes q̄ h' sit equū non tū ē neciuz maxie si cōmittit nud' articulus arg. eius qd̄ not. gl. et archi. i. c. statutū. s. i. de R' p̄ s' li. vi. et spe. in ti. de legato. s. fi. v. quid si certus articulus nō obstat. c. significasti. j. eo. ti. vbi in iudicem laicam clericus consentire non potest etiam cum licentia episcopi quia illud intelligitur quando clericus vult iurisdictionem iudicis laici prozogare hic loquitur quando episcopus vult delegare primum fieri non potest ut ibi secundum sic ut hic et ratio est quia in prozogatione iudex iudicari caret iure proprio et si contingat appellari appellatur ad superiorem ipsius laici et sic clericus iudicari caretur a laico sed in delegato secus qz videtur iure delegantis quo casu censetur iurisdictione ecclesiastica quia delegatus nichil habet iure proprio l. i. ff. de offi. eius cui man. est iurisdictione et ab isto appellat ad pp̄s episcopū delegatē ita hic dicūt docto. Tu adde q̄ licet glo. et docto. ita dicant q̄ ex cōmissione episcopi laicus possit cognoscere de causis ecclesiasticis tamen michi non videtur q̄ sit vera doctrina et ad hoc adduco. c. null' d' foro competen. in versu. sine permissu p̄t'ificis vbi probatur q̄ requiritur permissio pape et ita loquitur d. c. bene quidem lxxxvj. di. et allego rationem inconuincibilem de natura iudicē. est q̄ sibi pareatur. l. finali. ff. de iurisdic. omni iudi. sed laicorum est obsequi et clericorum est iubere ut in .c. ecclesia de constit. ergo sequitur q̄ non poterit esse iudex in causa clerici quia per hoc imperaret clerico qd̄ esse non debet et adduco singularem tex. in .l. parabolani. C. de episcop. et cleri. vbi est casus valde singularis per quem tex. dicebat Bartolucius de capua ut refert ibi bal. q̄ ille qui non potest esse officialis non potest substitui ad illud officium ut nomine gerentis exerceret illud officium ita dicamus in proposito nostro cum de per se non possit iudex esse secularis in causa ecclesiastica nomine sub eodem modo nō poterit esse nomine ali

eno et pro certo michi videtur esse ibi casum contra glo. et comunem opinionem et ex hoc tollitur responsio doctorum cum dicunt q̄ fungitur vice delegantis quia illud procedit quando principaliter posset esse iudex sed non potest ergo nec placet michi reprobatio ad Franciscum vercellen. quia posito q̄ posset delegari laico ab episcopo causa ecclesiastica nichilominus per prius deberet committere clericis quam laicis quod sic demonstro Nam glo. in .c. si proponente de rescriptis dicit q̄ beneficia debent conferri illis qui sunt de sua diocesi ideo non valet impetratio facta per alienigenam si in rescripto non appareat q̄ sit alienigena faciat. e. bone de postula. prelat. In uerbis uolentes perficere alienam et .c. nullus inuitus l'j. distin. Ita dicamus in proposito quam diu reperiuntur clerici ydonei debet delegari clericis alias recurratur ad laicos et faciat. d. c. in quatuor de relig. domi. et d. c. relatū vbi eccl'ia debet reformari d' regularibus al' reformat de cleri. i. subsidium ita dicam' i simili ut p̄s deleget cā eccl'ica cleri. et i subsidium laicis faciat simile quod h' i. l. ij. C. d' anno civil. li. xij. i. v. paupib' nisi vbi elemosine pot' sūt distribuede paupib' ciuib' q̄ alienigenis ita in cā nō faciat. c. statutū. s. i. d' rescrip. li. v. vbi cā delegat potius i dignitate eccl'ica positus vel canonicus ergo nō delegat laicis et adduco qd̄ scribitur doc. i. c. sua d' app. vbi ē cāus q̄ pp̄ p̄misit cāz laico doc. opponit de d. c. statutū. s. i. et soluit q̄ illud procedit in papa qui potuit committere laico cum sit supra ius et qz causa agitabatur inter laicos potuit a laicis tractari et causa erat temporalis ut in .c. contingit de arb. et in .c. per tuas alias si cēt causa eccl'ica debuiss' p̄mitti eccl'ic. p̄sonis. c. cum te. de off. deleg. fm. hosti. ita dic' ibi do. an. Ecce qual' i terminis volūt q̄ procedit i pp̄. q̄ ē supra ius et iō dic' hosti. i. c. cū vēissent. j. eo q̄ pp̄. potest adequat' quadrata rotūdis et iō mibi v' q̄ nō possit ep̄s p̄mittere cāz eccl'icā decidēdas laico et cōcāu quo poss' dico q̄ i subsidium hoc facere pōt tene mēt' qz sunt nona nō iuncta p̄ aliquē ad hanc difficultatē Dicit tamē hic bal. q̄ circa p̄sonas eccl'icā sēper ē daf qd̄ sp̄iale s' cā ecc. nō sēmp est sp̄ialis iō distiguit aut vterqz litigator ē cleric' vel saltē reus et nō tenet d' legatio facta laico aut actor tātū ē clericus et tunc valet quia p̄gruitates fori fortit' ex p̄sona rei nō actoris. l. iur' ordinē. C. de iur. om. iudi. et circa istā glo. cōcludit do. abb. post do. an. q̄ si cā est criminalis seu sp̄ialis seu civilis de p̄sona clericor' nō arctat' etiam ex debito honestat'. prelat' ad cōmittēd' laicē. allat qd̄ h' i auct. ut cler. apud p̄pos ep̄os vbi dicit q̄ de negociis ecclesiasticis laici iudices nichil debēt scire faciat hoc. capitulū si cā ē criminalis et sanguinis arctat' ad delegādū laic. ut si prelat' h' tēporalē iurisdictionē i loco de quo f. c. si ciam ne cler. vel mo. eo ti. lib. vj. Si cā ē criminalis et nō sanguinis nec p̄cernit p̄sonā cleric' satis est honestus ut de leget ne propter has causas distrahatur a diuinis ar. d. c. te quidē rj. q. i. q̄ sic potest intelligi secundus alius intellectū si tamē cognosceret non vicia res dispositio cū v' sit iudex. c. i. archiepif. d' raptō idē dic' si cā ē mēf' civil' et tēporal' ut hōestū sit q̄ cō

mittat cāz p se cognoscerē pōt si vult ar. c. romana
§. dbeat d appell. li. vj. c. si duob' eo ti. z an possit
clerici scipe de legacōnes a laicis iudicib' d bone
state videt q nō p. d. c. te qdē z si recipiant putat
do. an. q peccāt qz nō deūt eē dispēsatores forēsi
uz cāz. l. q'ulta. C. d testa. c. cū ad vez lxxxvj. di
nō tñ pp hoc viciabit iudiciū qz erit validum ex
quo hz habitū iurisdicōis vt i. c. nouit. j. co. quod
do. abb. limitat qñ dlegacō pcerneret comodū to
ci' xpīaitatē ar. c. i. d homicid. li. vj. z diē eē casū
i. c. i. arpatu de rap. ita hic residz ¶ Ego istū pas
sus examian i ru. de off. deleg. z tenui iudiciū eē
nullū z argui d multos p'atos iclitos reges q p'sti
tuūt prelatos vicegerētes i suis fignis vt peccēt mō
taliē tales prelati z iudicia agitata coras eis sint
nulla vō ibi oso. ¶ Extra glo. oppo. d. c. vno d sin
di. vbi laic' pōt eē iudicis ecclesie z ēt in cā spūali
pōt eē procur. c. i. de procur. li. vj. So. dicit doc.
q laici nō possit tractat' negocia ecc. suo noie s3 no
mie ecc. tractat' possit vt i p'ius sume dicit i filio
fa. c. q gñalr de procur. li. vj. vtz possit eē general'
yconim' bonoz ecc. Inno. h' sētīt q nō ¶ Diē. n.
q laici nō pūt hēe admistracōe generalē v' iurisdic
tōes s3 cler. maxie i spūalib' idē seq' host. facit. c.
iudicatū lxxxviii. di. c. i. noua xvj. q. vj. idē not.
hosti. z io. an. i. d. c. vno d sin vbi diē q nō pōt eē
laic' vicari' vel ichonom' vel generalis admini
strator bonoz vel psonaz ecc. faciat qd voluit ar
ebi. xvj. q. vij. c. laicus vbi diē q triplex ē disposi
tio ecclesiāz rerū qdā auctorizabilis z h' spectat
ad solū epm qdaz ministerial' z h' ptz ad hicono
mū quēd sollicitudinis z h' ppter pōt laic. quasi sē
tiat q hiconom' dē hēe i ecclesia misteriu. i. offi. q
gñalr oia admistrat s3 qñ ē procur. vel iudic' ad
vnā seu plures cās nō prope dē hēe offm i ecclesia s3
poti' quādas sollicitudinēz z sic itellige archi. i. d.
c. i. noua vbi sentit q nō pōt eē iudic' qz debz in
telligi d generali iudico q cēsc' hēe offi. in ecc. nō
spūali qz spūalis iudic' equipat' procuratori vt nō
io. an. i. c. ij. d testi. li. vj. z not. i. c. i. ptractadit. j. d
m' cal. s3 collectari' hic diē q general' admistra
tor nō pōt eē loco p'lati abntēz vel loco illi' q repu
tat' abntē vt est mior. c. ij. d eta. z quali. S3 si pre
lat' p'essit spūalib' bene pōt p'mitti cura tēporaliū
laic. maxie vbi cleric' nō repit idone' allat not. p
Inno vbi egregie diē q laic. gñalis admistracio
p'mitti nō pōt ita vt s3 omis dominetur s3 spūalis ad
mistracio quarūdā rez p'mitti pōt ita vt supiori
admistratori rūdeat seq' do. abb. q ad hoc allat
glo i. d. c. iudicatū vbi epus fuit reprehēsus q se
cerat laicū hiconomū euz deberet esse clicus alias
aut laicis potest p'mitti cura rusticoz z alioz bo
noz epatus z sic sētīt glo. q cura oīuz bonoz t'pali
uz bene pōt mādari laic. qz ex h' nō p'essit ecclesiis
vt cleri. nec impediūt se d spūalib' ¶ Nam vide
m' q omis reddit' ecc. possit locari laico vt. c. qrel
lā ne prela. vi. suas g' fortius tāq' mister ecc. pōt
hēe curā ne cleri. abstrahant a diuinis ar. c. i. d sin
di. z sic itelligit q nō pōt eē hiconom' onis bono
ruz ecc. t'paliū z spūaliūz z ita loqur. c. ij. d eta z
quali. z ita voluit gasp d cald. q diē q laic' pōt p
stitui hiconom' ecc. vacātē i t'paliūz z sic dicit de
ber' itelligi quod not. i. d. c. in noua z sic sentit q
multo forci' poterit si ecc. nō uacat euz tunc hēat

rectorē immediatuz s se z notat i. d. c. i. noua do. an
nihil diē d predic. s3 simpliciter trāsīt cū pmo obiec
to q ēt diē q laic' nō pōt eē procur. ad vnū actum
spūalē s3 illū actuz exerceat iudicio suo vnde non
pōt p'stuiti procurator laic' ad eligēdū vt not. io.
an. i. c. quod alicui d reg. iur li vj) z faciat d. c. be
negdēz ita limitat d. c. i. d procur li. vj. ita hic re
sident do. abb. ¶ S3 bal. hic diē q laic' pōt eē hi
conom' ecc. qz hanc offi. nō ē aliq' ordo dputatus
a iur' vt. l. omis. §. nihilomin'. C. d ep. z cler. v' diē
q hiconom' cai p'mittat gñalis admini. d3 cē cler.
v' d corpot' illi' ecc. v' saltē ecclesia. p'sona ut mo
nac' v' p'uersus uel familia' ecc. si iuenit eque bo
nus in ecc. sicut i aliis ministris ar. l. itē eoz. §. fi.
ff. q cuiusq3 uniuers. no. z dicit q laicus non pōt
eē generalis admistratoz rerū ecc. allat not i d.
c. in noua qd itelligit tamq' suscept' loco prelati
v' bñficiati abntēz qz tūc gefret vices prelati qd ē
i'possibile qz militia clerici nō cōgruit laico z qz
posset male admistrare res eccle. s3 pūte prelato q
pōt ab eo dietim reqrere rōez bñ posset admistra
re allat Inno. i. d. c. ij. d eta. z quali. maxie vbi ad
tale offm cleric' iueniri nō possit allegat. 89. dist.
eandē curatoz fac' subcuratoze. l. ex scō. ff. de neg.
gest. nec d3 cōmitti tale offm cōiūcte p'sone prela
ti pp supitionē rōnis exigēde vt notat. 79. di. de
cēter nisi forte eēt honeste. z probate vite ar. ei' q
notat i. l. i. §. hys autē. ff. de rip. muni. vbi ipsa ai
vut' hēz pro satisfactōe gl. ē ibi sing. s3 bal. ita h' re
sident bal. s3 do. car. z do. pet. trāsēunt cū dicto In
no. ¶ Ego adduco sing. limitationē ad predicta
datā p archi. i. d. c. iudicatū. vbi diē ecclesia ē ita
grauata debet' q nō pē releuari nisi p laicū h' yco
nomuz decidit q si ē ecclesia regulariū i tāta necēi
tate poterit ep's dispēsare q ad tēpus laicus sit hi
conom' ar. c. vza de loca. ita q nō ipse laicus sed
clericus admistrat noie laici ar. c. ij. de eta. z qua
li. qz necitas z utilitas eccleie dispēsationē iduē
aliogn si laic' vellet oio admistrare eēt recurrēdū
ad papā sup hoc ar. ij. q. v. c. menā. z. 32. di. §. vū z
sic vult q pp dispēsabit i' lo cāu. Ista limitationē
nemo h' fecit. s3 bñ recitat i. d. c. unico de syndi.
z secūf eā ibi. s3 ista fuit limitatio hosti. i. c. ij. de
eta. z quali. vbi diē q si ecclesia ē grauata debet' ita
q nō pōt releuari nisi p laicū q si ē religiosoz d3
cōmitti religioso illi' domus uel alterius si ille de
ficiat clerico seculari. c. possessionis de rebz ecc.
nō alie. deficiētibz religios' admittet' secular' ar.
c. iter quatuor de relig. domi. c. relatū ne cler. uel
mo. si vō nō iuēt' secularis potit i tāta necitate ep's
dispēsare q ad tēpus p'mittat laico ar. c. vza d loca
ita tū q nō laic' s3 clericus admistrat noie cle
rici vt hic z. c. ex spūali d iudeis alit' si laic' uellet
oio admistrat' recurrēdū ē ad papā si aut' eēt se
cularis poterit p'mitti religioso d sta. mo. c. qd dei
diē tamē q hoc non fua' s3 ēt irrequito epō non
solū secularibus clericis s3 etiam laicis non soluz
fructus s3 etiaz admistracio p'mittitur z ve pre
latis ad quos spectat talia corrigere. c. ij. d supp.
neg. prela. sequitur do. car. in. d. c. ij. z ita etiam
trāsīt ibi do. an. z sic latius z clarius loquitur
hosti. qui vult q episcop' possit dispēsare hoc cāu
¶ S3 michi v' q sit aliēa ab oī vitate rōndo s3
tilit' et' falsitate hoc mō vbi canō sponit legē ipis

10
 ep̄s nō pot̄t ip̄s ep̄i disp̄sāf s̄. tales cāones sing.
 dictū ē hosti. que seq̄t. 10. an. i. c. i. d̄ sup. neg. p̄ela.
 li. vj. n. si hoc sp̄iat̄ specificē p̄missus i iur̄ s̄ cano.
 nel̄ sponit̄ legē ep̄is vt̄ p̄stituat̄ clericū biconomū
 vt̄ probat̄ i. c. q̄ i q̄busdā z. c. iudicatū lxxviiij.
 di ergo nō pot̄t ep̄s disp̄sāf cū hoc nō sp̄iat̄ p̄mis.
 sus i cāonetene mēti rōez hanc ¶ Secūdo oīdo.
 alr̄ vbi canon ē p̄tialis tūc ep̄us nō disp̄sāf glo.
 ē i. c. dilect̄ el. p̄ d̄ p̄ebū. z. i. c. cū dilecti d̄ elec.
 z i. c. i. eo ti. z. faciat. c. post trāllacōez de renunc.
 vbi papa reddit se difficilē ad disp̄sānduz p̄tra.
 p̄taliū z faciat. c. significasti d̄ elec. vbi excipit̄ auct̄.
 oritat̄ papē z facit rō q̄ auctoritat̄ p̄tialis ē effica.
 cior vt̄ sing. dicit archi. i. c. i. d̄ p̄stit. li. vj. quē ref.
 fert bal. i. l. humāuz. C. d̄ legi. s̄ q̄ p̄stituat̄ bico.
 nam̄ cleric̄ z nō laicus ē p̄stitutū a p̄taliō s̄ctoz
 patruz vt̄ i. d. c. i. noua xvj. q. vij. ergo ep̄us nō pot̄t.
 disp̄sāre tene pro firmo vt̄ i firma petra q̄ male
 loquūf̄ hosti. archi. z doc. ¶ Itē adde inq̄tū dīc̄
 archi. q̄ laic̄ nō pot̄t eē s̄ndic̄ generalis eccl̄ie q̄
 pro certo dicit̄ s̄ cāuz. c. i. d̄ s̄ndico v̄ fausto gene.
 ralr̄ debes negotia mōasterij comēdar̄ vbi ille fa.
 ust̄ erat laic̄ q̄ q̄sq̄ p̄sumit̄ lai. si nō exp̄mit̄ q̄ sit
 eler. vt̄ i. c. ex l̄ris d̄ trās. g. ē ibi cāuz s̄ eū itē add̄
 q̄ ēt̄ mibi v̄ q̄ nō bñ dicat̄ collec. z gasp̄ d̄ cald. z
 abbas q̄ cura oīuz tēporaliū eccl̄ie pot̄t p̄mitti lai.
 co q̄ aut̄ dicim̄ illū eē biconomuz z nō pot̄t fieri
 vt̄ i. d. c. i. noua aut̄ dicim̄ illū h̄re curā z codes
 mō dico q̄ nō pot̄t non ex eo q̄ sit scapax cure s̄ ex
 eo q̄ si dilapidet bona eccl̄ie nō pot̄t illi d̄ eccl̄ia
 ita p̄ouidēf̄ idempnitati ecc. sicut si eēt̄ clerici z
 dico fore tex. i. indiuiduo i. d. c. iudicatū i v̄. curaz
 n̄ri patrimonij p̄miscrit̄ vbi probatur q̄ nō pot̄t
 committi cura bonozum tēporalium eccl̄ie.
 laico. z q̄ ille tex. loquatur de bonis tēpora.
 libus apparet q̄ dīc̄ i rufficoz v̄oz de p̄recaōib̄
 tū ēt̄ q̄ tēporalia eccl̄ie indicāf̄ bōa diuina vt̄ in
 c. i. noua p̄alle. z i. c. q̄ xpi pecuniā xi. q. i. maxie
 q̄ sp̄ualia diu eē non pot̄t sine sp̄ualibus vt̄ i. c. si
 q̄ obieccrit. i. q. iij. ¶ Nec obstat q̄ pot̄t locari s̄d̄
 ditus ecc. laico vt̄ i. c. v̄ra d̄ loca. z. d. c. q̄relaz q̄
 non pp̄ hoc p̄mittit̄ sibi cura tēporaliū i p̄tudiū
 eccl̄ie ista tene mēti q̄ non sunt tacta p̄ aliquem
 ¶ S̄z v̄t̄ laicus possit eē opariuz pro s̄cēda fabri.
 ca do. an. ex p̄dic̄. isert̄ q̄ non ex quo h̄z colligēf̄
 obuēt̄des sp̄uales z distribuere redditus i fabricā
 eccl̄ie ad libitū nec pot̄t laicus eē collector obuēt̄io
 nū sp̄ualis aliat̄ archi. i. d. c. in noua nec pot̄t p̄sti.
 tuti s̄ndicus ad alienādā bōa vel iura ecc. vel vnā
 rez singularē q̄ ibi v̄ret vt̄ p̄ticipalis dispositoz
 rez eccl̄icaz q̄ dicta nō placēt do. abb. q̄ sicut lai.
 cus pot̄t p̄stitui procur. ad lites ēt̄ sp̄uales in. c. i. d̄
 procur. li. vj. ita z fort̄i uidef̄ q̄ possit p̄stitui ad
 negotia mere tēporalia z ad uēdendā aliq̄ rez
 ecc. cū ex hoc nullā p̄minētiā habeat in ecc. z sup̄
 clericos z nudus mīster maxie si in hoc laici sūt
 magis istructi nec rep. ē eis in dīctū nec in genere
 nec in sp̄e ergo ē sibi p̄missus. c. i. de procur. li. vj.
 Dīc̄ ēt̄ q̄ pot̄t eē collector obuēt̄ionuz sp̄ualis i
 us p̄cipiēdi sit sp̄uale z non cadat in laicū ut in. c.
 cāz q̄ de p̄script. tamē ip̄i fructus nō sunt qd̄ sp̄u.
 ale ut in. c. uza d̄ loca. z honestius ūf̄ esse clericis
 uel eccl̄is ut mitant laycos factores potius q̄
 q̄ ip̄i uadant ¶ Nec propter hoc ūf̄ laycus habere

11
 p̄minētiā sup̄ clericos uel eccl̄iā z sic cessat ra.
 tio quas pot̄t innoc. in. c. ii. de eta. z quali. quo ad
 offi. fabricę putat do. abb. q̄ si deputatus ad illud
 offi. eēt̄ quodā mō sup̄ clericos z h̄et p̄minētiā
 z pot̄t distrabēdi redditus int̄ clericos z p̄tinen.
 di ut ē senis tale offi. ē ualde honorabile adeo q̄
 oportz q̄ efficiat̄ miles nec pot̄t tale offi. p̄cedi lai.
 co nisi auct. papē ar. d. c. ij. de eta. z quali z d. c.
 iudicatū z q̄ not. Inno. i. d. c. ij. s̄ si h̄et nuduz z
 parū offi. p̄uertēdi aliquos redditus i fabricā ecc.
 z tenet̄ alij p̄sone ecc. r̄ndere rōez administracōis
 pot̄t laico p̄cedi maxime q̄ laici sūt magis exp̄i q̄
 cle. z ne cle. distrabant̄ a diuinis fructis ita hic te.
 fidet̄ do. abb. ego addo q̄ michi v̄ q̄ nullomō pos.
 sit p̄ ep̄s p̄cedi laico z ad h̄ adduco tex. lxxviii.
 di. s̄. p̄opinq̄ in v̄. eccl̄. cā officia p̄cedere nō auct̄
 at ubi ep̄us nō pot̄t p̄cedere laico eccl̄ia officia ēt̄
 si sūt sibi p̄iuncti uel affines z istud tō ne dilapidēt̄
 redditus eccl̄ie z codē mō non pot̄t p̄stitui ad uē.
 den. rez eccl̄icaz z probat̄ ista dicta do. an. in. d. c.
 iudicatuz ubi v̄t̄ eē in dīctuz ep̄is nō laicis p̄mit.
 tāt curā tēporaliuz ecc. ergo multo fort̄ius ne uen.
 dāt ¶ Nec obstat cūz dīc̄ do. abb. q̄ laicus pot̄t p̄sti.
 tuti procur. ad lites eccl̄ie ergo foeciuz ad uēden.
 q̄ salua sua pace illud tō ē ne sui dei s̄t̄ in strepi.
 tu cāz z sic nō ē eadez ratio prohibitiōis. Ad̄ ad
 illud qd̄ non possit laicus eē collector obuēt̄ionū
 sp̄ualis. Tu dicas q̄ laicus p̄t̄ illas emere s̄z nō p̄t̄
 illas i altari colligē. s̄z d̄z cleric̄ illas colligēt̄ d̄ al.
 tari z daf̄ laico. vid̄ 10. d̄ lig. z. d. an. in. c. i. d̄ vi. z
 ho. cle. hosti. do. an. alios in. c. ij. d̄ eta. z q̄li. Atz
 laicus possit eē vicarius ep̄i. docto. h̄ cō. i. dīcūt q̄
 non z in. d. c. in noua z in. c. cōringit̄ d̄ arb. z in. c.
 vnico d̄ sin. fac̄ gl. h̄ q̄ dīc̄ q̄ cā sp̄ual̄ non p̄t̄ cōmit.
 ti laico vt̄ delegato ep̄i fort̄ius ep̄s nō p̄t̄ eū facef̄
 vicariū q̄ h̄eret iurisdit. ordinariā in sp̄ualibus. c.
 suā de of. vic. c. ij. eo. ti. li. vj. c. plect̄. xxv. di. tex.
 ē in. d. c. in noua. s̄z vbi h̄et iurisdit. t̄palē in loco
 bñ p̄t̄ cōstituef̄ laicū vicariū. c. si. ne cler. vel mo. li.
 vi. z plus dīcūt doc. in. c. ioānes de cler. cōiug. q̄
 clericus cōiugatus non p̄t̄ eē vica. in sp̄ualibus q̄
 nō gaudet p̄uicio clericali nisi i duobz d̄ q̄bz in. c.
 vnico d̄ cler. cōiug. li. vi. bal. h̄ dīc̄ q̄ si ep̄s ē vic. i
 patoz tūc laicus p̄t̄ eē iudex ep̄i laicaz s̄ue s̄uaruz
 ar. l. hinc q̄rif. s̄. pot̄. ff. d̄ pecul. S̄ise ē in. m. lite q̄
 h̄z duo p̄t̄ionia. s̄ise dīc̄ in muliere q̄ non p̄t̄ esse
 tutrix z tū eius p̄siliū regri p̄t̄ dīc̄ etiā q̄ laicus
 non p̄t̄ esse vica. ep̄i nec in t̄palibus nec in sp̄ualibus
 aliat̄ pet. z abb. in. c. ij. de cler. cōiug. nisi ep̄s h̄et
 laicalē iurisdit. secus si eccl̄iasticā. Tu pondera v̄i
 ligent̄ q̄. d. c. si. z. d. c. sniaz loquunt̄ in caus̄ crimi.
 nalibus ubi probat̄ q̄ iudex eccl̄icus arctat̄ cōmit.
 tere cāz criminalē laico ut cuitet irregularitates z
 cōit̄ uidemus ep̄os h̄ntes iurisdit. t̄pales in loco cō.
 stituef̄ p̄t̄tē laicū ad puniēdos delinq̄ntes i loco.
 S̄z q̄rere v̄t̄z possit p̄stituef̄ ep̄s vicariū laicū in
 loco ubi eccl̄ia h̄z iurisdit. t̄palē. pro certo mibi v̄t̄
 q̄ nō possit z ad h̄ adduco. d. c. iudicatū ubi cura
 t̄paliū non pot̄t p̄mitti laico h̄yconamo codes
 mō nō p̄t̄ cōmitti vicario laico iur̄ di. eccl̄ica s̄z sit
 tēporal. z multo fort̄i q̄ agit̄ d̄ maiori p̄iudicio
 ecc. fo adduco tex. i. d. c. in noua i v̄. idēcoz ē laicū
 eē vicariū ep̄i ḡ s̄ue sit i sp̄ualibus s̄ue i p̄p̄hāis ē
 idēcoz laicū eē vicariū ep̄i i loco ecc. licz t̄pali

12

q̄ter tamē vid. n. romāos p̄tifices facei vicarios
i tēporal. b. laicos i trīstprali subiects ecclie z vi
de bal. i probe. gregorius vbi dicit se fuisse itero
gatus vtz ille q̄ fuit iudex maleficioz possit eē vi
cari? episcopi z dicit r̄idisse q̄ nō s̄ nichil allat Tu
alla d. c. i noua. vbi dicit eē indecoz vt laic? iudicet
viros ecclesiasticos ergo fortius q̄ laic? latrūcula
toz vt. l. solēus. §. latrūculatoz. ff. de iudi. iudicet
viros clericos ¶ **P**ōdera tñ si dicit possit q̄ si eēt
laicus magne sanctimonie z eminentis scie. q̄ isto
cāu possit eē vicari? episcopi z moncoz ex eo q̄ le
gimus d̄ beato nicholao cū laicus nō possit eligi in
episcopū tñ ipse fuit ex laico electu? i episcopū ita
z beatus seuerus ita z beatus ambrosius vt ē sing.
tex. l. §. ex hīs oib? lxj. di Ita dicamus q̄ tal laic
cus possit eē vicarius episcopi i tēporalib? z et in
spūalib? z lz tex. i d. c. i noua dicat idcoz eē laicū
iudicare viros ecclesiasticos tñ lz pp̄ prerogatiuā
vite z scie. dicit tñ h̄ bal. q̄ si repit scriptū q̄ epus
p̄stituit laicū suū vicariū q̄ ipropani vba z intel
ligunt id ē assessor p. l. pat. seuerinā. §. p̄ditionuz
vba. ff. de p̄dic. z demō. pro certo ē palchru dictū
s̄ nō ē vuz d̄ iur̄ probo. qz i p̄tatio cadit sup̄ re
dubia. c. cū cōtingat d̄ h̄ptis. l. ij. C. de legi. sed h̄
nulla ē dubitatio ergo cessat it̄pretato. l. ille aut
ille. §. cū i v̄bis. ff. de le. ij. tñ qz i p̄tatio fit s̄
proferentes. c. s̄ cū de reg. in. li. vi. l. veterib?. ff. de
pac. p̄si. Nec obstat. d. §. p̄ditionū qz ibi zenre
bat mens z vba i ḡne z fauoz vltime volūtat̄. s̄
vtrū possit esse assessor ep̄i laic? hosti. t̄z q̄ sic allt
e. p̄tingit de arbi. q̄ assessor nō iudicat nec h̄z iur̄
dictōez vt. l. i. ff. de of. asses. vñ nō h̄z nisi officium
p̄sulendi nec p̄ sibi cōmitti facultas dictādi sniaz
in spūalibus z iō nō pōt cā spūalis p̄mitti clerico
v̄referat sniam prout laicus talis dictauerit vt
not. Jo. an. in. c. si pro debilitate de of. dele. Sec?
si dicat prout talis laic? p̄sulenti. ita ibi t̄z Inno.
qz p̄siliū p̄t̄ q̄ri a laico. s̄ nō tenet clericus illud
seq̄ precise qz tūc disponeret ecclīasti. iudicio lai
ci qd̄ ē s̄ tex. istū ita h̄ t̄z do. an. z do. ab. seq̄ bal.
q̄ dicit q̄ assessor h̄z pot̄ p̄sulere. q̄ iudicat. l. me
tas. §. z lz. ff. q̄ met. cau. qz assessor h̄z assistet z cō
sulere nō pronūciat nisi sit it̄locuto. iur̄. puta ta
lis libellus ē ineptus zc. ¶ **P**ro certo mihi v̄ q̄
ista non sit v̄a doctrina lz hodierni ep̄i cōit̄ h̄ant
assessores laicos vsutos z tenēt vicariū q̄ sepenu
mero est vñū pecus. z lz̄as ignorat z illi assessores
laici quo ad effectū iudicat. dico q̄ laicus nō pōt
esse assessor ep̄i. p̄mo moucoz ex tex. isto vbi dicit
q̄ nō pōt laicus tractare cās ecclīcas p̄iuncta. l. si
auta. C. d̄ inge. manu. z. c. tua de hīs que fi. a pre
latis p̄ sua glo vbi v̄t caūs p̄t̄ p̄t̄ op̄i. fo. adduco
tex. i. d. c. in noua vbi dicit q̄ laici nō possūt tractat̄
ecclīca. ¶ **T**ertio dico q̄ prelati possūt dispōere cās
ecclesiasticas iudicio laicoz s̄ hoc verbū iudicio
capit̄ pro deliberatiōe vt notat̄ i. c. in iudiciis de
reg. iur̄ li. vj. z dixi s̄ eo i rubrica quo ad p̄siliuz
laicoz nō possūt decidi cāe ecclīce ¶ **Q**uarto si alr
dicerem? seq̄ret̄ q̄ istud verbū tractare apponere
tur sup̄flue hic ideo capit̄ pro p̄silio z p̄ p̄is non
pōt laicus eē assessor ep̄i ¶ **Q**uinto nos videmus
q̄ter prelatos ignaros circa cās decidēdas p̄stitu
it laicos quoz p̄silio decidunt cās nōne sum? in
dispositiōe hui? .c. q̄ nō possint dispōnef de causis

13

iudicio laicoz certe sic z p̄tito q̄ p̄is op̄io eēt ve
ra tñ procedit q̄ nō eēt clerici sufficētes ad cō
sulēduz ar. d. c. relatū ne cleri. v̄l mo. z eoz que su
pius dixi faciat qz iudex nō debz habet̄ consiliuz
a suspectis vt dixit bal. in. c. irrefragabili de offi.
ordi. allat glo. i. §. qz sepe i auct. d̄ trien. z scmiss.
iō dixit idēz bal. i. l. placz. C. d̄ sa. sanc. ecc. q̄ non
pōt iudex h̄ze p̄siliū d̄liberatū cū aduocato part̄
s̄ bñ pōt h̄ze colloquz z certū ē q̄ laici sūt op̄ido i
festi. clerici. ij. q. vij. c. laici ergo nō pōt eē assesso
res in caus. clericoz z ita teneo vtrū aut̄ laic? pos
sit eē notari? in negocijs ecclīcis z spūalib? doc.
hic f̄mitrūt ad hosti. in. c. qz pp̄ d̄ ellec. z i. c. sicut
ne cler. v̄l mo. vbi tēuit q̄ nō pōt ¶ **E**go in daphi
nata p̄sului p̄tū p̄tito q̄ laic? sit creat? notarius
ab impator̄ z mouebat qz offm̄ tabellionat? nō d̄z
assumi p̄ clericuz ḡ d̄z assumi p̄ laicū qz exclusio
vni? ē iclusio alteri? .l. maritus. C. d̄ procur. cū si.
fo. ista est iurisdic. volūtaria q̄ pōt prorogari. vt p̄
bar. z bal. i. l. i. C. d̄ sum. tri. z fi. ca. vbi dicunt q̄
partes possūt facef q̄ notari? i alio territorio faciat
eis publicū ist̄z. tertio qz notari? d̄z testis vt. l. do
mitti? .ff. d̄ testa. s̄ laic? pōt eē testis i cā spūali ḡ
¶ **Q**uarto faciat. c. q̄p̄. d̄ vsur. i. vj. vbi cā vsura
ria ē ecclīca vt cle. dispēdiosa d̄ iudi. z tñ pōt esse
notari? i cā vsuraria vt ibi idē tēuit. do. gasp̄ de
cald. i. d. c. sicut z ibi do. car. do. pe. d̄ ancha z do.
abb. ¶ **A**tz aut̄ laic? possit p̄dicat̄ dic q̄ ex d̄lega
cōne ep̄i pōt als nō glo. i. c. bñqdē lxxxvj. di. fa
ciat. c. cū ex iūcto d̄ heret. glo. xxij. di. c. mulier
xxxij. q. v. c. mulierē vtz ep̄us possit p̄mitte cām
criminalē clerico clerico p̄iugato dic q̄ nō. f. collec
ta. h̄ qz nō differt a laico nisi i duob? vt i. c. i. d̄ cle.
p̄iug. li. vj. ¶ **A**tz aut̄ laic? possit eē executor testi
ad p̄ias cās bal. hic dicit q̄ sic z si eēt deportatus
cui pōt p̄mitti execu. testi. l. ex scō. §. ex scō. ff. ad
treb. ¶ **T**u alla. c. iohānes d̄ testa. allat et. l. here
ditas. ff. d̄ peti. here. vbi iudex laic? pōt exeq̄ testiū
ad p̄ias cās alla etiā tex. i. §. si vero expressim in
auct. d̄ hered. z falci. ¶ **A**tz si cleric? v̄cit torquē
dul si pōt ep̄us cōmittere laico vt cū torqueat bal.
h̄ dicit q̄ sic vt i. c. si cleric? d̄ sen. exco. li. vj. tu di
cas q̄ d̄ facto p̄suluit do. an. q̄ laic? nō pōt torquē
clericū et d̄ mādato sui superioris ita dicit i. c. vt fa
me d̄ sen. exco. dicit tñ q̄ d̄ facto fuit suatū p̄iuz
i p̄sōa d̄nt martini filij obfuaēde memorie do. io.
d̄ lig. opantibus v̄bis vniuz ribaldelli ita ibi dicit
do. an. ¶ **A**ditōz d̄ bal. q̄ ita hic loquat̄ vtz laic?
possit eē nūci? ep̄i dicit bal. q̄ sic allat d. c. si cleric?
tu vide cūdes i. l. si qua p̄ calupniā. C. d̄ ep. z cler.
¶ **A**tz patron? laic? possit administrare res ecc. va
cāte rectore dic q̄ nō s̄ biconom? pro quo fidciu
bebit patrōis allat. l. om̄s. §. nichil hōi? .C. d̄ ep. z
cleri. vtz possit eē f̄cto? hospital̄. d̄cidit q̄ sic cle.
qz p̄tigit d̄ flig. domi dicit et q̄ pōt eē custos altaris
qz ē prop̄hāuz off. licz p̄iū idō si fillq̄ sue custodie
valet leg. z quertif̄ elemosina arbitrio custodis
¶ **Q**uerit et si laic? pōt p̄stitui procurator ad accep
tādū bñficiū d̄cidit q̄ sic si ē spūale ad tale bñfici
ū z sic f̄grif̄ singulari mādātū qz tūc ipse d̄nt̄ videt̄
acceptat̄. l. si p̄ ex prouicia. ff. d̄ māumiss. v̄dic. l.
paulus d̄ acquir. here. ff. ¶ **T**u alla. duas glo. q̄
ad hoc reputant̄ sing. in. c. ad aures z i. c. nō nulli
d̄ f̄scrip̄. z qd̄ not. in. c. accedēs d̄ p̄bēdis ¶ **I**tē

colligit et hic bal. p glo. ista q ca crimiat pot ole
 gari o iure cano. ite de iure civili pot delegari p
 pncipes tu vide quod not. i. c. q sedes o off. ordi.
 z in. c. in archiepatu de elec. z i. l. i. de rap. **S**
 tu pondera q ista no merent allari ita vt allat eas
 bal. ex eo q loquut i pp quo cau no est differetia
 fter ius civile z canonicu q iudex possit delegare
 casz criminali vt in dictz iuribz **I**te refert bal.
 h guil. de eu. dicere in auc. cleric. C. o epi. z cler.
 q si clericus quent actione reali vt quilibz posse
 sfor tuc pot quent cora laico Secus si actioe p
 sonali z ita fm. cu seruat consuetudo q bal. h di
 cit non valere qz in reali iudicio quasi ptabit et
 psona obligat foro ipsius iudic. l. ij. ff. de pretor
 stip. Et psonali obligatio no pot sibi coram secu
 lari p clericu et o volutate epi. nec iuuat euz abu
 sua possessio qz nemo pot possidere rem qua ppe
 tuo non lz hze vt i. c. ad decimas o resti. spo. l. vj.
 tu adde bal. in. d. auct. clericus vbi dāpnat illam
 psuetudinē p. c. ecclia de pstit z auct. statum. C.
 o ep. z cler. z in. l. de hys. C. eo ti. **A**dde collec
 ta in. c. qto. j. eo. vbi dānat i la psuetudinē p. c. si
 dilligēti z. c. significasti i ti. i. sequit ibi do. abb. p
 c. si clericus laicu o foro ppe. dicet ibi **T**angit
 et h do. an. vtru ca spūal possit p epm delegari la
 ico z clerico simul z dicit q no allat hosti. i sūma
 de dele. s. i. ver. s. nūqd p. c. ecclia z. c. que ecclēsi
 az de pstit. non obstat. c. ptingit o arbi. qz loqur
 in pmissio qz arbi nō hz iurisdictionē vt. l. aut
 ptoz. ff. de re iudi. s. io. de imol. hic dicit q pside
 rato q hodie sentētia arbitri emologata expresse
 vel tacite parit actionē sicut sētētia iudic. vt. l. pe.
 C. o arbi. z. c. p tuas eo ti. iō vī q. d. c. ptingit ba
 beat locū i clerico z laico delegat **T**u sequere
 dictū hosti. z do. an. p istuz tex. vbi laic non pot
 tractare casz ecclesiasticā nec iudicare qz vī eē ac
 tus spūalis vt. c. qto j eo s. i actu spūali nō attē
 dit mixtura laicoz z clericoz vt. c. messana z. c.
 sacrosancta de elec. ergo nec obstat. c. ptingit z. c.
 p tuas qz loquut i arbitris vñ arbitrare nō est ac
 tus spūalis ita dicit do. abb. i. d. c. contingit tñ s
 hosti. possz allegari. l. si cōez. ff. quēadmo. seruitu.
 amit. z. l. si quis duos. ff. de liber. leg. cle. si religio
 sus o procur. z quod voluit bar. i. l. i. s. si quis in
 appellatione. ff. o appell. z in. l. precipimus. s. eo
 dē obseruādo. C. o app. vbi pp mixturā clerici z
 laici attrahit minus dignū a digniore z q voluit
 bal. i. c. i. quibz mo. feud. amit. z in. l. impiales. s.
 preterea de prohib. alie feud. p fede. vbi voluit q
 ihabilis habilitatur pp mixturā habilis z quod
 voluit do. abb. i. c. i. o prescrip. z ad rōnē do. abb.
 in. c. i. o prescrip. z ad rōnez do. abb. cuz dicit q est
 qd spūale qz. d. c. qto hoc nō dicit s. bene dicit q
 iudicare de ca spūali spectat ad iudicē ecclesiasti
 cū z i cau isto iaz iudex ecclesiasticus iudicat lz sit
 admissus laicus est tñ vez q ē indecorz q laicus
 iudicet viros ecclesiasticos vt. d. c. in noua xvj. q.
 vij. quod procedit qñ solus iudicaret faciat et iste
 tex. qz si laic non potest tractare casz ecclesiasticas
 vt hic z sic consulere z arbitramētari **S**z cuz cle
 rico simul pot vt d. c. contigit sicut p illuz tex. ex
 tēditur principū huius tex. ad clericuz z laicuz i si
 mul ita extendet finis vt prelati disponāt iudicio
 laicoz z clericoz s. simul z ad. c. messana z. c. sacro

sancta de elec. rñdeq loquunt qñ ex propria aucto
 ritate laicas gerit actuz spūalē cum clerico s. hic
 concurit auctoritas epi z habilitas clerici faciat
 l. si quis ex argentarius. s. s. cuz omnes. ff. o eden
 do vbi inhabilis habilitatur pp adiuctuz habile
 faciat. c. cuz dillectus o iure patro. vbi ex adiuctio
 ne laici patroni fauet clerico patrono faciat glo.
 sing. in. l. si. C. de mune. z one nō ptingit li. x. vbi
 sotiuz hz vacationē a muneribus pp sotiuz i mn
 nere faciat. c. cuz iohanes de testa. vbi laicus exe
 cutor cogitur a iudice ecclesiastico pp sociuz exe
 cutorē clericuz ista pars michi vī verior o iure lz
 aliter velut io. an. i. c. nobis de iure patro. **A**trū
 aut laicus possit cōfere preben. cōcessas pūlegio
 pape dic q sic vt per io. an. z alios in. c. i. o prebē.
 li. vj. bal. in. l. rescripta. C. de pcci. impa. off. vtru
 aut laicus possit esse vicedū dic q non ut uoluit
 archi. i. d. c. inona s. an possit eē adiutor z fautor
 ecclēsie dic q sic. c. i. de off. ordi. p. di. c. si in adiuto
 rius. c. i. de oper. no. nunc. c. administratores xvij
 q. v. s. an possit laicus publice disputare de fide
 catho. dic vt notat in. c. ij. de here. li. vj. z i li. ne
 mo de sum. tri. z si. catho. vtruz autē inter laicos
 possit hodie ca delegari laico cuz nō habeat qua
 litates requisitas in dele. pape o quibz habet i. c.
 statutus. s. i. de rescrip. li. vj. disputat io. an. i. c. ni
 cholao. de appell. z decidit q sic de quo dicen. ut
 ibi **A**lia qdas sūt interdicta laicis que cōnue
 rat hosti. i. d. c. cōtingit uide ibi scribētes z p ista
 sit lecta z stelleda hec decretalis **A**us deo cle
 mentissimo **A**n. barba. sicul' utriusqz censure
 monarcha z miles insignis.

Quanto. sed hoc stendit. **L**ā
 iur patro. spectat ad iudicē eccle
 siasticū. b. d. vel sic laici casz con
 nexas spūalibz tractare nō pnt
 b. d. Et nō diuidit vel sic in ca
 iur patronat vt anexa spūalibus
 laicus nō pot eē iudex vel sic. **L**ā iurispa. nō pot
 tractare nisi iudex ecclesiasticus s. bal. h. **S**ed
 pro certo istud sūmarū nō pgruit huic textui ex
 eo qz loqit de diffinitōe z nō de tractatu. **A**nō
 aliud ē diffinir aliud ē tractat vt dixi. i. c. precedē
 ti dictū tñ ē vñz p. c. precedēs s. nō p istū tex. vel
 dic s. do. pe. o ancha. **A**nexa spūalibz spūalia
 sunt iō p iudicē eccl. termināda plus ē vī q aliq
 sūma. nō sint vā. **E**x eo qz ius pa. realr z i balit ē
 ius spūale ergo nō ē vñz dicere q iō laic nō pī dif
 finire casz iur pa. qz ē anexa z pūcta caus spūalibz
 assumptū ē p me probatū i hca. s. co. **E**t iō vī q
 dā modus loquēdi dicere q ca iur pa. ita ē anexa
 z cōiūcta spūalibz caus imo o se z realit ē ca spūa
 lis z iō pp h cōiūxit illa duo vba cōnexa z comun
 eta qz vident vba gemiata z iportāt maiorē effe
 ctū vt dicat ca mere spūalis ex quo ē cōnexa z cō
 iūcta spūalibz fac sūe q dic bal. i. c. si. o of. ole. qñ
 dē tutu. l. balista. ff. ad treb. z. c. caz te de h. p. i. vī.
 preceptū dedim' z mādatū iō d3 exponi q spūalif
 ca ē et s. cuz h sūmabit sic. **C**az iurispa. vt spi
 ritualē diffiniēt iudex ecclesiasticus z nō laic. b. d.
 tene menti qz noua sunt. **E**t potest continuari ad
 precedens. cap. secundum franc. vercellen. ad
 pmut rñsus cū laici nō tractent eccl. negotia que

rebatat an cā iurispatronat' esset ecclesiastica pro
certo sua pace salua dixerit non pōt q̄tinuari ad
p̄m̄z respōsuz ex eo q̄ in p̄mo r̄sō illius. c. ponit
ur v̄bz tractare s̄z hic ponitur verbum diffinire
vnde videt' q̄ iste tex. prohibeat diffinitionē q̄
non videtur prohibet tractatū iō p̄ istuz tex. dico
q̄ non prohibet laicus tractare cās iurispatrona
tus s̄z bene p. c. precedens item non potest q̄tinua
ri ad p̄m̄z respōsuz q̄ i p̄mo respōso loquit' d̄
negocio. ecclesiast. s̄z istud. c. loquit' de caus' sp̄ualib'
ergo s̄onauit franc. do. car. z sequac' vt. c. q̄to d̄
p̄sue. c. q̄to de diuor. c. q̄to de p̄uill. c. q̄to d̄ ma
gistris. c. q̄to d̄ iur' iur' **¶** Not. ibi q̄n̄exa s̄m. do.
an. q̄ causa iure patronatus non ē mere sp̄ualis
nec tamquā mere sp̄ualis subicitur iurisdictioni
iudic' eccle. s̄z tāquā q̄iun. ta z q̄n̄exa sp̄ualib' ita
hic colligit do. an. z do. abb. z ē ratio. s̄m. bal. hic
ga ius patronatus adheret eccle. z que eccle. adbe
ret eccle. s̄z itē eccle. ē suppositū z ius patronat' appo
sitū S̄z s̄m s̄m̄arium q̄d sup̄ius dedi istud nota
bile ē alienū ab isto tex. apparebit ex glo. veritas
¶ Not. q̄ q̄n̄exoz idēz ē iudiciuz faciat. c. trāssa
to de q̄stit. c. inter corporalia de transla. p̄ela. z
tenēdo illā opi. q̄ ius patronatus ē ān̄exuz cause
sp̄uali istud. c. q̄tinuat' ad s̄m. r̄suz precedentē. c.
vt sicut spectat ad iudicē eccle. diffinir' cās sp̄u
ales ita est diffinire cās ān̄exas cās sp̄ualib' vt
ē cā iurispatronatus faciat. l. que religio. ff. d̄ rei
uendi. c. sup̄ eo de arbor. l. arbor. ff. cōi diuidū. fa
ciat. c. i. de postul. p̄ela. vbi idēz videt' ē de terris
q̄n̄exis z adherentib' regi. q̄d ē de terris ipsius re
gis faciat. l. i. C. si rec. prou. z quod voluit io. an.
i. c. ad app̄ice de re. iudi. li. vj. vbi pax facta cum
p̄ncipali v̄z facta cum adherentib' z q̄n̄exis faci
at glo. sing. in. c. litteras de iur' cal. que dicit q̄ si
cut olim nō iurabat de calupnia in cās sp̄ualib'
ita nec in cā iurispatronatus ex qua glo. infert do.
abb. hic q̄iuncto isto tex. hic q̄ si a iure imponitur
terti' modus procedendū in causis sp̄ualib' q̄ idē
videtur statutū in causis q̄n̄exis z q̄iunctis nisi ma
teria sit odiosa z valde exorbitans refert se dixit
se in. d. c. litteras diceit' ibi **¶** Adde tñ glo. z doc.
in. c. si. j. eo z vide que dixi in. d. c. translato tam
tenēdo illud q̄d sup̄i' tenui in s̄m̄ario ista nō pro
bant' hic **¶** Not. q̄ mixtuz ex simplicib' sortitur
naturā simplicis dignioris quod apparet q̄z ius
patronat' q̄ponit' in parte ex sp̄uali iure z in parte
ex t̄p̄rali iure vt voluit glo. sing. in. c. de iure d̄ iu
re patrona. c. quod in dubiis de consecra. ecclesia.
vel alta. c. p̄terea de transac. z dicit do. pe. de an
cha. hic p̄ istuz tex. q̄ vniuersitas scolariū q̄ponit'
ex clericis z laicis scolariibus z tñ censetur esse ec
clesiastica allegat. c. cuz dilectus d̄ p̄sue. tu d̄ hoc
vide q̄ multū egregie tetigi istū passuz in. c. ex lit
teris de q̄stit. vbi tenui contra glo. z doc **¶** Indu
cit ēt do. pe. ad questionē vendidit rez pro. r. valē
tez mille cum additamēto alterius rei que valet
residuū quod censet' esse p̄mutat' o z non veditio
q̄ attendit' potentius ad hoc allat' bar. i. l. aristo.
ff. d̄ dona. tu vide eundē bar. in. l. i. ff. de re p̄mu.
z in. l. si in emptione. ff. de q̄traben. emp. z in. l. si
cut. s̄. venditionis. ff. quibus mo. pig. vel hip. sol.
z bal. in probemio feudoz i tñ. collum. z doc. om
nes n. c. ad questiones de re p̄mu. vbi istud tāgūt

allat' ēt do. pe. simile quod dicimus de hermafro
dito vt. l. querit. ff. d̄ sta. ho. z dicit predicta esse
vera q̄i dignitate vel maiortate alter ex simpli
cibus p̄ualet in mixto Si autē non p̄ponderat
vni tūc cur' naturā affinat mixtū dicit illi' sim
plic' quod ē magis fauorabile allat. c. i. ne sede va
can. z q̄d not. bar. in. l. ij. ff. de verb. obli. vbi po
nit' q̄stionē d̄ potestate legitimādi sp̄arios Itēz i
cestuosos data legato q̄z videt' q̄ possit legip̄
mare sp̄uriū z incestuosū siml' q̄z mixtū q̄n̄cēt s̄ab
simplici s̄z cōtrariū videt' veri' s̄m. do. pe. allat' q̄
not. bar. i. l. si ita scriptū. ff. d̄ liber. z p' allat. l. i. i
tie. ff. d̄ leg. i. z io. an. i. c. at si de. i. glo. magna. j.
eo. **¶** Ep̄s enī dispensat i adulterio vt ibi Itēz i in
cestu. xxvij. q. i. c. virginē z tñ nō dispensat i adul
terio incestuosū s̄m. vincen. l. vimpassā. s̄. p̄scrip
tione. ff. de adul. Et sic maior ē potentia q̄positi
quā suorum simplicium ita hic residet do. pe. de
quo dicitur in d. c. at si clerici S̄z quare causa iu
rispatronatus dicitur q̄n̄exa sp̄uali glo. respondet
q̄ ipsam iuspatronatus non dicitur sp̄uale s̄z ān̄e
rum ideo assumit naturā magis digni **¶** S̄z opp.
sic laicus non potest possidere ius mere sp̄uale vt
c. causamq̄ de p̄scrip. sequitur q̄ nō possit pos
sidere annexum sp̄uali z tamen possidet ius patro
natus ita videtur q̄ iudex laicus possit cognosce
re de iurepatronatus glo. ista non soluit s̄z simpli
citer dicit q̄ mere sp̄uale laicus non tractat nec
possidet s̄z temporale tractat z possidet s̄z ius q̄n̄e
rum non tractat vt hic s̄z possidet vel quasi z hoc
de gra. c. itj. de iure patro. s̄z do. an. hic sequendo
goffre. in s̄m̄a de iure patro. s̄. i. **¶** Altera medium
dicit q̄ ius patronatus realr' ē quid sp̄uale quod
dicit patere q̄z vendi nō pōt sicut nec sp̄uale nisi
cum vniuersitate vt in d. c. de iure S̄z q̄ ex dispē
satione eccle. cadit in laicū pro tāto dicitur ān̄e
rum iuri sp̄uali z sic non inspecta natura sua s̄z in
specto illo accidente surgente ex dispēsatōe eccle
sie pro quo allat' glo. in. d. c. pie ment' xvj. q. vij.
que dicit q̄ ius patronatus est sp̄uale s̄z non me
re quia cadit in laicum quedam enim sunt mere
z essentialiter sp̄ualia vt anima gratia virtutes z
similia quedam non mere z essentialiter s̄z prop
ter aliud vt sunt beneficia vasa ordinata ad sa
crificium z similia iura sp̄ualia que ordinantur ad
finem sp̄itualium vt ad finē anime ad ministros
substētādos z ista tāto magis dicūt' sp̄ualia q̄to
magis appropinquāt ad finē rei sp̄ual' z ē bōa glo.
xvj. q. vij. in s̄m̄a applicādo predicta ad propo
situz q̄z p̄ electionē initiat' matrimoniū inter ellec
tū z eccle. ius elligendi d̄z magis sp̄uale quam
iuspatronatus quod non initiat' matrimonium
cuz presentato s̄z tamen preparat personā cū qua
d̄z q̄trahi z hoc ēt principalr' nō cadit i laicū nisi
ex dispensatione eccle. sed voluit eccle. dispēsar'
cū laico circa electionē q̄z ē act' mag' sp̄ual'. Et
iō iserit' q̄ cōtialit' ius pa. mere sp̄uale d̄z quo ad
oīa iudicari vt sp̄uale nisi aliō iō s̄m̄i sit a iur' exp̄l'
suz. z iō si sp̄ual' cā deberet tractari simplr' z d̄ pla
no idē i iur' pa. q̄z ipsū iur' pa. mere z essentialr' d̄
sp̄uale z sic sentit do. an. q̄ iō iudex ecclesiastic' co
gnoscit d̄ iur' pa. q̄z ē realr' z cōtialit' sp̄uale. S̄z
d̄. ab. die nūq̄ placuisse sibi h' dicitū q̄z ip̄s iur' pa.
anq̄ fuit q̄cessū laico nō fuit d̄ductū i cē ēt. nō p̄

23
dicit q̄ originaliter ē meū spūale nec ēt ex aliquo
sibi infuso p̄t dici esse mere spūale cuz patronus
nihil aliud facit q̄ p̄ntare p̄sonam instituendā p̄
superiorē vnde in hoc tm̄ suasit desiderio suo vt
ordinetur et instituatur persona s̄m volūtate suā
vt colligitur ex not. in. c. decreum? xvj. q. vij. vñ
ex tali p̄ntatione nō acq̄ritur aliquod ius spūale
hinc est q̄ patronus laicus p̄t variare aliuz p̄ntā
do. c. cum autē de iure patro. z ex plurib? p̄ntat̄
p̄t superior. istituere quez voluerit quod non ēt
si p̄ntationē acq̄ratur ius p̄fētato argumē
to. c. si tibi abūti de p̄ben. in. vj. ideo d. c. cū autē
dicit q̄ p̄fētatio est quoddā inchoamētū qz oz
dinatur ad spūalitatē obtinēdaz iō nō p̄t dici
ius spūale mere cuz nullaz spūalitatē obrineat in
actu iudicandi iō dicit̄ ānexuz spūali qz nō debet
p̄ueniri ad institutiōez sine p̄ntatiōe vt i. c. illud d
iure patro. cuz ergo p̄ p̄fētatiōez deueniat ad
instit. que est spūal mere p̄o tanto d̄ ānexū spūa
li z facit p̄paramētū ad illud spūale obrinēdum
z videt̄ sentire Inno. in. c. q̄ sicut de elec. vbi di
cit q̄ electio non p̄cedit laico qz p̄ eaz initiat̄ ma
trimoniū spūale inter electū z ecclesiā. c. fi. d̄ trās
la. p̄zela. s̄z p̄fētatiō non ē ius mere spūale s̄z āne
ruz nec contrahit̄ aliquod vinculū inter p̄ntatuz
z ecclesiāz cū nullū ius ex hoc sibi acq̄rat̄ vt d.
e. pastoralis d̄ iur̄ patro z ēt sentit̄ Inno. q̄ istud
ius p̄ntandi fuit concessuz qz nō erat mere spūale
non enīz p̄ hoc d̄ ānexū spūali qz p̄cedit̄ laico
naz ius p̄ferendi cōcedit̄ p̄ncipib? vt p̄ iō. mona.
z iō. an. i. c. ij. de p̄ben. in. vj. c. adrian? lxxij. di.
Nō tm̄ p̄ hoc dicit̄ ānexū spūali z hoc voluit glo.
ista si recte ponderet̄ duz dicit q̄ laic? possit possi
dere iuspatronat. qz non ē mere spūale z intellige
d̄ gr̄a sic ēt de gr̄a potuiss̄ ius elligēdi possidere
vt d. c. adrianus s̄z ecclesia voluit̄ i tantū dispen
sare ¶ Itē i alio dicit̄ p̄fēdi dictū do. an. siue ēt
mere ius spūale in se z in alijs p̄t id quod cadit̄ i
laicuz si deberet vt ius spūale tractari sequeret̄ q̄
sicut ius mere spūale non trāsit cuz vniuersitate
seculari qz nō p̄t venire accessorie ad temporalit
tatez cū sit p̄orsus alteri? nature vt not. Inno. i.
c. ex litteris de iur̄ patro ideoz dicendū ē de iurepa
tronat? vt non trāsiret cū vniuersitate qd̄ tm̄ ē fal
sus vt in d. c. ex litteris z. c. cū s̄m. eo. ti. nec obstat
ratio q̄ ordinat̄ ad finē spūaliuz qz hoc ē quoddā
p̄ambuluz z inchoamētū a remot̄. nō enīz om̄e
ordinatū ad finē spūaliuz d̄ spūale vt p̄t poni
exempluz i libris eccl. q̄ ordinant̄ ad finēz cause
z rei spūalis non tm̄ sunt spūales nec sacri lz ergo
laicus possideat non tamē p̄ hoc d̄z inferri q̄ iu
dex secularis d̄ illo iure possit cognoscere qz laic?
de gr̄a z quadā tollerantia ecclesie illud possidet
vt laici inducant̄ ad p̄struendas ecclesias vt. c. ij.
de iure patro. iō p̄cessio exorbitas nō debet exten
di maxie in p̄iudiciū ecclesie ar. c. ob gr̄az de
reg. iur̄ li. vj. z. l. q̄ fauore. C. d̄ leg. z. lz talis p̄ces
sio non extendat̄ ad illuz cāuz tamē extendet̄ ad
omnes actus p̄sequitinos ad ius possidendi vnde
trāsit ad heredes ēt extrācos sicut res prophanā
xvj. q. vij. c. quiuis ¶ Itē trāsit cuz vniuersitate
vt d. c. ex litteris z si dicat̄ q̄ d̄ p̄nexis idem est iu
ditiū z dignius attrahit̄ min? dignuz vt. c. q̄ i du
bjs d̄ p̄secra. eccl. vel al. cum ius patronatus sit

ānexuz spūalibus z ē digni? quare trāsit cuz vni
uersitate remittit̄ ad not. i. d. c. ex litteris Ita bel
lissime hic residet do. abb. ¶ S̄ bal. hic colligit
q̄ ius patronatus ecclesie ē quid mixtū qz cuz ori
atur in personā laici z trāsceat ad heredes laicos
z p̄ laicū fiat p̄ntatio ergo nō videt̄ ēt mere spūa
le qz laicus non ēt capax hui? vcz qz trahit ori
ginē ab ecclesia z p̄cernit̄ ordinatiōē ipsius z ex
constitutione ecclē nascitur iō non est mere laica
le sed dicitur tpale annexū spūali z dicit q̄ iuspa.
assumit originem a re prophanā quā q̄s dedicat
deo z iō considerata sua origine sapit laicalitatē
¶ Nam non iō desinit ēt d̄ns q̄ remanet patronus
vt. d. l. talem. §. fi. ff. de here. instit. ¶ In iuspa. ec
clesie d̄z p̄ouenire ex mera liberalitate canonis.
¶ Nā d̄ rigore iuris res sacra nemini seruit. l. inter
stipulantem. §. sacram. ff. de v̄b. ob. ista ergo est li
beralitas tm̄ de condig. iō nō p̄t auferri patro
no ar. l. attili? regulus. ff. d̄ donat. S̄z quare quo
ad forū inspicit̄ qualitas spūalitat̄ z nō substan
tia tpalit̄z bal. videt̄ q̄ duplex est ratio p̄ma est
rō natural que vocat̄ p̄ma eqtas. l. fi. ff. de publi
ca. qz magis dignū trahit ad se minus dignū. l. q̄
rif. ff. de sta. ho. l. titie. d̄le. p̄. l. hoc legatus. ff. d̄le.
ij. ¶ Item q̄n ex duob? extremis. fit vno remanēti
b? qualit̄tib? extremoz magis p̄ncipale z mag?
nobile trahit ad se aliud. fa ē ratio si iudex laic?
posset cognoscere ergo posset dare patronum sup
ecclesiam p̄ suam sniam. l. si duo patrom in p̄n. ff. d̄
iur̄ iur. z. l. statu libi a ceteris. §. fi. ff. d̄ statulib. s̄z
hoc ē abstrudū q̄ ecclā que ē liberi p̄ sniam iudi.
secularis efficiatur subdita patroni. ¶ Item certum
ē q̄ iuspa. ecclē non p̄t vendi lz transeat cū vni
uersitate. l. quedā. ff. de acq̄r. re. do. l. smodic. ff.
de contrahen. empr. l. qz p̄inde. ff. ad trebel. cr
go nec p̄ sniaz adiudicari ar. l. statu libi a ceteris
§. fi. sed dicimus q̄ iuspatro. rōne sue tpalit̄tis
trāsit cū vniuersitate spūaliū. etiā. bal. p̄cludit q̄
p̄tim ē tpale p̄tim est spūale qz magis dignuz tra
hit ad se minus dignū. ¶ S̄z do. car. trāsit cum
ista glo. z dicit q̄ respectu materie ex qua inducit̄
iuspa. dicit̄ ēt qd̄ tpale causat. n. cū vmbzatione
constructione z dotatione. c. nobis de iure patro.
z h̄ sunt tpalia sed respectu ecclē cui inheret est
quasi spūale tāq̄ ānexū ecclē q̄ est qd̄ spūale. z sic
diuersis respectib? d̄z tpale z spūale. ¶ Et si dicat̄
q̄ d̄ cā iurispa. deberet cognoscere iudex laic? vt
attēdat̄ cā origial q̄ ē tpalis r̄idet do. car. q̄ imo
d̄z attēdi id qd̄ ē ecclē lz sit prophanuz tm̄ assumit
naturam spūaliū ar. c. iniustū d̄ re. p̄muta. z regula
semel deo li. vi. z ita dixit se als dixisse in quodā
p̄uato examine ita hic residet. ¶ S̄z do. meus iō.
d̄ imo. trāsit hic simplr cū dicto do. an. z goffre.
¶ Ego istū passum tetigi i R̄ca. s̄. co. vbi do. an.
tetigit z ēt do. ab. vide ibi dicta qz tenui ibi q̄ ef
fentialr z s̄balit̄ iuspa. ē qd̄ spūale. s̄z accidētalit̄ ē
tpale. ex eo qz cōgruit laico d̄z ēt tpale z recipit il
lam alterationem ex eo qz appropatur laico si sub
tiliter intelligat̄ ista materia. S̄z Inno. i R̄ca de
iure pa. dic̄ q̄ nec ē tpale nec spūale qz trāsmit̄
ad heredes. xvj. q. vij. c. filius z. c. p̄siderādū qd̄ si
eri nō posset si ēt spūale. vij. q. i. sciēdū. c. i scrip
turis. c. i. d̄ p̄ben. tpale non ē q̄ si ēt posset vēdi
qd̄ nō p̄t. c. d̄ iur̄ d̄ iur̄ patro. c. querellā d̄ symo.

62
Itez iudex secularis cognoscere nō posset vt hic
iō partiz est temporale z partim spūale diuerso re
spectu vel potius annexum spūalib⁹ vt hic sequit̃
do. car. in ij. q. in. d. rubrica de iure patro. do. an.
in prefata rubrica addendo ad difinitionē 10. an.
sup iur patronat⁹ dicit q̃ ē ius quodā spūali ānerū
competēs in ecclesijs honorificū z dicit q̃ prope non
ē spūale s̃ ānerū spūali qz tēdit i finē prouisiōis
ecclē. q̃ spūalē ē. ¶ S̃ 10. d. fatucis i. d. c. pie mēt̃
dicit q̃ ius spūale capr̃ proprie vt gr̃a virtutes et
similia s̃ large capitur vt est ius percipiendi deci
mas z oblationes z illud quod antecedit ad spū
ale vt ius patronatus quod antecedit p̃ntationi
persone ad aliquā ecclēiaz vel prebendam z etiam
omnis res sacra instituta ad celebrationē diuino
rū officioz z sacramētoz z sic sentit q̃ ius patro
natus largo mō dicit̃ quid spūale Similiter āne
rū spirituali d̃ stricte vt ius percipiendi decimas
z oblationes q̃qz large vt est illud quod prece
dit ad aliquod ius spūale vt est ius patronat⁹ qd̃
precedit p̃ntationes iō dicit q̃ ius patronatus nō
est spūale stricto mō s̃ largo mō nec est ius ānerū
spūali stricto mō s̃ largo modo z licet ipse non di
cat tñ ista sūt verba iohāis fauentini vt ibi r̃fert
archi. ¶ Tu pondera si aliud ē esse spūale z aliud
ē esse ānerū spūali non videtur q̃ in ius patrona
tus sit spūale z sic annexū spūali qz primo modo
d̃ spūale de p se s̃o d̃ spūale p accidens pp̃ q̃ne
ritatē istud non potest stare qz vna z eadē res nō
potest diuerso iure censei. l. eum qui edes. ff. de
vsucap. Unde si p se est spūale ergo non est per ac
cidens z q̃ pessimū est dicunt q̃ largo modo dicit̃
tur sacrum z largo mō d̃ annexū spūali z licet. e.
de iure dicat ius patronatus esse ānerū spūali tñ
glo. ibi dicit q̃ ē spūale vel est ānerū spūali z sic
nō firmat expresse vtz sit spūale vel ānerū spūali
et l3 tex. ibi vtatur verbo ānerū z non appdat ver
bū ānerū tñ supplebit̃ per istū tex. ¶ Pondera
subtiliter laicus nō est capax iuris p̃ntandi s̃ ecclē
sia gr̃as sibi fecit ergo sequitur q̃ est spūale si emz
non cadit in laicū ergo sequitur q̃ est spūale ius
ita probatur in. c. iij. de iure patro. Et ad istū tex.
r̃nde vt dixi superius in sūmario p̃ponero ē qz i
c. super eo. de off. deleg. dicitur q̃ p̃ntatio est ius
z in. c. consultationib⁹ de iure patro. d̃ q̃ est fruc
tus iuris patronatus simile habetur in. c. quere
lam de elec. z in. c. cum ecclesia subtrina de causa
poss. z proprie z in. c. iij. de iure patro. q̃ est gr̃a pre
sentatio p̃petens rōne iuris patronatus quo modo
reducētur ad concordiaz ista iura nam si p̃ntatio
appellatur gr̃a ergo ius patronatus dicitur gr̃a
quare ergo iura appellant ius patronatus q̃ sit gr̃a
z si est gr̃a vt in. d. c. iij. quare i. d. c. super eo. dicit̃
q̃ est ius z si est gr̃a sequitur q̃ est spūal pro certo
ista generāt turbationes non mediocrē paruitati
mee q̃ ab aliquo vsqz ad hec secula non sunt con
siderata posset dici hoc modo aut loquimur quo
ad pp̃. z tunc dico q̃ ius patronatus non est ius
s̃ gr̃a z p̃ntatio facta ē dicitur gr̃a hoc dico per
d. c. iij. iō docto. om̃s ibi dicunt q̃ pp̃ p̃t̃ conferri
ecclesiā patronales nō expectata p̃ntatione pa
troni laici z isto modo nō d̃ ius aut loqmur quo
ad inferiores puta ep̃os z similes z isto modo vo
catur ius ideo non poterit ep̃us p̃ferre ecclesiā pa

63
tronalem inuito patrono z isto mō vocatur ius pa
tronatus z ita intelligatur. c. de iur z alia iura z
rubrica inquātuz dicunt de iure patronat⁹ Si ve
ro loquimur quo ad ipsuz patronū p̃ntatio d̃ ius
si vero loquimur quo ad ipsuz p̃ntatum d̃ gr̃a z
ideo est q̃ patronus laicus potest variare vt d. c.
cum aut tene menti ista qz sunt noua. Et ideo nō
videtur cum sua reuerētia q̃ 10. an. bñ diffinierit
ius patronatus inquātum in rubrica de iure patro
natus dixerit q̃ sit ius. ¶ Et pondera etiā qz ista
glo. nō recte loquitur cum dicit q̃ ex tali coheren
tia assumit suaz naturam ius patronatus ergo de
se est t̃p̃rale. istud nō videtur bene dictū qz si di
cimus q̃ iō est temporale qz laicus p̃struxit ecclē
siaz dico istud esse falsum ex eo qz ex tali fundatio
ne laicus nichil acquirit vt probatur in. c. pie men
t̃ xvj. q. vij. in versiculo nichil habituz Quimo
est effecta sanctorum vt. c. semel deo de reg.
iur in vj. ergo non est dare cāz laicalem a qua cau
setur q̃ sit temporale qz actus actiuorū sunt in pa
tiente bñ disposito vt d̃ in s̃o. de aia. Et iō dico
q̃ istud ius causatur a pp̃ ergo tale est quale est su
biectuz producēs s̃ cā productiua ē spūalis ergo
sequitur q̃ effectus erit spūal z sic ius patronat⁹
est ius mere spūale cuz non hēat cāz productiuam
secularem seu temporalem qz illa est extincta per
edificationem ecclesie vñ s̃m. iura antiqua p̃stru
ens ecclesiam nō acquirebat ius in illa ecclesia vt
c. nouerint. p. q. i. z. d. c. pie mentis not. archi. in. c.
ortamur lxxj. di. ideo de gr̃a est q̃ laicus posside
at ius patronatus z q̃ trāseat ad heredes z q̃ vē
di possz. ¶ Nū cum de se z originaliter sit ius spūa
le sequitur q̃ non est temporale quia isti sunt ter
mini diuersi z p̃trarij si ē spūale ergo non est tem
porale Et si dicatur q̃ partim ē temporale z par
tim est spūale istud non videt̃ vñ q̃ eadem res vt
dixi non d̃ diuerso iure censei z iō dicit glo. i. d.
c. pie ment̃ q̃ licet dicatur est partim temporale z
partim spūale tñ simplex est z per quādam fabrica
tionem intellectus fit illa diuisio non q̃ ad actū
allat simile de seruo cōi. Ego i rubrica sup eo. di
xi q̃ substantialiter erat ius spūale s̃ accidentaliter
erat temporale ex quo laicus illud possidebat
z trāibat ad heredes. ¶ Nū michi videtur di
cendū q̃ omni respectu sit ius spūale z licet laicus
illud possideat tamen est ex gratia ideo pp̃ hoc
non desinit esse spirituale z potest poni exemplum
l3 ius conferendi ṽ eligēdi competat laico ex gr̃a
sedis apostolice vt not. in. c. adrianus. lxxij. di. nō
tamen pp̃ hoc desinit ēē ius spūale. Ita dicamus
in iure patronatus tene menti predicta. z forte es
set necessaria declaratio papal ex quo passus ṽ
dubius. ¶ S̃ qd̃ si laicus iudicat de vniuersita
te seculari in qua est ius patronat⁹ vtrum valeat
respectu iur. patro. Do. car. dicit se in facto p̃su
luisse q̃ sic. Do. abb. dicit se allare glo. de hoc i. c.
filius. xvj. q. vij. q̃ dicit iudicē secularē posse p̃uar
laicū iur. patro. cū vniuersitate s̃ p se nō posse ar.
d. c. ex l̃is z. c. cū s̃z eo. ti. qd̃ procedit q̃ in libel
lo z in sña nō sit mētio d̃ iure pat. al̃s non valeret
iudiciū ar. eius q̃ not. Jo. an. i. c. i. d̃ iure pa. li. vi.
allat ē do. abb. q̃ notat in. c. nobis d̃ iur. pa. q̃ pp̃
delictū lese maiestatis laicus nō p̃uar iure pat. qz
cū illud hēat a pp̃ nō p̃t p̃uari ab impatoz qz d̃

intelligi quando non est in aliqua vniuersitate se-
culari qz tunc transiret ratione delicti ex quo sur-
git priuatio illius vniuersitatis temporalis z h
dicit do. abb. esse notada qz a nemine ista decla-
rant. ¶ Ego limito istam cōem doctrinam v3 nisi
qs venderet hereditatem sibi delatam in qua est
huiusmodi ius patrona. quo casu lz ius patronatus
transcat cū vniuersitate bonoz sine spāli expres-
sione non tñ transit ius patro. cū vniuersitate i qua
rez singularium ē necessaria traditio sic est qñ vē-
ditur hereditas qz tunc non transiret ius patrona-
tus istud fuit sing. dictū pau. in cle. ij. de iure pa-
tro. qd bene notabis pro limitatione. l. si immodi-
cis. ff. de p. trahen. empt. z. l. quedā. ff. de acq. re-
do. nisi in hereditate esset castrum vel villa rōne
cuius competeret ius patro. qz tñc transiret ius pa-
tronatus ecclesie sate ibi tene menti. ¶ Adde tex. in. l. i. C. d
bo. lib. z ibi dixit bal. esse ar. qz ius patrona. ecclesie
possit vendi cū vniuersitate bonoz vñ venden-
do omnia bona vel hereditatem patris transit ius
patronatus allegat. d. l. Imodici z. §. si quis ora-
torij in auct. de san. epi. secus si ti. singulari cū sit
res quasi sacra. z allegat oldra. z sic bal. sentit qz
ius patro. improprie sit res sacra. qd dictū nō ē ve-
rum vt dixi superius. Sentit etiam qz si venditur
hereditas qz videt vendi ius patronatus qd ē i ca-
quod non est verum vt voluit pau. iō d3 intelligi
z limitari vt voluit pau. Itē dixit bal. in. d. l. i. qz
ius patronatus non est confiscabile z ex crimine le-
se maiestatis ius patronatus non transcat i poste-
ros remanebūt liberi sine patrono qd dicit eē mi-
rabile non tñ loquitur de iure patronatus ecclesie
sed libertoz. Adde do. an. in cle. pastoralis d re-
iudi. vbi dicit qz eo casu quo p. fisco ius patro. spe-
ctans ad laicū qz applicat fisco ecclesie z erit effec-
tus qz ius patronatus extinguet z ecclesia remane-
bit libera sub potestate episcopi z qz voluit archi.
in. c. p. siderandū. xvi. q. vii. z glo. in. c. maximū. i.
q. vii. z do. an. l. c. nobis de iure pat. z voluit iō.
de imo. in. d. cle. pastoral z sic nō erit ecclesia libe-
ra sine patrono vt voluit sentire bal. in. d. l. i. C. d
bo. libe. ¶ Querit circa hoc bal. qd in mere spiri-
tualib' an transcant cū vniuersitate t. palium puta
habeo castrum in quo colligo decimas. refert In-
no. tenet qz non transcat cū vniuersitate t. palium.
S3 hosti. t3 s3 ruz ipse distinguit inter vñū genera-
le z vniuersale. Item si in venditione essent appo-
sita illa vba stegro statu vel cū plenitudine ius in-
cluderent ofa allegat. l. si quando. C. de bo. vacā.
quā dicit esse sing. ¶ Tu adde qz Jo. an. in. c. ad
qōnes de re. p. mu. t. agit illam contrarietate In-
no. z hosti. z reducit eos ad p. cordiaz vide qz ibi di-
xi z in additionibus quas feci ad scribentes ibi.
¶ Item collige etiā ex ista glo. qz ius patronatus
possidet a laico. bal. intelligit quasi possidet vt. l.
suus. §. incorporales. ff. de acq. re. do. iō dicit
qz si testis diceret. vidi talē possidere ius patrona-
tus qz exponeret. i. quasi possidere all. l. si si pos-
sessori. §. item si iurauero. ff. de iur. iur. vbi ē tex.
not. s3 cū qz vba laicoz deūt stelligi grosso mō et
vulgariter allegat cy. in. l. si cū an. C. de dona. an
nup. Tu adde ad istud qz vba sp. opant vt act' te-
neat glo. z tex. in. l. z puto. ff. famil. her. l. z procu-
lus. ff. de vsuf. l. si pater. ff. de vulg. z pup. c. cō

stitutus? de relig. do. l. pater seuerinā. §. conditio
nū verba. ff. de codi. z demō. Adde et tex. in. c. ex-
aminata. j. eo. in vñ. ius patro. ecclesie possidebas et
tex. in. c. p. sultationibus de iure patro. in vñ. possi-
debas z si p. qui ē sūmus iuristator vt illo vbo
possidebas multo fortius nos qz sumus riuuli li-
bellando poterimus vt illo mō loquēdi. iō bal. i
xij. col. in. c. i. qui feud. dar. poss. vñ. extra querit
dicit qz spator loquitur grosso mō z nō subtilit all. t
not. in. l. i. C. de seruis fug. Et pro expōne quā de-
dit bal. adduco tex. cū sua glo. in. c. conquestus d
foro cōpe. in. vñ. quasi possessionē. ¶ Not. et ex ea-
dem glo. qz ius funeradi pnt laici possidere. s3 nō
possunt hēe dñuz. idē voluit Inno. qz sentit qz ius
sepultus nō est ius spūale sicut nec ipus ius patro-
natus s3 ē ānerum spūalibus. iō dicit hosti. in. c.
abolende de sepul. qz in ipso iure funeradi tollerā-
tur laici sicut in iure patro. cū sit in cymiterio qd
est sacru. z sic ē ānerum spūali. S3 do. abb. dicit
procedere. quādo locus ē effectus religiosus ex
sola illatione corporis mortui sicut oliz fiebat iu-
re civili z ita loq. l. i. ff. de mor. inferendo quo ca-
su laicus possidet ius funeradi. s3 nō procedit i se-
pulchro exite in cymiterio sacro seu in ecclesia qz cū
ipsum cymiteriū vel ecclesia sit res sacra. iō vt res
mere spūalis nō pōt p. laicū possideri nec in totus
nec in parte. c. cāz qz de h. ptis. l. que de rota. ff. de
rei. ven. iō laicus tale sepulchrum proprie non pos-
sidet. tolleratur tñ in hac facultate funerandi ex
quādā humanitate ar. d. c. abolende z p. glo. xij.
q. ij. §. item querit. z ita intelligat dictus hosti.
ita voluit hic collecta. qz dicit qz nisi laicis pmitte-
ret sepulchru suoz maiorū fieret eis preiudiciuz
ar. c. pe. de postul. prela. de hac materia ē dicēduz
vt in. d. c. abolēde vbi est locus proprius. S3 mi-
hi vñ qz laicus nō solum possideat ius sepulture
s3 ē dñs z moueoz bac rōne p. appositionē corpo-
ris humani locus non efficit religiosus nisi aucte
epi fiat. ita dicit glo. in. d. c. i. ecclico. xij. q. ii. z vo-
luit Inno. in. d. c. abolēde ergo cū hodie locus nō
efficit religiosus p. appositionē corporis qz laic'
pōt habere possessionē z dñum iuris funeradi. z
ita limito vobis vltra alios doc. glo. istā sed ad
quem spectat cognitio cū agat de iure funeradi.
do. an. dicit qz si agit real' pro ipso ius funeris co-
gnitio spectat ad ecclesiasticū. s3 si agit de spensa
faciēda vel repetē. cognoscet iudex laicus ster lai-
cos. l. si qs. §. pleriqz. ff. de relig. idem si agitur de
usu funeris actione psonali de iure patronat' pro
missio donari qz forte cā poterit corā iudice laico
tractari s3m do. ant. qd nō placet do. abb. qz ipsa
donatio seu promissio huius iuris tāquā annexa
spūali subicit iurisdictioni iudicis ecclesiastici ad
ecclesiā enī spectat dcernef an tenuerit promissio
z an sit obligat' ad tradendū vel non ex quo agi-
tur de re subiecta eccle vt in. c. vnico de iure pat.
li. vi. z. c. cleriet. z. c. illd eo. ti. pro hoc qd not. gl.
in. c. sat' puerfus. xlvj. di. z. cle. pastoral. de re iu.
vbi dē qz iudex laicus nō pōt indirecte priuare et
pp delictū iurispatro. cū illud obtineat ab ecclesia
z non a p. n. p. seculari. ita i p. p. o. nō pōt lai-
cus decernere promissionē valere vel cōpellef lai-
cū ad tradendū. z idē dicit cū agit de iure sepulchri
actōe psonali nō enim pōt iudex aliqd decernere
d i

actione psonali directe vel indirecte citra cymite-
rium vel ipsam ecclesiam maxime qz laici tollerant
i hac facultate ex pmissioe quadam z humanitate ita
h residet do. abb. S3 Jo. de imo. hic dubitatio p
vbum forte dicit hoc dictu no fore tutu pp gene-
ralitate but? tex. ar. c. si romanor. xix. di. c. qz cir-
ca de pmiul. z aliud no dicit. S3 do. car. hic dicit
q habito respectu ad xpianos q sepeliunt i ecclia
vel cymiterio vt in. c. ex parte. z. c. abolenide o se-
pul. index ecclesiasticus cognoscet s3 alio respectu si
querat de impesa ad que pteat stabit regule q
actor seqt forum rei. c. cu sit generale de foro co-
pe. dicit et q index laicus incident no cognoscet
de ca iur patro. ar. c. tua de ordi. cognt. z. c. latoz q
si. sint. leg. Et si opponit q index ecclesiasticus cogno-
scet de ca pncipalr spectante ad forum seculare
vt in. c. de pnderia de donat. inf. vi. z vxo. ita d3
et. e3 solut vt notat i. d. c. tua z i. d. c. latoz. S3
Bal. h qrit si patron? ecclie e expulsius pvis o cu-
stodia ecclie vacant? an possit agere actioe iniu-
ria? cora laico decidit q sic qz agit de iniuria co-
missa i psona sua. Na ois violencia of psona in-
iuria vt sing. notat s3 cu i. l. itaqz fallo. ff. de fur.
allat simile qd voluit glo. i. c. ceter. j. co. Na gl.
ibi voluit q lz ca feudi sit agitanda cora dno fen-
di z no cora ordinaro tñ qd possessoria feudi pot
agitari cora ordinaro. die et bal. q no solum pro
expulsione s3 et pro turbatoe ppetit actio iniuria-
rum. l. fuis. ff. de actio. z ob. z ita residet. Ego admi-
ro ad do p ad illud qd doc. dixerit de impensa fune-
ris vt possit peti coram iudice laico. Ego admi-
ro vebemeter quate no adduxerint sing. ter. i. l.
hereditas. s. fi. in. v. ipiali vel pontificali aucte. ff.
de peti. here. vbi heres pot pelli non solum p iu-
dicem ecclesiu s3 et p laicum ad impesam monu-
menti in quo sepeliendus e testoz. z allegavit illum
tex. glo. in. c. nouit. j. co. z p qns poterit index lai-
cus copellere z et cognoscere sup expensa funeris
qsi agetur actione psonali z p illu tex. vt vera opi-
nio. do. an. adde et in qtum voluit do. an. que pos-
se pelli actione psonali ad traditione iurispatro-
natas p iudice laicu re. pa. do. an. non loqf asstue
s3 trepidus z dubitans hoc dixit z subtiliter pon-
dero istu tex. S3 doctrina eius vbiqz negatiua p-
cedit hoc vbu pot vel hoc vbu valet q tuc impoz-
tat necessitatem precisam. ita voluit glo. in. c. i. d. re-
gu. iur. in. vi. z in. cle. dispendiosaz de iudic. z h3 i
l. gallus in prin. z ibi bal. ff. d. lib. z po. sed negati-
ua hic precedit illud vbu valz. qz die non valeat.
nisi p iudice ecclesiu diffiniri ergo inducit necessi-
te precisam. ergo nec incident nec pncipalr pote-
rit index secularis cognoscere de ca iur patro. nisi
dicas q compellere laicu ad traditionem iur? pa-
tronat? actioe psonali no e diffinire cam iurispzo-
nat? z per qns poterit pelleri faciat simile qd of
in. c. post misabile de usuf. z q voluit bar. in. l. ti-
cia. ff. solu. ma. z in. l. quotiens. C. de iudic. z in. l.
omni nouatione. C. de sa. sanc. ec. S3
Querit et h bal. qd remediū intērab? pro iure
patronat? declarado vel euincēdo decidit iudic.
offo sup quo glo. doc3 formare libellū i. l. si duo
patroni. ff. de iur iur. que glo. no e alibi s3 cu o iu-
re ciuili no aut agit rei vendi. allat. c. exafata. j. co.
S3 do. car. hic die q glo. allata p bal. proce-

dit de iure patronat? libertoz. s3 no de iure patro-
natus ecclie quo casu dabit? qdictio ex canone. ca.
iij. de iure patro. Ego vebemeter admiro de
bal. z de do. car. q no viderint glo. magfaz i. l. in
rem. s. loca sacra. ff. de rei ved. q loqf de iur pa-
tro. ecclie z dicit q petet ex iur canonu vel qdictio-
ne ex. l. Nam tex. hoc pcedit in auct. de sanct. cpi.
s. sigs aut. bar. in. d. s. loca die veritate ee q nos
no possum? vendicare vendicatioe directa quasi
nra s3 pro iure q hemus i eis possum? vdicar ad
iceta ca de iure canonico vt dicim? de libero hoi-
ne vt in. l. i. s. p hac eo. ti. z sic laicus pot vendica-
re iur pa. qd h3 in ecclia s3 bar. ibi z die ibi angel.
falsum ee q petat qdictioe ex lege z allat. c. exa-
minata. j. co. Tu pondera q plus vt diceñ. q co-
petat rei vend. ad eccliaz pro iure pzonatus q qd
h3 in ea vt in. l. q taberna. ff. de pben. emp. l. si do-
m? s. i. ff. dele. p. z fac sing. tex. in. c. cu venerabil
de excep. z q voluit Inno. i. c. cu int de ma. z ob.
z i. c. exafata. j. co. z q h3 i. c. cum venerabilis de
relig. do. z in. c. exafata de pcur. vti. vel futi. vnde
posset qs in libello dicere uedico talem ecclesiam a
tali rone iurispzo. qd h3 in ea p iura prefata. z pl?
vt diceñ. q sigs simplr vdicaret ecclesiam z no
addiceret rone iur? patronat? q adhuc valeret li-
bellus qz accipit sensus p quem libellus sustente-
tur z sic subaudit pro iure pzo. p. d. l. si domus. s.
i. z q h3 i. l. sancim? C. de sa. sanc. ec. z in spec. de
oblig. z sol. s. seqt v. qd si libellus. z sic ecclesia po-
nit velut obiectu extrinsecu sed iurispzo. ponit vt
obiectum intrinsecu. ita dixit do. car. post alios i
c. exafata. j. co. Et pondera vnu qd tibi uidebit
miru. qz tex. i. c. monasterius. xvi. q. vij. die a dno
pstructoris non auferat vbi probat q pstrues ec-
clesiam acqrit dnum ecclesie. ergo pot ecclesia re-
vdicare vt dñs tene meti qz proicit i profudum
multa dicta doctoz. Querit et h bal. S3 vnum
ex pzonis lata e snia ali? obrunuit vtru obtinenti
totu acrescat. decidit q sic no qz proprie aliquid
acrescit s3 qz p no pcursum appet nil diminut qa
istud iur. quasi spuale no pot diuidi. vñ no pot qs
ee semipatronus. l. quedam mulier. ff. famil. herc.
l. carmelia pia. ff. de iure pzo. no ob. l. si duo pzoni
ff. de iure iur. qz loqf respectu succomis q diuisibi-
lis e vt not. in. l. cu fm. C. de fideico. tu vide dicta
in. d. l. si duo pzoni. Querit et h bal. pone q epi
dicit dimitto tibi oem iurisdictione vtz uideatur
committere me impium vt q sic p. l. i. s. cu urbem
ff. de off. prefec. vrb. S3 ad illu tex. ridet q ibi
ipsa res publica fuit comissa gubernada no soluz
iurisditio. z io refert quosdam dicere q non coti-
net me impiu qz illud vbu oem no predicat de
pluribus differentibus numero. Ista enim supze-
ma requirunt mandatum spale ar. l. pomponius i
prin. ff. de procur. idē die ee si pnceps donaret oes
iurisdictionem talis castri z illud castru ex pmiile-
gio heret me impium qz non vt donatum meru
impiu qz illud qd e specialissimu abstractu e z se-
patum e a natura generis. z subdit q et non iclu-
dit mixtum impium. Tu adde q no bn loqf bal.
z ptraeu allego tex. cum glo. in. c. conquestus. j. d.
for. ppe. vbi tex. die iurisdictionem cu pleno iure z
glo. ibi dicit q uenit iurisditio tpalis z spualis z
doc. ibi dicunt quēmit iurisdicio z me z mixtus

impium et sic si appellatione iure iurisdictionis ve-
nit iurisditio tpalis et spiritualis et mixtum et mix-
tum impium ergo fortius uenit cum transierit ois
iurisditio. Adduco et contra eum tex. cum glo. i. l.
si aliqua. §. cum plenissimam. ff. de off. procōsul. cū
iuncta glo. ubi appellatione plenissime iurisditōis
uenit iurisditio et mixtum et mixtum impium ergo eo
dem modo uenit appellatione ois iurisditōis.

¶ Querit et hic bal. an ius pōna. sit indiuiduus
et dicit qd sic quia omnia iur que nō inctunt ex cor-
poribus s; ex ipsa sba iur incorpōral' indiuidua sē
l. i. §. usufruc. ff. ad. l. fal. l. carmelia pia. ff. de iur
pō. fallit in noib' debitoz q; s; incorpōralia sunt
tū diuidunt inter heredes rōne rei obite. p. l. duo
deciz tabular. l. an executōe. ff. de v. ob. l. heredes
§. an ea. ff. fam. herē. et dicit indiuiduū trib' modis
s. corpe seu uita et oē qd vno spū ptinet ut homo
l. rex mixtura. ff. de v. cap. c. afferte de presump-
tōne ut qn a diuisione surgeret incōueniētia iuris
l. stiploes non diuidunt. ff. de v. ob. ¶ Nam ut iura
incorpōralia q; solo iur intellectu concipiunt
et subsistunt ut iuspa. h; quedā psecutiua ut suc-
cessiones et emolumenta q; diuidunt proportiōa
liter ut q plus contulit beneficij. plus hēat emo-
lumēti. l. cū secūdu. C. de fideicō. s; in iur patrona
t' ecclesie tātū h; q edificat vnu angulū tātum q
edificat tres et tātū paupeula qrtū rex et ita facit
nūez i pntādo s; iuspa. non recipit sectionē. iō in-
diuiduum ē et sola sua integritate consistens sicut
sūtus q appellat ire et agere et silia. indiuisibil' ē
qd sola sui integritate et qualitate consistit ita h
residet. ¶ Et in qrtū supius tacitū fuit q ius pōna
t' essentialit' ē ius spūale. Adde do. car. in. c. exa-
minata. j. eo. ubi dicit q improprie ē spūale et ad
hoc allauit istū tex. Tu dic ut dixi supius. ¶ S;
bellissima ē dubitatio h; restituit hēditatē vni-
uersali fideicōmissario et i ea erat iuspa. remane-
bit penes hēdē an transibit i fideicō. dic q remāe
bit penes hēdē. l. q; perinde. §. i. ff. ad trebel. vide
ibi scribentes et. l. in omnib'. §. ex trebelliano. eo.
ti. quid si iudeus edificet ecclesiam. dicit q non ac-
grit ius pō. peregrina est glo. i. c. frigētius. xvi. q.
vij. do. an. in. c. nobis d iur pō. Si qd boni dic-
tū est nobis deus h oca fecit laudē i extrema se-
cula. And. Barba. siculus vtriusq; iur' doctoz
et miles insignis quarto id' Janua. An. cccc. lxxvi.

¶ De clerici. Hoc intendit

Quod scribentes oēs clericum quictū
vel confessum de crimine coram
iudice seculari. ex eo non punit
epus s; coram ipso in iur' pcessum
vel quictū punit pena p digna. b.
d. vsq; ad. §. de adult. Et diuidit primo ponit
vnum dictū. fo illud probat a sili ibi sicut. tertia
ibi si nemo ponit aliud dictū cū limitatione scilicet
sa ibi dūmodo remouēdi et dicit h bal. istud. c. pti-
nere elegantes materiam vel sic fm bal. ¶ Ex illi-
cito processu iudic' incōgrui nemo pōt p dēnari et
illud qd ē factum s; ius non pōt ratificari allat ar-
chi. lxxij. di. c. sabonitana iō nihil valet h decies
repetita confessio fm eū. ¶ Ego dubito de vno
qd noui offerat h decretal' aut q; hēat dubitatio-
nem et iō mihi v; q sūmarium datum p docto. ni

mis restringat principū huius. c. et incōueniētib' dē-
monstro ad oculū s; dictū et dispositum huius
principij sit conceptum in iudice seculari. tū ratio
qua fundat se p p est generalior dicto et disposito.
quo casu ampliatur et extendit dictum et dispositū.
l. ad amplitudinez rōnis istud occidit glo. q re-
putat sing. in cle. i. de elec. pro qua ē tex. in. l. pat-
tilium. §. fundū dele. iii. et in. l. cum pat. §. dulcissi-
mis deleg. ij. S; rō qua p p hic fundat se est ge-
neralior dicto q; dictus est conceptum in iudice se-
culari sed non ē conceptū i iudice nō suo quo ca-
su seq' q; siue clericus quineat vel confiteat cri-
men coram iudice seculari siue coram iudice eccle-
siastico non suo q; p hoc non ē ab epō suo aliqua-
lit' condēnandus. et sic q; ē dispositū in iudice secu-
lari v; dispositū in iudice ecclesiastico nō suo. et
hoc ē qd d nono hēc decretalis inducit. et crit h ca-
sus nouus et sing. q; clericus conuict' vel confes-
sus crimen coram iudice ecclico al non suo nō po-
terit puniri p hoc a iudice proprio. Et pro certo
ē mirabile et latuit illustres et antiquos iurideos
occurrit i mētez illud q; lappo repententi. c. si. d iu-
re iur. venit in ore vbi dixit q; si bart. supuisset
mirabiles intellect' dedisset ad h iura pontificia
indigent ergo nouis interpretationib' et p q; po-
terit sic sūmari. ¶ Clericū quictū vel confessum
coram iudice seculari vel coram ecclico non suo ex
hoc proprius epus non punit sed conuictum vel
confessum coram se iudicialit' punit pena p digna
h. d. Et p istud sūmariuz decretalis h parit noui-
tatē et iō est hic casus nou' et sing. tene menti ppe-
tuo. ¶ Nota ibi at si q; h dictio ē aduersatiua.
ut in. c. per tuas de abi. v. at si not. archi. in. c. cū
certationi d appel. li. vi. Et tū h nulli aduersat' q;
male Jo. an. soluit q; ptinuat. c. de ceio. j. d testi-
ut p; in prima p illatōne vbi incipiebat at si et sic
istud at respicit pte decisaz. et ista duo. c. infra de
conuersio coniuga. c. v; de sponsa duoz. c. licz
oliz erat vnica decre. et dicit do. card. q; at si sunt
due dictiones at contūcto quicq; est copulatiua qn
q; aduersatiua s; h ponit aduersatiue s; dictio si
ponit condicionalr s; possit als ponit multis mo-
dis ut not. glo. in. l. i. §. huius rei. ff. de off. eius cy.
in. l. cōuenticulas. C. de epi. et cle. bar. i. l. i. ff. de cō-
dic. et demō. fm do. car. hic. ¶ S; mihi v; q; imo
ponat copulatiue continuatiue ad pcedētia ca-
pitla in quib' dictū fuit q; negocia ecclica et ma-
xime spūalia et spūalib' anepa laicus non tractat
nec diffinit. potuisset dubitari qd de psonis ipso-
rum clericoz et iō tractat de ipsis. ¶ Nota ibi cle-
rici q; possent q; ptiaz dubitare v; intelligat et de
clericz prime tonsure et v; q; non q; tex. h die de
clericz suspendēdis vel deponēdis a suis ordi-
nib' et actus actiuoz sunt i patēte bñ disposito vt
i. c. venerabilē de elec. et p; in fo de asa. S; cleri-
ci prime tonsure nō hnt gradū a quo possint de-
poni vel suspendi ut ē tex. i. c. si cleric' i v. sū gra-
du de vi. et ho. cle. ergo seq' q; iste tex. nō h; locū
i clericz pme tōsure et sic ex cōfessioe criminis fac-
ta p eos coram iudice laico poterūt a suo epō cōdē-
nari et istud sensit do. an. i. d. c. si cleric' et v; sentif
i. c. cū ab hosne. j. eo. s; pro certo male loq' et p riu
sensit host. i. d. c. cū nō ab hōie et s. d. an. adduco
tex. i. c. sigs epf. xxvii. q. i. et qd h; i. c. de gradatio
d ii

3
d penis i. vi. z ad. d. c. si clericus rinde iqtu die sine gradu. i. sacro z et late ordies miores dicunt sacri vt e glo. sing. xxxii. di. i. suma z fac qd voluit do. abb. z Jo. d. imo. i. d. c. si clericus z qd notat p oes i. d. c. degradatio tene meti, ista pro declaratione huius tex. **¶** Not. ibi conuicti qd qd d' conuicti d' de licito fm do. an. i. testi. vel istis pro certo iste tex. no restringit se ad testes vel ista d'atayt loq' d' conuicti s' qd pot' conuicti testib' .ij. q. iij. c. i. z. s. fi. z dixit glo. multu' sing. i. c. presul ea ca z qone qd duo testes conuicti ppz d' crimis. conuicti et qd d' d'lico iustis qd procedit qn d'ictu' p'sistit i scri ptura sic e falsus istis. c. ij. d' iur. iur. li. vi. z ibi per scribentes p Jo. an. i. c. semel malus d' reg. iur. i. vi. p do. an. i. c. cu' ad sedē d' resti. spo. cy. i. l. si an. C. d' proba. bal. i. l. ij. ff. d' ferijs z i. l. ij. C. quoz app. no recip. z i. l. negate. C. ad. l. acq. glo. i. c. costi tutōes d' v. b. sig. li. vi. z hē i. c. i. vt ecclesiastica bñ ficia z i. c. cu' f' ecclesijs d' maio. z obe. bar. i. l. i se natus. ff. ad turpil. facit. c. olim z ibi bal. s. d' h' p. **¶** Conuicti et argum. is vt. d. l. ij. C. quoz app. **¶** Conuicti et p facti euidentiaz tex. e i. c. cu' ad sedē de resti. spol. conuicti et violentis presuptionib' vt ibi voluit glo. z probat i. l. excipiunt. ff. ad fülle z vide ad predicta. l. q sniam. C. de pe. vtrū duo testes p uincat aliquē i ca vltimi supplicij. **¶** Not. ibi. vt p'fessio alius modū p que qd conuicti d' d'icto .f. cu' cofitef z ex quo hic apponit illa d'istinctia vel probat h' fm do. abb. q' conuicti z p'fessio sūt di uersa iō cofessus proprie nō d' quict' ar. l. idē. C. d' codicil. **¶** Cofitēdo enī quis vt se prodere. qd d'ic eē notā. pp statuta loquētia de conuicti vt nō cō prehēdāt cofessos p not. in. l. euz q. ff. de iur. iur. z in. l. fi. C. d' cōpens. z i. l. fi. ff. de rei v. xij. q. i. c. nō d'icatis. l. qsgs. C. ad. l. iul. maie. **¶** Tu addē q' ille d' p'fessus crimen cū p'fitef ore proprio tex. e i. d. l. ij. C. quoz app. z egregie dixit ibi bal. q' qd non pot' p'fiteri crimen capitale per procuratorē z ego allego tex. in. c. ex l'is i v. ore proprio cofessus de excess. prela. z quod h' i passione dñica ipi em ex ore eius audiam'. z adde. d. l. ij. C. quoz app. vbi quictus z cofessus puniunt vt diuersi. **¶** Sed tu pondera q' imo confessus dicat conuict' prope ille d'icaf conuict' q' quincti p testes vt in. d. l. ij. z i d. c. cum ad sedē cū sy. S' vbi quis p'fitef proprie delictū ipse d' testis vt probat i. c. p tuas d' pro bat. z in. l. generalit. C. de non. nu. pecu. z in. c. si non l3. xxij. q. v. z vide pulchra vba q' ego scripsi in. c. i. de off. ordi. ergo proprius dicit conuicti ille q' conuicti ore proprio q' ille q' quincti testibus vt alr z p q'ns non recte loq' do. abb. z l3 tex. vtatur h' illa d'istinctia vel nihilominus ego do instati am qz doc. oēs p'fueuerūt allegare glo. sing. in. l. si qd titio. ff. deleg. ij. q' legatū pro aia d' legatum ad pias cās z nihilominus glo. illa dicit legauit pro aia vel ad pias cās. z sic loq' d'istinctiue ergo nō tradas obliuioni. **¶** Nota et ex eis d' vbis q' p'fessio z quictio epperantur quod procedit fm do. card. quo ad effectū procedēdi ad sniaz vt hic qz ita cōdēnatur qd si delictū probet testib' sicut p p'fessionē vt hic z. d. l. ii. **¶** Drūt tñ qz efficacior est p'fessio q' probatio. c. fi. de resti. spo. c. p tuas d' pro bat. z. d. l. generalit z illō qd scribit i passione dñi ca. qd adhuc desideram' testes ipsi ex ore ipsi' au

9
diuimus miti' tñ agit cū p'fesso. c. inotuit z. c. du dū de elec. c. pbm i glo. l. di. **¶** Nota ibi nō sunt pp hoc a suo iudice aliquaten' p'dēnādi q' propri us ep's nō pot' aliquatit cōdēnare clericū ex cofes sione vel probatōe criminis factis corā laico. Sed ego adduco vnū pone q' ex illis act' venret cleri cus absoluens poterit absolui a suo epō. **¶** Nā iste tex. vult q' nō possit cōdēnare qz v' q' poterit ab soluere ar. l. si preses z. l. si de interpretatōe. ff. de pe. z adduco pegrinā glo. i. auct. clericus. C. d' pe. ep. z cler. que dixit q' eo casu quo clericus venret absoluēdus poterit iudex laicus illū absoluerē. cr go multo fortius poterit iudex proprius illū ab soluere qd e bñ notādū. S'z mibi v' q' nō sit bene dicitū z illa glo. confundit p istum tex. ex eo qz ac ta non tenēt. z sic iudiciū non t3 z snia d3 referri ad acta vt i. c. l3 haly d' sy. z. l. fi. C. d' fideicō. lib. ergo iudex laicus nō poterit absoluerē z illā gl. bal. ibi dicit esse cāum h' nō tñ loq' bal. si ep's pos sit abso'uere s3 loq' de iudice laico mibi v' d'icē dū q' et iudex ecclicus nō possit absoluerē p r'lam l. nemo pot. ff. de reg. iur. tene meti p'dcā qz noua. **¶** Et colligit ex hoc tex. bal. q' clerici nō pnt con fiteri crimē corā iudice seculari. nec conuicti p te stes receptos corā eo. z reprehendit p'tates terrā rū mittentes clericos confessos corā se ad ep'm cū act' qz tales p'fessiones nō debēt scribi apud acta l3 Inno. dicat q' cōpellit p'fuerare i illa cofessio ne. **¶** Tu pōdera qz nō bñ bal. ex hoc tex. colligit hāc doctrinā qz nō dicit q' clericus nō possit cofi teri crimē corā seculari. s3 bñ d'ic q' ex illa p'fessioe non ē aliquat' p'dēnādus qualr stelligat appebit i ferius. **¶** Not. ibi sic q' ar. a fili e i iur. validū. c. trāslatio de p'stitut. c. iter corporalia de trāsla. pre la. c. cū dilecti d' cofir. uti. **¶** Nota et q' non valet snia lata a nō suo iudice. z iō d'icim' semp posse opponi nullitatē resultatē ex d'fectu scōpetētie. vt e glo. sing. i. cle. vnica de sequest. poss. z fruct. pro qua ego allego tex. z glo. l. non erit. s. datū. ff. d' iure iur. que allat ibi ang. z tex. i. l. fiducuss. s. p'c tor ait. ff. q' sat. cog. que ad hoc ponderauit bart. ibi z illum allauit pro sing. do. car. in. d. cle. i. z ad duco tex. in. l. i. ff. de hijs q' not. infam. que ibi pō derat ang. z adduco. l. testā. C. de testa. quam ad hoc ponderat ibi bal. z adduco tex. in. l. ij. s. fi. ff. de pe. z tex. in. l. procurator. z in. l. deportator. C. eo. et tex. in. l. scire op3. s. fi. ff. de excus. tut. quem tex. ponderat hic bal. z adduco tex. i. l. si qd filio. s. q' si qd. ff. de in iust. test. que pro illa glo. allauit ibi bal. p que dixit q' si iudex secularis pp delictū p'dēnat clericū z ponit ad furchas q' pp hoc nō p dit testi factionē. vide bal. i prefat' locis vbi pul chre loq' z eūdē in. l. fi. C. de iudic. z in. l. l3. C. de procur. ang. in p'sil. c. iij. z in. l. de pupillo. s. q' opus z ibi Jo. de imo. ff. de op. no. nunc. z eundē ang. i l. i. C. si a nō cōpet. iudi. bal. in. l. i. C. de iur. z fac. ignoz. z limita oia ista iura non hēe locū in suspe cto de fuga. **¶** Vidi dubitari suspectus de fuga cap tus fuerat p iudicē scōpetētē. petebat illū relaxa ri tāq' captū a nō suo iudice consului nō obfcare d' fectū incōpetētie. z adduxi ellans consiliū pet. de ancha. p'filio. clxxx. tene menti illa iura qz difficil' le esset ex te repire. **¶** Not. etiā q' nō valz conuic tio z confessio corā illo q' nō pot' pronūciare quod

Inducit bal. ad quodam quod cuius iudicium vel arbitrium. Infa non infamat. ita nec confessio facta coram ipso et allegat glo. quam reputat sing. in. l. quid ergo. §. ex 2 promisso. ff. de hijs qui not. infa. §. 3 do. car. dicit non procedet in delegato cui est remissa causa reservata Infa. vt in. c. cu. t. de off. dele. et sic vt h. casus sing. pro illa glo. et probat hic vnū stupendum quod non solum est nullum illud quod fit a iudice incompetenti. sed et illud quod fit coram ipso. Et ultra istos pres ego allego casus in. c. casus matrimonij. §. de off. dele. et allego in fili sing. tex. i. l. si. ff. de constit. pecu. quem allegat bal. i. l. si absentis. C. si cer. pet. vbi dicit quod si in istis non tenet nulla est confessio facta in ipso in istis. Et adduco tex. in. l. i. ff. de hijs qui not. infa. et ibi angel. qui dicit quod si Infa iudicium non infamat aliquem quod eodem modo actus ignominiose gestus ab eo non infamabit. et ideo dicit se in factis vidisse iudicem laicum mittere clericum captum cum tubis ad iudicem ecclesiasticum cum quod talis ductio non infamat ipsam clericum sicut est non infamat Infa lata ab ipso. et faciat illud quod voluit bal. in. d. l. si quis filio. §. si quis vt supius allat. Et sicut et ex predictis quod si Infa iudicium non infamat iudicium ita confessio facta coram iudicium non infamabit. Et bal. i. d. §. ex 2 promisso et ibi dicit angel. quod si dicitur lege municipalis non infamat. ita non infamabit ex confessione facta in illo iudicio. Et 3 debe rez acquiescere vt agitur coram iudice. tñ bal. et do. card. non bene allegat istum tex. pro illa glo. quod confessio facta coram arbitro valet et tñ et facit fidem coram iudice. vt in. l. pe. C. de arb. §. 3 casu huius. c. non tñ ista confessio vt in. d. non tñ ergo. pōdera et quod dico per istum tex. confundi doc. bal. in. l. vnica. C. de ptes. i. pe. col. vbi dicit quod ex confessione facta per clericum coram laico non est torquendus clericus per episcopum dummodo illa confessionem reuocet vt erroneam quod vt videtur iste tex. dicit quod talis confessio non tñ quod vba sunt canon late sententie non ferende. vt per glo. i. l. i. criminali. C. de iurisd. o. iud. et i. l. inbemus. §. sane C. de sa. sac. ecc. si ergo est ipso iure nulla ergo non est reuocanda quod quod nullum est reuocari non dicitur. c. soluendum dicitur dicitur spō. spub. l. dicitur dicitur ob. et sic sōmavit tātus doctor et et per istum tex. dico confundi dicitur tac. but. i. l. eos. §. sup. hij. C. de app. vbi dicit quod iudex secularis remittens clericum ad iudicem ecclesiasticum dicitur illi remittere cum actus quod illa acta profunt ad aliqualem informationem hōndā. Nā si nulla ipso iure sunt et scribi non debent. ergo. Et adduco quod pulchrum dicit bal. i. l. testā C. de testa. v3 quod vbi iudex est incompetens deficit pro na et ordo. et adducit egregium dicitur Inno. quod sup. posita iudicium incompetens impossibile est quod sit seruat ordo iudicij. quod oia videntur obmissa quod pro infectis hōntur allat Inno. i. c. prudentia de off. deleg. et quod non. glo. i. de. i. de sequest. poss. et fruct. et ista menti pmeda. Et dicit hic do. abb. limitando istum tex. quod acta et confessio iudicant ad pares quo ad solennitatem actus quando iudicium pariter cōcernit vtriusque alius secus ideo tñ confessio l3 acta sunt nulla ex defectu cōtestatōis litis et allat Inno. in. c. sanus de resti. spol. et quod notat in cle. pstitutione de elec. quod defectus cōtestatōis pcernit acta sed non confessionem quod ad sui validitatem non requirit telam iudicij et dicit fuisse sing. dicitur Inno. i. c. qualiter el. ij. de accus. bellissima per ionem est conclusio hec. Tu ad ad istum tex. bal. i. l. pe. C. de iur. om. iudi. vbi colligit ex illo tex. quod

26
iudex incompetens non potest punire et si reus est confessus maleficiū quod semper de grauari parte iudex qui est incompetens et allat tex. istum et idem bal. in. l. clarus C. de aucto. prestan. dicit quod si quis est confessus crimine coram iudice incompetenti ibi non dicitur eiaudicium. et si orta est suspicio de tali confessione tenetur pseuerare. pro certo non recte loquitur quod confundit per istum tex. faciat et quod voluit guil. d. cu. i. l. magistratibus. ff. de iurisd. om. iudi. vbi querit malefactor est confessus crimen coram parte non habente iurisdictionem sanguinis an poterit dānari per presidem ex eadem confessione et decidit quod non allat glo. in. d. l. quod ergo §. ex cōpromisso. Et l3 alr loquat ibi bal. tñ confundit dicitur eius per istum tex. dico istum tex. ponit in profundum dicitur ang. in. l. vnica. C. de confess. vbi dicit quod l3 reus confiteatur crimen coram incompetenti tñ per illam confessionem compellit confiteri coram cōpetenti. Et dicit se ita obtinuisse hic bononie tene ista meti. Et adde ad do. abb. dicitur bal. i. l. vnica. C. de confess. in pe. col. vbi dicit quod confessio expressa non requirit telam iudicij secus dicit in tacita allat. c. ij. de ptes. in vi. et adduco sing. dicitur eiusdem bal. i. l. propādū in prin. in fi. verbis vbi dicit inquisitus vel accusatus confitetur maleficium et est perempta instatia quod nihilominus poterit puniri quod in pteso nulla requiritur tela iudicij allegat Inno. i. d. c. p. inquisitione de elec. Et adduco quod pulchrum dicit Inno. an. in. d. c. qualiter vbi dicit quod ex quocumque inordinato processu si de maleficio constat per confessionem potest imponi pena grauior adduco quod voluit Inno. an. in. c. exatata. §. eo. quod si quis petiit rem ex comodato et probauit per confessionem aduersarij. depositum post litē ptes. quod ratione confessionis poterit iudex condēnare in depositum. et mouet ex dicto Inno. in. d. c. qualiter prium tñ tenuit do. an. i. d. c. examiata. Et adduco sing. tex. in. l. ait pretor. §. pmittit ff. de minor. quem ad hoc allegat bal. in. l. ij. C. de re iudic. vbi dicit quod confessus non potest opponere de ineptitudine libelli vel de aliquo inordinato processu. et allegat. d. §. pmittit et. d. c. pisanis. adduco quod voluit idem bal. in. l. edita. C. de eden. in pe. car. in repe. padua. vbi dicit non curādū de ineptitudine libelli si quis confiteatur delictum allat. d. c. pisanis et adduco eundem bal. C. de iudi. in. l. i. vbi dicit quod in confessum crimen non attendit ordo iudicij allat Inno. i. d. c. p. inquisitione et. d. c. pisanis. Adduco ang. in. l. d. nunciante. §. quid tñ. ff. de adult. vbi dicit quod ad quod cūq3 penam grauissimam imponendam. sufficit constare de crimine per confessionem et sup. inordinato processu allat inno. in. d. c. qualiter. Adduco quod voluit bar. in. l. si confessus. ff. de custo. reo vbi dicit quod si processus est iualidas et reus est confessus crimine coram iudice principaliter sedente ad hoc quod poterit puniri allat Inno. in. d. c. qualiter allat. d. l. si confessus. Adduco quod voluit ang. §. si. ff. vi. incip. pro decisione quōnis vbi consuluit quod non obste quod accusator non seruauerit solennia in accusatione ex parte sua tñ si accusatus fuit confessus delictus quod vige illius confessionis ex quocumque inordinato processu et inepto iudex potest penam instigare allat Inno. in. d. c. qualiter. Adde etiā quod voluit bal. in. l. i. ff. de iur. om. iud. ad fi. vbi dicit quod si libellus est ineptus quod iudex poterit pronūciare pro actore sup. d. ij.

plendo ex confessione rei allegat abb. antiquū. in
d. c. pisanis z faciat quod voluit idē bal. in. l. mēa
lez. l. de condic. ob. tur. caus. ¶ Adduco simile
quod voluit Inno. l. c. cū dilectus de ordi. cogni. vbi
dicit quod probatio in iudicio sumario non faciat
fidem in iudicio plenario. tñ probatio p confessionem
facta in iudicio sumario facit fidem in iudicio
plenario. Faciat quod voluit do. car. z tota iurispru
dencia antiqua z moderna i. d. c. pisanis z in. d. c.
qualit vbi reputat illud dictū Inno. z stupēdū z
sing. tene mēti predicta facit quod dicit. d. anto. i. cle. i.
d. re iudi. quē seqt ibi Jo. d. imo. Ego limito vob
hāc doctrinā Inno. z oīum quī qd p fitef crimen
simpliciter z explicitē s3 si implr p fitef non poterit ex
illa p fessione dānari. Ista ē glo. sing. s3 vnā. so
lu. in. c. i. de testi. li. vi. que in locis supius adductis
a me a nemine allegant. Et pondera qz supiori
bus anis ista qd fuit hic bononie. ¶ Quidā i qsi
tus confessus fuerat crimen inquisitione existēte
in epta z incongrua fuit dubitātū si iudex debebat
condēnare inquisitum ex confessione illa an debe
ret absoluerē ab obseruatione iudicij p predicta
videt quod deberet p dēnari. nihilominus p fessio con
tra Inno. z sequaces z motus fuit istis motiuis.
Snia diffinitiuā non potest ferri nullo procedēte
processu quāntūcūqz emanauerit confessio vt sic
procedat super quodā notorio i cā civili q non ē
tanti ponderis nec p iudicij. imo deuenit ad pre
ceptū. l. si d bitor. ff. d. iudic. glo. i. c. nos i qquam
ij. q. i. ergo idē ē dicef. i. criminali cā. l. abntē. ff. d.
pe. Sed vbi libellus ē ineptus quicqd ex illo seqt
ē nullū ideo dicebat guil. de cu. in. l. si patroni. ff.
d. iur. iurā. q excep. ineptitudinis q reddit iudici
um retro nullum pōt opponi post sniam. Si ergo
pp ineptitudinē nullus processus intelligit factus
bñ p inde ac si sine processu emanasset talis cōfes
sio ergo impossibile ē ferri sniam aut. offerat. C. de
lit. contest. z adducebā ang. q i accidētia facti ita
p fessio z obtulit. s3 iudicatu. d. ray. d. pifis olis p rā
tis p fessio vbi pp ineptitudinē libelli absoluerat i
qsi tū ab obseruatione iudicij q p fessio fuerat ho
micidium. ita dixit ang. consi. clxxv. ¶ Secūdo ad
duco tex. cui mundus nō rīdebit in. c. olim d. h. p.
vbi clericus fuit p fessus crimen. corā iudicib3 ole
gat3 z ex illa sola p fessione punit3 s3 pp inādat in
quiri de illo crimine z oportuit aduersariū proba
re illud crimen ergo fortius non punit3 ex p fessio
ne facta sup septo libello vel nullo procedēte pro
cessu z p certo destruit dictū bal. in. l. si cōfessus
¶ Tertio adduco glo. que in terminis hoc dect
dit in. l. si filiū. C. de lib. cā. q voluit quod si iudicij
non est legitimū cōfessio non p iudicat. ¶ Addu
co quarto ē dictū spec. i. ti. de off. iudicis. s. dese
ruit d. quid si libellus vbi dicit quod si libellus est in
eptus non pōt iudex supplere pro agente exactis
probatorijs ergo non poterit ex p fessione. Quin
to faciat vbi cūqz libellus est ineptus snia lata su
per eo est nulla. l. si. z ibi bal. ff. de libe. z posthu.
l. nisi versū. nihil consumēt. ff. de tut. z ratio di
straben. z ibi bal. l. fidei iuss. ff. de nego. ges. l3 bal.
in. l. actori. C. de reb3 credi. dicat eē glo. sing. s3 itit.
de obli. in prin. ¶ S3 ego adduxi vobis illos tex.
ad hoc mirabiles z quod voluit guil. in. l. si patroni
ff. de iur. iur. ergo seqt quod non poterit dānari ex cō

fessione data ineptitudine libelli. ¶ Sexto faciat
tex. i. l. si. ff. de constit. pecu. vbi si iustm nō tenet
quod non tenet confessio in eo facta. ita dicamus i iu
dicio vt si nullum sit iudicium non teneat confes
sio facta i eo ad h3 vt sentētiet z quod voluit In
no. in. c. cū venerabil de excep. z in. c. cū olim d. cē
fi. z bar. in. l. p3 legatum. ff. de hys quibus vt in
dign. vbi dicit quod si non v3 iustm non valet con
fessio in eo appolita ergo. ¶ S3 uno faciat quod vo
luit do. an. in. c. cāz q de testi. vbi dicit quod si agit de
beneficio z non pstat de iure agent. z appet p p fef
sionem rei qualiter est inhabilis ad illud benefi
cium quod iudex ex suo officio poterit incohare no
uam instantiam. z vigore illius confessionis pri
uare illum dicto beneficio allegat spe. in ti de peti
to. z poss. s. sup actōib3 v. qd si reus voluit. ¶ Cō
postellanus z Jo. an. i. c. mandatū de h. p. s. Ecce
mō quod p fessio requirit tellā iudicij ex quo requirit quod i
cohet noua istātia. ¶ Ita in proposito requirit quod no
ua istātia i cohet faciat. c. exāta. j. co. vbi pp in
eptā petitionē absoluit reus ab obseruatione iudi
cij. ¶ Nec ob. c. i. z. ij. d. accus. li. vi. qz ibi nō fuit
defectus circa sbam iudicij s3 circa ea q potuerūt
obmitti z idē dicit ibi io. mo. q tā i. c. i. q. i. c. ij. fuit
renūciatū processui q p mitti d b uisset si fuisset pe
titū. Et ita ē rīdeo ad. d. cle. p fessio qz nō. fu
it defectus circa sbam iudicij. Nec obstat. d. c. pisa
nis qz loqit quā libellus nō tenuit ex aliquo defectu
extrinseco cui cōfitef potuit renūciari z ad. d. l. si p
fessus quā allat bar. pro dicto Inno. rīdeo quod non
probat quod libellus fuerit septus s3 dicit quod si reus ē p fef
sus stabit i vinculis donec pronūciet d3 intelligi
iudicio exite valido. idē i cohabif nouū iudiciū et
sic nō probat dictū bar. Et si dicat quod ad minns
probat dictū bar. quo ad hoc quod nō procedēte pro
cessu p fessio crimen punit ergo eodē mō pcedēte
processu iordato z septo ar. l. i. i. prin. C. d. re. vr.
act3 ita subtilit pōt iduci l3 bar. more suo nō indu
cat illū tex. nec alius doctor. S3 v3 posse iduci ita
vt dixi tñ rīdeo quod ille tex. d3 intelligit pcedēte pro
cessu ita sentit glo. i. c. nos in quēq. ij. q. i. Et licz
loquat in causa civili tamē idem ē i cā criminali
p. l. abntes. ff. d. pe. Et idē si nō pcessit libellus ac
cusatori3 vel i qsi tū z reus ē p fessus crimē post p
fessionē formabit i qsi tū z petet illū rīdere i qsi
oni qui repetit p fessionē z ferf snia z ita p iudica
tur. Sicut ergo nō potest ferri snia nisi pcedēte
libello ita nec poterit ferri pcedēte libello septo
Adde bal. i. l. itē exigit. ff. d. dolo vbi dicit quod libel
lus ē ineptus p fessio nō p dēnat allat cle. cōstitutō
nē. s. si. de elec. distiguit tñ an sit ineptitudo respec
tu forme an respectu materie quod itelligo quā ē expf
sa ineptitudo tūc d3 iudiciū forme. S3 vitiū materie
d3 quā ē tacita ineptitudo ad hoc adduco bal. i. c. i.
d. iur. iur. z. d. car. i. c. debitorēs eo. ti. z tex. i. l. po
stumū. s. si qz ex his. ff. d. i off. testa. z bal. i. l. rei iu
dicat. ff. solu. ma. et qd. d. abb. p sil. xxv. in si. p su
luit s3 dicit Inno. i. d. c. qualiter. z refert. d. ant.
ita tenere i. c. dilectus d. pen. z i. c. si. de cele. missa.
vide i. d. p sil. Et ad. l. i. C. d. re. vr. act3 vbi d3 quod i
epta stiplo nō vitiat stipulationē q fingit aiure. Rñ
deo subtiliter quia iā sup est stipulatō valida a iu
re sup qua actus fundat sed vbi cūqz processus ē
ineptus non ē subiectum sup quo possit fundari

substantia ergo. **U**ltimo faciat qd libellus e sub
iectu z snia e predicatu ita dixit glo. que reputat
sing. i. c. dudum de decim. Si ergo deficit processus
z sic subiectu no poterit fundari predicatu. l. fi. C.
de fideico. libe. c. l3. ely. d. symo. z et faciat qz tex.
iste eqpat conuictu z pfeffum. s3 in conuictu requir
snia precedete processu valido. vt i. c. l3. ely. de sy
mo. p. sy. ergo ita z in cofessum. Nec obstat cu d
q illa cofessio facit delictu notorium qd no requi
rit solenitatem qz rideo q l3 notoriu non regrad
omnimoda solenitate tu requir solenitates vt i. c.
ad nostra de iure iur. z id requir solenitates libelli
tene meti ista qz sunt penetrabilia iur. Et ita supio
ribus amz pfului hic Bonon. z ita fuit obtetum.
Nota ibi a suo epō q ego dico hic for casuz co
tra do. car. q hic in. r. noli. colligit q cu of talis
clericus fecit hoc corā epō q itelligit de suo quia
salua pace tex. e h i rium z ad uersiculū corā epō
respōde q restringit p uersiculū precedēs. **N**o
ta q defectus iurisdictionis coformiter se h3 ad i
ferendam nullitate cuiuslibz actus iudicialis ita q
bonus est arg. non valet talis actus ergo nec ali
sic arguit hic de snia ad pfeffionē facit quod no.
glo. in. c. cu inter de excep. Nota et q l3 arguit d
effectū ad cam ar. c. cu cessante de app. sic arguit
hic de snia que est effectus probationū ad ipas
probationes. **N**ota fm do. car. q duobus pfor
mibus propositis sufficit de altero probare z per
hoc intelligit probatu de reliquo hic enim premi
sit pp de conuictioe z pfeffione z probat de pfe
ffione tm q breuitas ca accidit. **E**go dico q de
hoc e casus pfecta glo. i. auct. de here. z fal. h. hic
nobis vbi probat q vbiqz due qones proponu
tur pfuluoz z ipse rfidet vnica solone q illa rnsio
decidit illas vniformiter z adduco tex. i. c. pasto
ralis. s. i. de rptis z ibi dixi z. c. fraternitatz d te
sti. z. c. prudētia d off. dle. z. c. veniens de iur iur.
Si ergo ista rnsio adaptes quictioni z pfeffioni.
ergo vniformit decidit ambas. Et pōdera rōne hu
ius tex. que est generalior dicto vt decidat iste tex.
illud quod dixi in meo sumario. **N**ota ibi si vero
q confessio facta coram iudice competenti z in iu
dicio sufficit ad condēnationem. z pondera s3. d.
abb. ar. ex isto tex. q nullo precedente processu co
fessio criminis facta coram iudice iudicialiter pre
iudicat confitenti voluit Inno. in. d. c. qualiter z
bar. in. d. l. si pfeffus quando principaliter ad hoc
sedebat iudex secus si incidit pro quo dicto al
legat glo. 50. di. c. ex penitentibz que dicit q si pro
mouendus confitetur suum crimen no debz ex hoc
puniri s3 solum repelli ab ordinum susceprione.
qz ad hoc non agebatur. faciat glo. in. l. si filium
C. d. libe. ca. z q voluit Jo. an. compostel. z spec.
quos allegaui superius Et dicit facta confessio
in iure quando iudex sedet pro tribunali. l. pe. ff.
de iusti. z iur. tex. z glo. ij. q. i. s. quando aut z hoc
quando exigit plenam probationem. sed si se
mplenam tunc sufficit iudicem itinerare per lo
cum iudicij tex. z glo. in. l. noluit. ff. de interrog.
actio. secundum domi. Abba. hic. **E**go allego
tex. in. c. de hoc de simo. in. ver. in iur confessus
z tex. i. c. ij. i. v. iur pfeffus d pfeff. z addo glo. i. l.
iubem. C. d. libe. caus. z glo. i. l. ij. C. d. iure fisci li.
p. z glo. i. l. 2. simo C. d. agrī z censu li. rj. angl i cōsi

lio. clxxxiiiij. **B**ald. in. c. i. s. item sacramenta
de pa. iur. firm. in vrbibus feudo. z in. c. si qui de
testi. z ideo dixit Sali. in. d. l. iubemus semper
videas subtiliter acta quia licet dicatur q con
fessio z scripta in actis non sufficit nisi dicatur in
presentia iudicis. z iudicialiter z idem dixit in. l.
generaliter. C. de non nume. peccu. z in. l. i. C. de
pfeff. **B**ald. i. l. gallus. s. quidam recte. ff. de lib.
z posthu. vbi dixit. q si dicatur parte presente z
acceptate no potest reuocari tal confessio faciat
c. fi. i. v. in iur pfeffo d pfeff. faciat glo. i. l. interro
gata i v no i iudicio. C. d. libe. ca. z sic collige ex il
lo tex. z pdict. iuribz q pfeffio facta i iudicio corā
iudice ppetēti sufficit ad pdepnādū sine alia pro
batione **S**3 bal. hic refert glo. accursij dicit q
si e nuda nullis adminiculis roborata non fac ple
nā fidem. l. non tm. ff. de appell. **S**3 bal. dicit esse ar
bitrariū ex qualitate personaz z oportet q. costet
d maleficio l3 no de maleficiete vt. l. si quis i gra
ui. s. itz illud. ff. ad fill. vnde no sufficit dicere oc
cidi homiez nisi pftet de corpore no tm oportet de
propo nomie occisi vt e glo. sing. i. c. libellorum. ij.
q. viij tu dicas q glo. i. d. l. no tm loq qn qs fuit
pfeffus crimē post sniaz z extra iudiciū q. i. hoc e
sing. q pfeffio post sentētia no tm opaf qtu ante
sentētia z sic bal. no bene pōderat qa iste tex loq
d pfeffione facta i iur ante sentētia. z illa glo. no
loqur isto cau z sic somnauit **N**ot. ibi legit
ma probatioe q probatio d3 e legitima. i. plea
z ordie iuris facta nā p vnu testē nemo cōuincit
nisi quo ad torturā z etiā est in arbitrio iudicē mo
dus z genus tormēti. l. ij. C. ad. l. iul. ma. nec d3 e
barbarica s. bal. hic. l. i. C. d. emēdacōe seruoꝝ s3
an valeat cofessio facta in carcere epī vel pcedis
bal. h. dicit q no qz deputat e locus sollēnis z pu
blicus causaru. l. ij. C. de custo. reozū valeret ta
men si fieret in camera episcopi quia ibi potest ho
neste sedere pro tribunali z licet cofessus essz sub
custodia non tamen dicitur facere per metum s3
quidam assessores faciunt eos diligari a vincu
lis s3 nichil est. l. vinculozum. ff. de. verb. sig. z fa
ciat ad predicta. c. ex litteris z. c. per tuas depro
baē. z. l. sciant. C. co vbi probationes in crimina
libus debent esse meridiana elatiores z quod vo
luit glo. in. c. clerici lxxxj. di. quā allegat pro sing.
bal. in. l. data opera. C. qui accus. non poss. **Q**ue
autem dicitur probatio legitima est hic glo. cle
gans in ea vtrum autem agatur mitius cum con
fesso q pcoiucto habetur per glo. in. c. de hoc
d simo. **N**ot. ibi suspendi zē. q pena debet co
mensurari delicto. l. respiciendum. ff. de pe. c. non
appellamus xxxij. q. i. quandoqz tamen acius
punitur maleficiū q requirat natura sua. l. aut
facta. s. fi. ff. de pe. c. admonē. xxxij. q. ij. **I**nno in
c. i. de constit. z sic not. q clerici propter crimina
quandoqz suspenduntur quandoqz deponuntur
faciat quod not. glo. in. c. ad reprimendam de
off. ordi. faciat glo. in. c. cupientes in ver. non
nouam de pe. que loquitur de variis penis et de
clericis suspendendis pone exemplum vt in cle
ricis fornicariis. c. clericos de cohabi. mul et cler.
d. deponēdis pone exēplū vt i homicidiis z simōi
aicis. c. i. qstiois d accus zē dpositio fmotio ppe
tua ab altari s3 suspētio suspēdit ad tēp d quo i

c. sicut de coha. cler. z mul. z vic bal. q illa e pta capital clericoz. qz p hoc extincti sunt a suo ee al legat Inno. i. c. qualif el fo de. accus. z adeo dicit extinctus q nunq redit ad illud z induc ad qone vt tabellio remotus ab officio tabellionatus non possit de nouo creari tabellio. dic ee sing. glo. i au te. de armis. s. fi. qd procedit sz cu qn comisit sz in offd. secus si aliud delictu comisit puta pcussit aliquc cu armis. An icta e infamia pp quod fuit remotus ab offd iuxta not. i. l. ij. s. miles. ff. de his q not. ista. qz cu eps q codenauit dispensabit sup offd tabellionatus exercedo ar. eoz que hic dicunt Sz ego adduco ad id quod virgilio nro venit in ore i vi. eneydos facilis descensus auerni. sz reuo caf. gradu supasqz euadere ad auras hoc opus hic labor e. z dico q ista fuit qd oldra. de laud. vt creatus tabellio postea depositus q no pot dno recreari tabellio p comitem palatinuz. ita retulit bal. in. l. nihil. C. de vindic. manu. qz sura no desit ee ludibrio fm eum. l. fi. s. pe. C. de bo. q libe. et si p principc eet restitutus ad fama no tn ad offm. z idem dicit ibi bal. in sacramto baptismat qz lz baptizatus factus hereticus z pp indulgeat tn re baptizari no pot qz non est quid reiterabile vt voluit glo. ibi elegans. z adduco eudem bal. in. l. ij. C. de lib. z eo. lib. z in. c. ii. de postul. prela. z s. in procmio gregoziano z in. c. cum quidam. j. de iur iur. vbi de hac questioe oldra. dixit z ego allego casum de hoc in. l. ij. d. C. de diuers. off. li. xij. faciat quod not. ibi bar. tene menti predicta. Et pondera illud sapit mōz loquendi in tex. isto cum dicit perpetuo remouēdi vnde remocio dz ee ppe tua z duratiua faciat. c. clerici z. c. latores i verbo ppetua deponicōne d. cler. exco. ministran. z sic sentēcia dz inducere effectū ppetuū z nō mutabilem l. i. C. d. postul. z ibi bal. l. faus z. l. ne in opis. C. de pe. z ibi ci. l. inter castellanuz z ibi bar. l. si pro parte. s. uersuz. ff. d. in re vso. l. alia C. d. hiis qb vt indi. l. qui cu maior. s. accusasse. l. in fuitute. s. petuisse. ff. d. bo. lib. l. i. s. i. ff. d. adult. l. amplius. ff. rem ra. hab. l. i. s. habitaf. ff. de his quid eiec. vel effu. l. fi. s. pe. C. de bo. que lib. l. ij. s. peruēisse. ff. de hered. uel act. ven. l. fi. C. ad fill. auct. cui relic tus. C. de indic. vidui. toll. z ideo consuluit angl. testōf legauit mille uxori si assūperit habitū ter cii ordinz q non sufficit assumere z dimittere vi de euz in p silio xxxij. z in. l. si quis heredē. C. de inst. z subtit. sub condic fac. Capio glo. z pro enucleatioe glo. i. opp. sic uidef q p fessio emissa coram iudice laico noceat clerico pfitenti. c. testi moniū de testi. c. p fideres de sen. exco. glo. soluit q si ex tali confessione multū est grauata opinio clerici adeo q nisi se purgauerit deponet q defici endo in purgatione uidef conuictus interpretati ue z pot probari rōne hec glo. qz talis cōfessio nō dz min⁹ operari q confessio extraiudicialis que purgatoez iducit. c. q sit grane d. excef. prel. l. capi te qnto. qnto. ff. d. ad. l. qro. ff. d. edil. edic. de iū. gl. opp. d. c. multi ij. q. i. ubi dic q nichil reffert an cle ricus sit conuictus uel confessus coraz iudice secu lari uel iudice ecc⁹. glo. ista non soluid illud cō ra riu sz remittit se ad ibi dicta. Not. p. ex hac glo. q lz infamia facti traxerit originē ab actu ge sto in iudicio seculari q nichilominus e inducen

da purgacio sz hosti. dicit q non de facili z indi sticte dz iudex ecclesiastic⁹ indicere qz laici opido infesti sunt clericis ij. q. vij. c. laici sz do. abb. dicit q glo. optime loquit ex eo quia non dicit q indi sticte sit grauata sua opinio sz addit illud uerbū multū grauata quasi uelit q pp euitandū scanda luz est indicenda purgatio undecūqz infamia ha buerit originē allat glo. i. c. qualiter el. ij. d. accus. z in. c. euz dilecti de purga. cano. z per qnif dicit q hosti. non bene mordet istaz glo. tu pōdera qz bo sti. nō mordet glo. imo dicit illud quod sentit glo. q iudex ecclesiastic⁹ nō debet d. facili z indisticte indicere purgationē sz dz esse multū grauata opio sua z miror uehementer q non uiderint glo. in d. c. multi que dicit illud quod dicit ista glo. inquā tuz utif isto uerbo crebescit sz iquantū do. abb. dicit q nō dz generari scandalū in populo ex sus pitiōe ipse nichil allegat. Ego allgo casuz sing in. c. tua in uer. talis habeat suspitio ut ex ea scan dalum generet in populo de coha. mul. z cler. ubi tunc indicif purgatio clerico ex suspitiōe scelerif qn ex hoc generatur scandalū in populo si autem glo. ista uoluit hoc sentire dum dixit multū gra uata est z glo. in d. c. multi dico dictū eozuz pro bazi in d. c. tua z adde similitur quod hz in. c. cās q el ij. in uer. nimis. j. eo. z in. l. fulcim. s. fi. in v. nimia. ff. ex quib⁹ caus. in poss. ea z lz laici sint in festi clericis nichilomin⁹ quando ozitur scanda lum in populo nō nisi cū magno colore presumpte ueritatis id accidit. Not. fo. ex eadē glo. q def ficiens in purgatione non dicit uere conuictus de delicto sz interpretatiue qd est bene notādū fm do. abb. ad statuta loquentia de conuictis ut non habeant locus in defficientibus se purgare qz sta tuta debent intelligi in casu uero z non interpre tatiuo. l. i. s. hec uerba. ff. de neg. gest. c. susceptum de rescriptis in vj. z tales ficte confessiones nō ex tenduntur ad alias personas. l. eius qui delatores ff. d. iure fisci. bal. in. l. cu fili. s. i. hac. ff. d. vb. ob. z i. l. ij. C. d. iuf cal. z adducit do. abb. glo. i. c. isti nuatū. j. d. symo. Ego addo gl. sing. i. c. iter de pur. cano. et extēdo istā gl. vt nō solū procedat in eo q nō potuit se purgaf sz et i eo q uoluit rectpe terminū ad se purgādū z alio sing. tex. i. d. c. tua nos. q tene mēti. deide gl. ista opo. d. d. c. multi et non soluit sz fmittit se ad not. ibi. Sz gl. ibi soluit q ibi accipit iudiciū seclaf pro iudicio tpali ecccl⁹ co tū z sic nō loqf de iudice seculari dz eni cleric⁹ quifci corā iudice suo. sz ista solo vñ restrigere illū tex. ideo gl. ibi dat aliā solōne q stelligat de lai co cōuicto corā iudice seculari ex qua solōne col ligit do. abb. q acta facta corā iudice seculari faci ūt fidē corā ecc⁹. vt ibidē quiet⁹ prohibeat a cōio ne nisi satisfecerit d. d. lictō. z dic h do. abb. q aut acta producūf corā ecclico ad eūdē effectū z iter easdē psonas z faciūt fidē. c. fi. de excep. li. vi. aut producūf vt iudex ecclicus cōpella. exercef suā cē surā z adiuuare iudicē laicū z idē sic seclaris ad iuuat ecclicū. xxxij. q. v. c. admistratores. ita z eē aut producūf vt ecclicus puniat ex delicto i illis act⁹ pprehēso z p vbu forte dic q nō potest quā tunc variatur modus agendi. c. ueniens de testi. Et quia de delicto vnus hominis sepe queri nō debet. l. licet. ff. naute caupo. dicit tn posse saluari

131

rōne penitentie imponēde qz in tali foro nō requirunt probationes ita stricte s3 sufficit leuis probatio cum tali casu iudiciū hereticorū iformet ecc. vt dixit glo. xliij. q. i. c. qsqz tu pondera circa hoc qz si delictū est tale q nō solum possit puniri ad iudicelaico s3 et a iudice ecc. q poterit quis queri de delicto eiusdem hoīs z alio casū in. l. ij. C. de sportu. z bal. i. l. i. C. de sum. tri. z in. l. plac3 C. de sa. sanc. ecc. z in. l. officiales C. de ep. z cler. z hosti. i. c. i. de off. ordi. z in. c. tue de procur. io. an. in. c. ij. d. cōstit. li. vj. lappū i. c. i. de vsur. eo. li. tex. in. c. felix. s. fi. de pe. in. vj. vide circa hoc que dixi plene in. c. i. s. de off. ordi. tertia solutio pōt intelligi ex illa glo. vt intelligat de clerico cōuicto corā iudice seculari cum agat ad imponēdas penas Quinimo et si de crimine cōstaret per vias ex ceptiōis sufficit hic probatio ad hunc effectū qui nimo vnus testis sufficit fm. illaz glo. quo ad sententiaz medicinalem allat. c. sup. eo. de p̄sanguit. z affi. de cōsecra. di. in. j. c. en3 itaqz z l3 doc. transeant cum hoc dicto tū do. abb. nō putat illud verū p istuz tex. dicentē nullaten⁹ qz prohibet omne genus pene tū qz ex impositione penitētie graua ref multū qz pp hoc reputaret faciozofus nec sufficeret vnus testis ad p̄nias imponēdas per illaz euangelicam auctoritatē si peccauit i te. c. nouit j. eo vbi requirit presentia duoz et ad penitētiā imponēdas l3 denūciāns cōputerur in numero testium. c. in. oī de testi. poss3 tū saluari dicta opinio vt impōat p̄itētia ex actū gest. corā iudice seculari qū clericus nolūtarie litigauit corā eo tū quia nō habet aliquam excusationez tuz qz agitur de medicina poterit tūc p̄itētia imponi facit quod notatur in simili in. c. si diligenti. j. ti. p̄ z subdit q alie solutiones dantur ad. d. c. multi quas dicit se nolle referre qz non sunt vere s3 do. car. refert quendam do. angl. de castel. d. arecio qui fuit doctor suus p aliquod tempus euz incepit audire eanones repetuisse istud. c. z dixisse q d. c. multi loquntur de pena p̄uatiōis a cōfōne que cōfo facit subtrahitur. c. cū desideret d. sen. exco. z fm. do. car. est not. so. z vera in se s3 non aplaudit textui. d. c. multi z ideo dicit q vera so. est q. c. multi loquitur de iudicio ecc. vel si loquitur etiam de iudicio seculari loquitur in laico z nō in clerico que aut sit vera so. ad illuz tex. forte aperiet nobis de us benedictus **E**t subdit hic do. abb. q de cōfessione quam fecit clericus de crimine corā laico non debet directe aut indirecte dāpnari nisi mō predicto z sic non cōpellitur in ea perseuerare s3 vincen. hic dicit q ex ista confessione oritur presumptio quedam ex qua facilius poterit cōdemnari. l. iubemus. C. de lib. caus. s3 Inno. in d. c. p̄ inquisitionez d. elec. dicit q cōpelles perseuerare coram iudice suo aut illā cōfessionē excusat z cessante excusatione poterit ex illa p̄demnari s3 idē Inno. in. c. interposita d. app. z in. c. q̄ sit d. excess. prela. v̄ sentire contrariū dicit eniz q ex cōfessione facta extra iudiciū nō p̄iudicat vt ex illa pos sit dampnari s3 puniet vt malefic⁹ **S**3 do. an. stat i hec conclusiōe vt nō p̄pellat pseuerat dicta cōfessioe tāq̄ nō hēat viz cōfessiois iudicial nec ex traiaudi. qz et̄ ius diuinū vt i. c. si diligenti. j. ti. p̄. z et̄ tra istū tex. dū dicit aliquaten⁹ ad idēz allat

132

e. cū sup de off. dele. z. c. cū in dubiis d. renūc. dicitū se vidisse p̄sultū z et̄ repetēdo termiatuz vt talis cōfessio valeat saltē vt extraiudicial qz cōfessio extraiudicial nō requit presentiam iudic. z qz erat iudex incompetēs p̄inde ē ac si nō ess3 iudex z sic facta extraiudiciali z iō i vtilē ē sepabile ab vtili z p̄ p̄ns nō viciat regula vtilē li. vj. allat qd not. iac. but. i. l. si. s. necessitate. C. de bo. q̄ lib. ad hoc tū rīdet qz intēdit cōfiteri tamq̄ corā iudice iō cōfessio nō ē separabilis qz formalit̄ intēdit cōfiteri corā iudice vt iudice z sublata forma tollit actus nec valet tunc illud si non valet quod ago vt ago. c. cum super d. off. deleg. postea in fi. v̄ sentire q̄ ex tali confessione surgat iudiciuz vt possit poni ad torturam ar. eius quod uoluit glo. in. l. capite quinto. ff. adult. que tū loquit̄ i confessione extraiudiciali z sic vult q̄ valeat talis confessio ut extraiudicial s3 do. abb. sic distinguit q̄ si talis cōfessio fiat pertractuz z inuitum clericum in iudicio q̄ illo casu non surgit aliquod iudicium sufficiens ad torturam allat istum tex. dicentes non sunt aliquatenus cōdemnādi qz sat̄ p̄demnaretur si p̄pelleretur in ea perseuerare vel si ex ea poneretur ad torturam ij. q. vj. c. non solū ver. ante sentēciam z adducit tex. istū in ver. si vero qui probat q̄ ex confessione facta coram laico non d3 procedere ad aliquam penāz nec valet similitudo de confessione extraiudiciali qz in illa nichil agitur contra ius nec ex ea dat̄ materia usurpandi iurisdictionem alterius s3 quando sit tractum coram iudice vetito. tunc ius violat̄ z datur materia violandi iurisdictionē ecclesiasticam **E**t presumptio ē q̄ fuerit extorta metu. qz laici sunt infesti clericis allat qd not. glo. in. l. impialem de prohib. alie feud. per fede. Si uero cōfessio fieret voluntarie coram seculari tunc dicit q̄ ex ea orit̄ iudicium ad torturam non q̄ in veritate confessio valeat vt facta in iure qz in iudicio vetito per id quod habetur in d. c. in dubiis de renūc. z ita s3. eum sentit Inno. in d. c. per inquisitionem vbi dicit q̄ iō hic non valet confessio qz violenter fuit tractus z ne in aliquo laicorum iura supra clericos approbētur z cum hac vltima solutione transit hic Inno. z in hoc persistit l3 comuniter z in se soleat simplr allat p̄mū dicitū z h̄ sequit̄ collecta. z est equa z salubris distinctio fm. do. abb. z iducens ad concordiam contrarias opi. **L**imita tū nisi emanass3 calore iracōndie qz ex tali confessione nullomodo tenetur vt est glo. sing. in. c. ex literis de diuoz. dicit etiam q̄ eo casu quo p̄pelli stare sue confessioni procedit in causa criminali secus i cā ciuili. c. oli d. r̄p̄t̄ fm. vnā lecturā ita refidet h̄ do. abb. quo ad p̄fessionē cōmuni s3 bal. hic arguit p̄ potestates terraz q clericos corā se cōfessos mittūt ad ep̄m cū tenore p̄fessionis qa tales cōfessiones nō debēt scribi i act̄ licz Inno. voluerit q̄ p̄pellat p̄sistere i tali p̄fessione vt i. c. cū sup de p̄fess. z i d. c. p̄ inquisitionē z male fm. eū nisi crimen sit notoriū vt quasi ar. l. capite qnto d. adul. postea distinguit h̄ mō q̄ si cleri. p̄fitef corā iudice seculari aut delictū aut contractuz si delictum aut per viā iudicii aut de plano. p̄mo casu nō valz p̄fessio nec cogit̄ pseuerat ne ep̄us videat̄ ratificat̄ factū contra ius vt hic fo casu confessio facit iudicium

15
z ideo cogitur perseverare aliat Inno. z sic dicit
q̄ perseverare dicitur ille qui perseverat p̄ tormē-
ta quod dicitur esse verū si prima cōfessio fuit spō-
tanea postea alr dicit q̄ statur i arbitro iudicē. an
dicatur perseverare vel ne z ubi cōstat de iudicis
tortura h̄t pro causa impulsiva confessionis veri-
tas pro cā finali si vero loquimur in contractu cō-
fessus non potest cogi perseverare qz tormēta non
h̄nt locū in contractibus s̄z i maleficiis nec i oib̄
maleficiis s̄z in grauibz z etiā nec semp qz nec
euz de plano pōt per testes probari maleficiū. An
de semp ante finalem torturam debent publicari
attestationes qz si nil est probatus cessat tortura
qz non potest p̄ torturas se purgare aliat ci. in. l.
ij. C. quoz app. z ita residet h̄ bal. s̄z do. car. tran-
sit cum dicto Inno. z remittit ad dicta p̄ se in d.
c. p̄ inquisitionē z dicit q̄ valet confessio saltes vt
extra iudicialis z facit iudicium ad torturas p̄ d.
l. capite quinto z dicit hoc tenere dños. d̄ roata d̄
cissione clxxxij. ¶ S̄z io. de imol. hic dicit q̄ co-
munis opi. est q̄ p̄pellat perseverare z putat veri-
ores hanc opi. z dicit q̄ poterit torqueri z si i illa
nō p̄seuerabit non poterit puniri nisi infamia eēt
tanta vt possz imponi purgatio s̄z si p̄seuerabit po-
terit puniri ex confessione nouiter facta p̄seueran-
do in antiq̄ s̄z bal. in. l. eos. §. super his C. de app.
reffert iac. but. dicere q̄ clericus debet remitti ad
episcopuz cum actz factz coraz iudice seculari qz
proderunt ad aliqualem informationez bal. intel-
ligit illud dictum procedere de actz factz anteq̄
iudex secularis sciret illum fore clericus qz postea
acta essent licita ex quibus actz iudex deberet pu-
niri s̄z idem bal. in. l. i. C. de confess. in pe. col. 13 q̄
d̄z reuocare illam confessionē aliat poterit torque-
ri z idem dixit in. l. magistratibus. ff. de iur om.
iudi. z in. l. clarus. C. de aucē. prestan. z angl. in. l.
.i. C. de p̄fess. z in aliis locis quos superius retu-
li ¶ Relati sunt scribētes vidēda sunt duo p̄ que
sōlo recte dari possit ad. d. c. multi s̄o. vtruz con-
fessio facta coraz iudice laico noceat clerico vt cō-
pellatur i ea perseverare coraz iudice proprio Ca-
pio primuz z dico q̄ vera solutio ad d. c. multi est
q̄ ille tex. non meref allegari pro contrario ex eo
qz loquit de laico sponte confesso aut quieto corā
iudice laico z de clerico sponte confesso ac quieto
coraz suo iudice z dico hoc probari ex sine illius
c. ex quo datur precipiū lumen ad principiū illius
c. dicit eniz in si. tu q̄ es qui iudicas suuz alienuz
suo dño stat aut cadit noluit eniz homiez iudica-
ri ex arbitrio alieno aut extraordinario vsurpato
iudicio ista sunt verba tex. vbi probaf̄ formaliter
q̄ quis nō d̄z iudicari ab alieno iudice ¶ Quz er-
go tex. i prin. dicat d̄ p̄fesso spōte vel conuicto i
iudice seculari vel ecc. intelligit de laico spōte cō-
fesso vel quieto coraz seculari z d̄ clerico spōte cō-
fesso vel quieto coraz ecc. qz nemo d̄z iudicari ex
traordinario vsurpato iudicio z illud d̄z vsurpa-
tū iudiciū euz quis iudicat ab alieno iudice z per
p̄ns ille tex. nō meref allari contra istuz z p̄ p̄ns
alie solutiones pro certo sunt somnia z diuinatio-
nes ¶ Et pōdero subtiliter illū tex. inquātū loq̄
i clerico spōte p̄fesso qz si itelligeret de cōfessioe
facta corā iudice laico dico q̄ nō pōt adaptari ad
clericū qz semp presumit q̄ official̄ iferat metum

26
cōfidenti crimē maxime si ē clericus p̄ id quod vo-
luit bal. i. l. si quis i hoc gen? C. de ep. z cle. z ido
sing. dicebat hosti. z io. an. in. c. preterea de iur pa-
tro. q̄ vbiq̄z clericus soluit ad petitionem laici
presumit iuitus eodē mō presumit iuitus p̄fiteri
crimē coraz iudice laico z p̄ p̄ns loq̄ ille tex. d̄ la-
ico cōfesso coraz laico z plus dico q̄ subtilit̄ pon-
derado illū tex. z itelligendo illū vt comuniē itel-
ligūt doc. z glo. dico q̄ p̄funditur distinctio data
p̄ collecta. z p̄ do. abb. z etiam per bal. duz dicunt
aut clericus fuit sponte p̄fessus aut fuit tract? in
iuitus corā iudice laico qz pro certo est contra tex.
illū in v. spōte p̄fessus itelligēdo illū tex. ut comu-
niter intelligūt docto. tene menti solutionē illam
qz exuiscerat z enucleat illū tex. obmissis somniis
alioz z plus audeo dicere q̄ extra istaz glo. z oēs
iur̄ prudentiam antiquā z modernaz ego addu-
co tex. i indiuiduo s̄ istuz tex. in aucē. de sanct. ep.
in. §. si vero crimen in verfi. si prius ciuiles iudicē
adeat accusator z crimē p̄ legitimā accusationez
potuit approbari tūc ep̄o loci gesta monumēto: si
palā faciat z si ex huiusmōdi agnoscat crimina co-
misisse zc vbi formaliter probaf̄ q̄ acta facta cō-
tra clericū conuictū de crimē coraz laico p̄cindi-
cāt clerico corā ep̄o z adduco angl̄ dicentem ibi
illū tex. facef̄ pro assessoribus procedētib? s̄ cleri-
cū z eis mādaf̄ p̄ ep̄m vt clericū remittāt q̄ debz
remittere eū euz iquisitione z toto processu z su-
p̄ ip̄o ep̄as d̄z se fūdaf̄ z si repiat eū culpabilē ex
illo processu d̄z eū d̄gradaf̄ q̄ dic̄ eē notā. dic̄ ēt
ibi angl̄. q̄ process. fact? corā iudice seculari s̄ cle-
ricū ē tātē virtu. q̄ absqz nouo processu potit ip̄z
d̄gradaf̄ si repiat illū culpab̄ lē. dicit ēt q̄ acta fa-
cta corā iudice seculari probāt corā ep̄o z allt̄ gl.
i. l. nemo. ff. d̄ reg. iur. pro certo istud s̄riū erat et
recitatione z auditu dignū soluat apollo. ¶ So-
lēnis doc. pet. d̄ ancha. i. c. cū nō ab hōine. j. e. dic̄
q̄ vbiq̄z p̄ reges sponat̄ p̄ca atrocissima pro d̄li-
cto qualificato q̄ poterit laicus procedere s̄ tales
clericū cū ecclesia nō h̄eat qd̄ ultra faciat. z aliat
d. §. si vō crimē terribile ē clericis hoc dictū z cre-
do q̄ do. pe. vehemēter erret nec ille tex. loq̄ d̄ d̄-
licto qualificato. s̄z h̄n loquit de d̄licto degrada-
tione digno z reuera. istud confundit p̄ istū tex. et
ad. §. si vō crimē r̄ideo q̄ emanauit ex errore le-
gum veterū qz clerici nūquā fuerunt de iurisditio-
ne laicoz z deus a principio distinxit istas iurisditio-
nes iuxta illud nolite tangere x̄pos meos. vt i
aut. de non alie. §. i. z faciat glo. sing. i. c. si ipator
lxxxvi. di. z si dicatur q̄. d. §. si vero crimen coraz
gīf̄ p̄ aut. statumus. C. d̄ ep̄is. z cler. dico q̄ nō ē
corrept? nisi quatenus d̄ facto processit qz de iur̄
nunquā valuit faciat simile qd̄ h̄t i aut. cassa. C.
d̄ sa. sanc. ec. qz cassant cōstōnes contra priuilegia
clericoz vel ecclesie quatenus d̄ facto facte fue-
rūt z id̄ do. pe. male loquit? ē vide qd̄ uoluit bal.
i. d. aucē. statum? z qd̄ uoluit h̄ do. abb. in. q. de
clerico faciēte homicidiū qualificatū. ¶ Oppo-
no ēt vltra glo. z doc. d̄ l. nullum cununcta glo.
C. d̄ testi. vbi si clericus productus in testem corā
laico deponit falsum potest condēnari per ipsum
laicum ponit ibi bal. z etiā glo. z archi. v. q. vi. c.
presbyter z faciat quod uoluit glo. in. c. i. de fals.
z fede. d̄ se. p̄filio. lxxxvii. z pe. d̄ anch. i rep. c. ea

que de reg. iur. li. vj. f. xxiij. q. solue q. istud q. trari
 uz depedet a ueritate eius vtru sit uerū nā. Inno
 z hosti. in c. verus. j. ti p. damnāt illas glo. dicitur
 ibi pro eius ueritate. **¶** Opp. et de c. si. de off. de
 leg. li. vj. pūcto dicto io. an. ubi ubi probat. sing.
 q. app. districtualiu iudic. laici pprehendunt clerici
 z dispositio loquēs de districtualib' laici pprehē
 dit clericos si ergo cleric' distringi pōt corā laico
 ergo p̄fessio facta corā eo p̄iudicabit clerico sol
 ue q. in mult' casib' clerici pōt distringi a laicis
 expressis a iure ex dispositioe iur' vt i. c. principes
 seculi xxiij. q. v. s. iste nō est de illis casib' nō re
 manem' sub reglā z ista menti cōmēda. **¶** Capio
 nūc fm. vtz possit torqueri ex p̄fessione facta co
 raz laico z q̄quid dixerint alij dico q. nullomō
 pōt torq̄ri ex tali p̄fessioe z arguo p' illud quod
 non est z pro infecto hē durare z pseuerare nō pōt
 c. ad dissoluēduz d. despon. i. pub. z illud quod nō
 ē extendi nō pōt. l. p̄sulta. C. de testa. l. repetita. C.
 ep. z cler. c. significasti de foro. p̄pe. glo. sing. in. c.
 hij qui auctoritate de preben. in vj. S. confessio
 facta per clericū corā iudice laico ē nulla ipso iur'
 ergo rep̄ti nō pōt illud quod nichil est assumptū
 probō p' istū tex. in vers. non tenz adducta dotri
 na glo. in. l. i. criminali. C. d. iur. om. iudi. z. l. iube
 mus. s. sane. C. d. sa. sanc. ecc. fo. adducto tex. cus
 iūcta glo. l. i. si p̄ vers. si apud non p̄petentē iudi
 ces protectus est. C. ne d. sta. defuncto. vbi p̄testa.
 facta coram i. p̄petēti iudice nullū effectus opaf
 z allat illū tex. glo. xvj. q. ij. s. pōt z. c. illud d. p̄e
 sumpc. z. c. vt debet' d. app. z in. c. cū plures d. off.
 deleg. li. vj. z archi. ij. q. vj. c. non ita z claz est q.
 bar. in. l. cus lite mortua iudi. sol. z do. an. in. c. ve
 nerab. l. de iudi. z Inno. in. c. eāz q. de testi. dicit
 q. p̄empta instancia peunt acta ordinatoria iudi
 ci) s. quo ad effectū p̄sumatus non pereunt vnde
 interrūp̄t p̄scriptiones vt ibi p' eos z tū vbi fac
 ta sunt corā icōpetenti pereūt ēt quo ad effectum
 consumatus s. ista p̄fessio ē facta corāz incompe
 tēti ergo perit quo ad effectum repetitōis qz nō
 pōt rep̄ti. **¶** Tertio adduco glo. in. d. l. qd ergo
 s. excōpromisso. ff. de hīs q. not. infā. vbi si sentē
 cia non nocz non nocz p̄fessio s. si possz p̄pelli per
 seuerare sequeret q. illa cōfessio noceret q'. **¶** Quar
 to adduco. c. illud z. c. consuluit i. verbo aliqua
 ten' de iure pat. z istum tex. i. verbo aliquatenus
 qz videt q. nec i. torū nec i. p̄tē z adduco glo. sing.
 in. cle. i. de fo. p̄pe. que voluit q. l. app. partz ueni
 at dimidia vt i. l. nomē filioz. s. portionis verbo
 ff. de verb. sig. tamen si apponat dictio aliqua z
 dicat aliqua pars venit minus dimidia z sic mi
 nima portūcula ita dicamus in proposito cum h
 dicat q. aliquaten' non ē p̄dempnandus qz etiaz
 nō poterit torqueri ut pseueret in illa confessione
¶ Quinto doc. cōmunit fatent q. si talis cōfessio
 fuit facta p̄ tractuz i iudicio non facit iudicium z
 uoluit Inno. in. d. c. p̄ inquisitionē sed i officiali lai
 co contra clericū confitentē presumit inferri qui
 claz velatus metus quia laici opido sunt ifesti cler.
 ij. q. vij. c. laici z faciat quod voluit bal. in. l. no
 uissime. ff. q. falso tuto. z. l. si quis in hoc genus
 C. de ep. z cler. z pe. de ancha p̄ filio xij. z pulchre
 dixit hosti. z io. an. in. c. p̄terea de iure pa. q. cle
 ricus soluens ad petitionē laici presumit inuitus

ergo multo fortius v̄z cōfiteri crimē ad petitionēz
 laici corāz laico z p̄ consequēs talis confessio dē
 meticulosa. l. nec si uolens. C. d. lib. caus. Sexto
 dico fore hic cāuz subtiliter iducēdo hoc mō bar.
 in. l. i. s. ex incēndio. ff. de incen. rui dicit q. illud
 verbum ex denotat cāuz remotam qz exponitur. i.
 pp z sic dictio pp denotat causam f̄motam facit
 quod notat in. c. auditis de p̄cur. z in. c. querel
 lam de electz z in. l. non dubium. C. de legi. z in
 l. ex hoc iure. ff. de iusti. z iure sed tex. iste dicit q.
 pp hoc non sunt a suo iudice aliquatenus con
 demnandi ergo importat causam remotam con
 demnationis future. **¶** Septimo faciat tex. in. l. si
 ff. d. cōstit. p̄ca. vbi si instrumētū nō ualet nō ua
 let cōfessio facta in eo z qd voluit Inno. in. c. cū
 olim de censu z bar. in. l. post legatum. ff. de hīs
 quibus ut indignis ergo talis confessio cum ha
 beatur pro infecta nullum iud. cium ad torturā
 est paritura iuxta illud philosophi ex nō ente non
 fit ens z iuxta illud boeci) in. v. ex nichilo inquit
 nichil existere sentētia vera siue ergo clericus vo
 luntarie siue non uoluntarie fuerit confessus cri
 men corā iudice seculari non poterit torqueri ex
 hoc coram iudice ecclesiastico ut perseueret i illa
 confessione z si occurreret in facto consulerē fm.
 istam partem damnata opim. contraria. **¶** Et mi
 ror q. do. cardina. hic remittat se ad dicta sua su
 per ista. q. ad d. c. per inquisitionem in vj. oppo.
 z ibi tenet q. debet torqueri z allat comūta dic
 ta doctorum z nichil de nouo adducit z gloriaf
 se extricasse istū passaz meli' q. fecerint alij pro
 certo. do. car. habuit malos uicinos si licet dicere
 Ego fui qui noua adduxi z extricauit melius q.
 alij. **¶** Pondera tamen si dici possit q. aut cleri
 cus p̄fiterur crimen coram iudice laico z tunc nō
 possit torqueri coram ecclesiastico z procedat mo
 tiua mea aut ē p̄fessus crimen coram iudice eccle
 siastico alias nō suo z tūc cōpellat uel excusat il
 lam p̄fessionē uel pseuerare in ea p̄ tormēta qz tūc
 cessant rōnes supius allegate in p̄trariū z isto mō
 possit saluari contraria opi. z procedūt ista tam i
 cā civili q. in cā criminali eo casu quo in causa ci
 uili qs ueniret torquendus z l. bal. hic dixerit p̄
 trarium. Nichilominus uide contra eum cāuz z
 ibi dicta mea in. c. grauis de depōsi. Quem aut
 effectum habeat p̄fessio extraiudicialis tangit h
 do. anto. Pro certo non ē farrago huius c. uide
 p. cum z alios hic z glo. z bar. in. l. capite quinto.
 ff. de adult. z Inno. z alios in. c. q. sit de excess.
 p̄rela. z in. d. c. per inquisitionem z dños de rota
 decif. lxxij. z Jac. d. are. z alios in. l. qm. ff. d. hīs
 q. not. infam. **¶** Venio ad glo. ij. **¶** Opp. pro eius
 enucleatione q. imo ex confessione facta corāz iu
 dice debz clericus p̄dēnari p̄ iudicem ecclesiasti
 cum. c. si diligenti de foro p̄pe. xi. q. i. c. ifolita z. c.
 placuit. glo. ista sol. intelligēdo q. isti iuti fuerūt
 tracti ad iudicium secularē. secus. si uoluntarij
 ut in contrarijs z quod dicit glo. inuiti. dic ut qz
 forte fuerunt ad illud inducti de facto ratione ali
 cuius criminis z de hoc constat episcopo q. fue
 runt confessi uel conuicti ut quia fm hosti. iudex
 laic' remittit clericū cū actis ut fieri solet z dicit
 Jo. an. q. cum esset. **¶** Adue hoc fiebat cū tubis.
 Frac. vercel. dic se nō curare d. hoc an. volētes vel

19
sunt tracti fuerint h̄ ens de hoc sit curādū q̄n trac-
tatur de pena de qua in dict. iuribus secus tñ est
hic q̄ h̄ soluz queritur an p̄fessio v̄l probatio pre-
iudicet ita q̄ iudex eccl̄ie ex illa p̄dempnet z di-
cen. q̄ non siue volūtarie siue non dic de hoc vt
dictū est in glo. precedenti ¶ S̄ stat dubitatio si
clericus possit reconueniri corā laico h̄ q̄ h̄ tria
dubia p̄m̄z ē generale s̄m. est p̄supposito q̄ sic
an possit reconueniri sup crimine ciuilit̄ ¶ Ter-
cius est an possit reconueniri sup crimine crimina-
liter ¶ Capio p̄m̄z z super eo doc. diuisi sunt z
S̄rias tenēt opiniones z h̄ glo. ista nō tāgat istud
specificē tamē in eo q̄ tangit alia dubia sentit q̄
sic euz enīz dicat clericus posse corā laico reconue-
niri de crimine ciuilit̄ sequit̄ q̄ fortius sup cā me-
re ciuili idem voluit glo. in. c. ij. j. ti. p̄. vbi hoc te-
net sub dubio forte idēz v̄z velle. i. c. fi. j. eo. z i. c.
multi ij. q. i. z i. c. cuius in agendo ij. q. viij. tenu-
it Inno. in. c. ij. j. ti. p̄. hosti. hic io. an. z io. cald.
z bar. in. auē. z cōsequēt. C. de sen. z interlo. om-
iudī. z fundamētuz istoz patruz est multiplex v̄z
iura indistincte prorogant iurisdictionēz in cā reco-
nentionis in vtraq̄z censura nec excipiūt clericos
ergo nec nos excipe debemus z h̄ac opi. dicit hic
io. an. aprobari per antiquaz p̄suetudinē ergo mi-
nime mutāda erit. l. minime. ff. de leg. est enim cō-
suetudo optima legū interpres. c. cū dilectus de
p̄sue. z dicit q̄ cōtraria opi. saperet quandam tirā-
nias q̄ laicus possit reconueniri corā iudice eccl̄ie.
z nō ecōtra itē s̄m. io. calda. videm⁹ expresse q̄
clericus nō pōt prorogare expresse iurisdictionēz
alterius iudicis ecc. sine consensu sui superior. c.
significasti de fo. p̄pe. tñ volūtarie p̄trahendo vel
delinquēdo in aliena diocesi pōt ibi cōueniri vt i.
c. dilecti z. c. postalasti de fo. p̄pe. fortius ergo d̄z
procedere reconuētio q̄ vt plurimuz sit iuito acto-
re alias s̄m. euz sequeretur absurdum q̄ clericus
bononiens. cōueniens clericū mutine non possit ibi
reconueniri q̄ non h̄z p̄sensū sui iudicis quod so-
nat i absurdū ar. c. i. z. ij. de mutu. peti. ij. q. viij.
cuius in agendo z p̄ has rōnes nititur r̄ndere ad
motiua cōtrarie opi. ¶ S̄ bar. in. d. auct. z conse-
quenter adducit ad hoc illū tex. q̄ quotiens defi-
cit iurisdictione p̄iuiile. persone illa auct. supplet z
vult prorogationē h̄re locū nō obīte p̄iui. recon-
uēti nō obstat q̄ clericus nō possit prorogaf iuris-
dictionē iudicis laici ēt cū p̄sensu sui iudicis ecc.
quia illud procedit i prorogatiōe homis nō autē
in ea que fit p̄ leges sicut videmus q̄ iurisdī. dele-
gata est improzogabilis p̄ homines z tñ p̄ l. prozo-
gat i causa reconuētionis. c. i. z ij. d. mutu. pe. ¶ Acc-
obstat q̄ p̄iuiilegiuz clerici sit tocus ordīnis cle-
ricalis q̄ eodē mō. ē fauor publice vtilitatēz ne le-
gati missi ad curiā p̄ueniant iuxta not. in. c. fi. j.
ti. p̄ z. l. ij. §. s̄ si agant. ff. de iudic. z ista refert
do. abb. esse p̄cipua motiua facta p̄ eos q̄ tenent
h̄ac partē z ēt allant pro cāu hui⁹. q. auct. d. s̄act.
epi. §. reuerēdissimis ¶ S̄z p̄traria opi. tenuit iac.
but. z pe. vltamōtanus i d. auct. z p̄nter z archi.
in. c. i. d. cler. p̄iuga. li. vj. z io. d. ligna. do. an. z do.
ear. hic ¶ Et mouent p̄ncipaliter ex eo q̄ r̄ta. tradi-
tur negatiue clericū nō posse trahi vel ligari corā
iudice seculari vj. q. i. c. i. z ij. euz multēz similibus
itez vniuersaliter iura loquūt clericū nō posse cō-

20
ueniri corā iudice seculari z apponunt vltra hoc
penas. c. qualiter. j. eo. c. si diligenti. j. ti. p̄. auct.
statuimus. C. de epi. z cler. item certi. casus a iure
exp̄munt i quibus clericus damnat a seculari vt
in. c. euz nō ab homie. j. eo. i. quibus non repitur
caus reconuentionis ergo remāet ille casus sub r̄ta
z pro hoc videt̄ tex. s̄m. vna. lecturam i c. fi. j. ti.
p̄. inducūt marti. de filli. z iac. butri. motiuz sa-
tis difficile q̄ reconuētio prorogat accumulando
nō mutando iurisdictionēz ad diuersam speciez q̄
nō esset prorogare s̄z creare de nouo z hoc nō fa-
cit reconuētionem plus. n. est creare de seculari ad
ecclesiasticum q̄ de seculari ad seculare iudicium
q̄ i h̄ntibus simbolū facili⁹ est transitus ¶ Item
dic̄ pe. vltamō. prorogatio surgit a prin. volun-
tario facultatēz prorogandi q̄ dicūt iura q̄ nō de-
bet dedignari h̄re illū i iudicēz p̄tra se quez ele-
git pro se vt d. l. cū papinianus z d. c. cui⁹ i agen-
z dedignare z nō dedignari z quid velle agere ca-
dunt super eo proprie qui agere pōt z nō agit vbi
ergo defiē potestas prorogādī i cōuēto nō pōt h̄re
locuz prorogatio q̄ hic nulla surgit seu notat̄ de
dignatio z idem voluit pau. ij. q. i. c. multi item
nec ex. l. dispositiōe debz iduci ista prorogatio q̄
ista non h̄z potestatē in clericos vt. c. ecc. de p̄stit.
c. benequidē lxxxvj. di. c. cū ad veruz. c. si impa-
tor z p̄ hoc respondēt ad. d. auct. z p̄nter z ad. d.
§. reuerēdissimis nec ēt surgit ex volūtate cano-
nis cū h̄ nullibi sit exp̄ssū q̄ iura loquūt negatiue
¶ Itē s̄m. do. an. fundamētū prorogatiōis h̄z nō sur-
gat a volūtate q̄ vt p̄rimū sit actoꝝ iuito surgit
tñ a potentia volendī velle debendī z sic nō dedi-
gnēt eum h̄re p̄tra se. zē. Que rō cessat in non vo-
lente. itē cā clerici attēta ipsius p̄sona quodā mō
est sp̄ialis. item h̄ r̄ta q̄ quis possit p̄ueniri tradi-
tur in ḡne. non ergo d̄z referri ad sp̄m sp̄ali⁹ pro-
uisam. c. generi per sp̄m de reg. iur. li. vi. sp̄aliē d̄
cleric⁹ cauet vt non iudicent a laic⁹. item nō seq̄
quod dicit Jo. cald. delinquēdo z p̄trahēdo subi-
ciū q̄ iurisdictioni nō sui iudicēz absq̄z licencia sui
iudicis. ergo z p̄ actum reconuētionis z sentit hic
Jo. de ligna. z alij delinquēdo z p̄trahēdo subi-
ciunt iurisdictioni eccl̄ie h̄z ille nō sit suus iudex
z sic nō offendit vniuersalit̄ iurisdictioni eccl̄ie sed
h̄n certa sp̄s. S̄z q̄ reconuēret coram iudice se-
culari offenderet iurisdictioni clericorum. ¶ Nec ob-
stat. c. verum. j. ti. p̄ q̄ loq̄t de clerico q̄ cum ille
caus sit exorbitans non debz trahi ad p̄ncipaz. vt
in reḡla odia li. vi. item ibi laicus dñs feudi rōne
recti dñij quod obrinet potius dic̄ iudicare i re-
sua q̄ de clerico ar. c. i. d. feud. vbi rōne directi do-
minij inducūt casus specialissimus p̄tra omnes re-
gulas iure canonici vt dominus feudi h̄ns feudū
pignoratū a vassallo non teneatur fructus compu-
tare in sortem si abstineat a fructu debito per vas-
sallum q̄ v̄z quodā mō rem suam possidere z sic
dic̄ do. abb. se r̄ndet ad hunc tex. q̄ videt̄ p̄ma
fronte multum urgere z hanc vltimam opini. s̄q̄
¶ Conseruat enim clericos exemptos a laicorum iu-
risdictione nedum in edib⁹ impatorū s̄z ēt a pontifi-
cibus z p̄ncipaliter est a deo ut p̄ inno. in. c. ij. d.
maio. z obe. glo. in. c. si impator. lxxxvi. di. z hec
iura diuina z humana loquunt generalit̄ z indī-
stincte absolum videtur q̄ p̄ reges generaliter lo-

21

quentem in materia reconventionis hic tam magna privilegia debent recipere lesionem cum generaliter traditur a legibus et canonibus quia ea que specialiter sunt digna nisi specialiter exprima- tur videntur neglecta et non prebentur sub generali dispositione. c. quis de adult. l. item apud. §. hoc edictum. ff. de i. iur. nec illud sine magna presump- tione est quod nunquam post legem reconventionis pro- ditam. aliquod ius noniter emanans hunc casus attigerit. Item considerat quod clerici non iudicant a laicis quod reputatur maiores et sanctiores. unde dixit tex. in. c. denique. xvi. di. quod bii q. bñanis rebus presunt et non divinis proutsum est de hijs p. quos divina ministrant iudicare presumat penit. igno- ram. que quidem ratio militat in ea reconventionis. et prorsus cessat ratio posita in. d. l. cum papinian. cum ipse clericus velle non debeat in reverentia eorum que ministrat subici et iudicari per iudicem laicum. Nec est verisimile quod propter hanc rationem urgentem in ea reconventionis voluerit iura illa ad clericos exten- deri. et hanc rationem dicit se reperisse. cum esset sco- lar. que est nunc sibi placet. Nec obstat si dicatur quod est maior se subiciendo minori potest ab eo iudicari ut. l. est receptum. ff. de iur. om. iu. procedere in eo qui se potest alteri subicere. nec derogat honori et privilegio sui superioris. Sed clericus non potest hanc submissionem facere contra honorem ipsius dei et sacramenta que ministrat ar. c. cum tempore de ar- bi. quod autem dicit io. an. in. c. ecclesia sancte marie de pñt. quod propter non potest se subicere iurisdictioni laicorum quod reddat in dedecus ipsius christi. Et ad. c. nos in competenter. ij. q. vij. respondet quod illud procedit ex magna humilitate quod dicit esse notandum. quia ru- diter solet illud multum allegari. Dicit et advertit. quod Jo. an. fundat se super consuetudine et Jo. d. li. gna. et do. an. dicit consuetudinem non posse hoc opa- ri nisi daret expressus vel tacitus consensus pape vel tolerantia ex certa scia quod aliter potius foret cor- ruptella. Sed do. abb. dicit in hoc potius sentire cum Jo. an. quin iste casus reddat valde dubitabilis ex varietate tantorum doctorum per id quod not. glo. i. c. f. de postu. pla. li. vi. et bñ i. l. rla. ff. de iur. et fac. igno- ergo attendenda est consuetudo que est optima. l. inter pres. vt. c. cum dilectus de consue. l. si de interpretatioe ff. de. l. ita dicit esse conclusum in hoc nobilitate. et subtilis- simo passu. do. abb. et ita venit. sed Jo. d. imo. dicit quod doctores eodem tenent reconventionem fieri posse pro quo aliter quod si clericus agit contra laicum coram se- culari. et succumbit poterit condemnari in expensis vt. c. finem litibus de dolo et contu. l. propezan. §. si- ue autem alterutra. C. de iudic. ergo non est absur- dum quod etiam condeneat in dicta reconventionem. pro- que volunt quod pro reconventionem fiat iudex qui alias non erat. c. i. et ij. de mut. pe. et rñdet ad illud quod spaliter est proutsum quod clerici conveniantur cor- ram ecclesiastico ergo per regulam generalem re- conventionis non debet intelligi esse recessum a speciali proutsum ar. l. doli c. la. ff. de ver. ob. quod respondet quod ubi specialis proutsum et generalis c. la remanent in eadem materia tunc non referat spe- cificata tunc non sequitur quod idem sit quod diversa est ma- teria ut est hic quia specialis proutsum est in materia conventionis et generalis proutsum est in materia re- conventionis. ideo tunc generalis in sua materia ge-

22

nerat debet intelligi ar. c. quod circa de privileg. c. si ro- manorum. xij. di. Non obstat. c. i. de cler. coniug. li. vi. p. quod dicit do. car. hic quoniam esse sopita. quia tibi loquitur quoniam convenit civiliter et criminaliter ut ibi p. et nihil dicit de mera civili. ergo in illa remane- mus in iure antiquo ar. l. sancim. C. de testa. c. cum expediat de elec. li. vi. ita hic residet Jo. de imo. Sed bal. hic dicit quod quoniam clericus reconvenit et civiliter tunc considerandi sunt quatuor casus. Primum est quoniam clericus agit nomine proprio et reconvenitur nomine proprio et procedit reconventio in specta naturali equitate que contra est of. generi personarum ar. l. promittedo. ff. de iur. do. f. casus est quando agitur nomine ecclesie et reconvenit nomine eiusdem ecclesie pu- rat quod non possit reconveniri coram laico. quod non potest ecclesia subicere laico. Tertius casus est quan- do agit nomine ecclesie et reconvenit nomine pro- prio et non potest. Quartus casus est quando agit nomine proprio. et reconvenit nomine eiusdem eccle- sie et non procedit reconventio et pollicetur se dictu- rum in. c. i. de mutu. pet. Sed idem bal. in. c. i. in ti. de controuers. apud pares terminanda l. vlt. seu. dicit glo. ibi esse in argumentum quod clericus agens ci- viliter coram iudice laico possit ibi reconveniri sic contra et aliter ratione bal. quod clericus agens coram iudice laico in laicum in causa conventionis facit iudicem laicum iudicem suum. ergo illud quod potest conventio potest recon- ventio. et hanc rationem dicit fuisse Jo. an. hic et dicit quod de iure civili ista quod nullam dubitationem quod est tex. in. d. §. reverendissimis et hoc dicit procedere si agit de testamento vel de contractu vel dñio alicuius rei. Secus si agatur de iniuria. quod nullus privile- giatus agens de iniurijs potest reconveniri coram alio non suo iudice. l. ij. §. si agatur. ff. de iudic. idem si de furto vel alio maleficio et idem bal. in. d. l. ij. §. si agatur tenuit et hanc partem et idem te- nuit in auct. clericus. C. de epis. et cler. et dicit esse casum in. d. §. reverendissimis et idem bal. in. d. aut. prout dicit quod si causa est spiritualis non potest clericus re- conveniri coram laico. sed si est contractus mutuus vel testi tunc potest reconveniri ut non sit causa spiritualis et ali- ud ibi non dicit. Sed saly. in. d. aut. et prout dicit quod vlt. op. h. fortes rationes sed vna est equior alte- ra. sed tenenda est opinio secundum eum ut possit reconve- niri quod per eam compescit superbia clericorum maxi- me eorum qui sunt exempti et istam partem sequit- ur rpha. in. d. aut. prout Jo. cald. cum vltima vice legis- set istum tex. dixit quod de ista. q. erat casus in. d. §. reverendissimis sed ipse rñdet illum tex. esse correp- tum per aut. statuimus. C. de epi. et cle. Sed secundum do. an. ille tex. non probat istam opi. quod si dicat punia- tur non tamen apit ibi per quem puniatur clericus. ergo debet intelligi puniri per suum iudicem competentem. sed do. dñicus in. d. c. cuius si agendo dicit se au- dinisse do. suum do. an. aliquoniam tenentem quod possit reco- veniri et aliquando tenentem contrarium. tamen in vltimis recollectis tenuit illud quod tenuit glo. illa et glo. ista et siles dicendo quod ista opi. sibi placebat et quod pro ea erat casus in. c. si. de iudic. non tamen indu- cut illud. c. si. Pro certo tex. d. c. si. non potest induci pro hoc ibi enim non potest cadere reconventio ex- eo quod reconventio debet fieri eodem durante iudicio. c. dispedia. §. reus de Rep. i. vi. c. i. de mutu. peti. cum §. Sed ibi non poterat fieri ista reconventio eodem du-

rante indicio qz lata fuerat sententia diffinitiva sup possessorio z post modū cōitas credebat abbatē rñdere sub iudice laico. clarū ē q illa dictio post modū posita ibi i tex. denorat longū iterual lū vt ē tex. i. l. ij. C. de custo. reo. glo. i. l. pacta cō uenta. ff. de pben. emp. z i. l. pfundū. ff. de vi. z vi. arma. z i. c. cū victomenb de elec. ergo non poterat eē reconuentio z sic nō probat istā opi. ille tex.

S ang. i. d. l. ij. §. si agāt. ff. de iudic. reducit opi. ad cōcordiā v3 q si cleric⁹ i fraudē conuenit laicū vt ipse recōueniret corā iudice laico q tūc non posset reconueniri qz fraus nō d3 sibi prodesse. l. fraus. ff. de. ll. c. ex tenore de Rp. aut fecit bona fide z tūc aut de eodē negotio poterat adire ēt iudicem ecclēicū z tñ placuit sibi adire secularem z tūc sit vera vna opinio qz spōte adeūdo pdit p uilegiū ex dispōne canonis. ita q lex tūc prorogat z nō nonat z pro h' allr. d. §. si agāt aut nō poterat adire iudicē ecclēasticū quia cā erat oīo prophana z nullomō spectabat ad ecclām z ex necessitate iuit ad illū iudicē z nihil sibi pōt imputari. perijisset enim actio sua si ita non fecisset. z tūc reconueniri non posset z ita procedat tria opini. Et idem ang. i. d. aut. z pñter eodē mō vñ distinguisse

S pe. de ancha. i rep. c. ea q de reg. iur. i vi. in ruij. q. dicit se semper tenuisse q possit recōueniri z mouet qz forū quod q3 sortit causat a prorogatione iur nō hōis qd p3 qz reddū i iuitū. z dat i uito vt i. l. cū papinian⁹ z aucē. z pñter preall. et c. dispendia. §. reus quoq3 de Rp. i vi. Secus in prorogatione hōinis i qua vtriusq3 cōsensus requirit. l. si cōuenerit. ff. de iur. om. iu. l. i. ff. de iudi. z sit equipatio de prorogatione hominis expressa ad reconuentionem.

Nec obstat q reconuentionio causat a consensu clerici litigando coram laico qz hoc facit ex necessitate vt consequat debitū suū corā iudice laico cū illud nō posset psequi coram ecclēico vt. c. si clericus laicū. j. ti. p non ē ergo iputandū aliqd clerico q voluit ius suū indifficassum relinquere. l. illud. ff. de peti. here. ad. c. si diligenti z ad alia iura sūia respōde q hñt locum cū principalr clericus submittit se vt reum iudici nō suo secus si pncipalr si non submittat s3 pñter puta i diocesi alteri⁹ epī pbeno vel delinquendo vt i. c. dilecti z. c. postulasti. j. ti. i. qz ius illo casu dat sibi iudicē loci pbeno vel delicti vt i dictis iuribus z. c. romana. §. pbenes eo. ti. li. vi. ita i reconuentione ius dat sibi iudicē l3 trahat originez a facto ipi⁹ clerici adeūtz iudicē laicū p suū debitorē vt sic dicto casu hēat notū qz multa possunt fieri i pñtiam que pncipalit fieri nō possent. l. i. ff. d. aucē. tu. z iō cū iura faciant gñalr illū iudicem qui alias nō est iudex eius q recōuenit sunt gñaliter itelligēda. l. i. §. z gñalr. ff. deleg. prestā. l. d. p cō. ff. de publicia z dīc hāc opi. eē sequēda qz sū dat sub eqtate q mouit oēs iurillatores ad istam materiam reconuentionis inueniēda vt. d. c. dispendia z euitant litium dispendia. z comodius coram vno q diuerb iudicib⁹. termināt. ita ibi resid3. d. pe. z ēt idē tenuit hic z spec. in ti. de pñtione z reconuentione. §. nūc dicam⁹ v. s3 pone. S3 do. floz bonononicū. i. d. aucē. z pñter dīc q quelib3 opi. pōt eē vera si pñtione z reconuentione fiat sup negotio pñtione q possit recōueniri. ponit exēplū si clericus

uenit laicū sup admistratōe suorū bonorū z laicus reconuenit ipsum sup eodē negotio q pōt illū reconuēnre. s3 si cā ē diuersa dicit se eē pplexū. z facē dīaz iter iudicē ordinariū z delegatū si i delegato a tali q hñt pñtatem cōmittendi cām clerici tūc sit vera opinio q possit recōueniri corā laico z ē ratio qz ille q dedit iudicē iter clericū z laicū videt velle dispensare **N**ā qui vult pñs vñ velle antecede. l. item vulpianus. ff. d. ex cu. tu. si vero nō erat delegat⁹ s3 ordinariū vel delegat⁹ nō tñ a tali supradicto tūc sit vera opi. q non possit reconueniri z q cleric⁹ possit declinare forz z hanc distinctio nē credit eē veram s3 nihil allat z potuisset allare pro primo mēbro glo. in. c. ij. de iudic. z pro certo iste homo satis presumptuose loq audet qz ista ē doctrina Saly. i. d. aucē. z pñter vbi ēt dīc q vbi pñtētia cāe non patit diuisione z reconueniet coram laico p. l. nulli. C. de iudic. z. l. i. z. ij. ff. d. qb⁹ reb⁹ ad eūdē iudicē eaf. pro certo male loq z cōtra casū. c. fi. j. co. vbi coram laico fuit agitata qd possessoria z corā ecclēico cā proprietat3. Idē dīc ibi saly. qñ cā eēt delegata iudici laico p papam.

Ego pro suo dicto adduco glo. i. d. c. ij. §. eo. et sic do. floz. saly. tacuit nomen z eius sibi aproph aut ingenū Relati sunt ex istis scribentes forte non esset absurdū hñe sup isto passu decisionez pape ex quo tam magni doctores sunt aduersi z varij cū archi. Jo. de ligna. Jac. but. pe. l. y. do. ando. car. do. abb. teneant p glo. z rōnes sunt fortis sine pro vtraq3 pte z anno supiori cū eēt qd i facto pfului sequendo glo. z sequaces q posset reconueniri. S3 nūc mihi vñ q tria opi. sit verior z licz erit mihi grande onus inueniē mihi alia motiua q facta fuerint per alios q iā supi⁹ recitauit tñ dīcam vt deus nobis pcedet.

Et arguo primo sic vbiq3 prohibet genus. vñ pprehēdi quelib3 ei⁹ spēs qz gen⁹ ē qd predicat de plurib⁹ vñtib⁹ spēs vt i rīa gñi. li. vi. cū sy. sed iura prohibēt genus qz dicit clericum non posse pueniri coram laico. ergo prohibent spēm q ē reconuentionio vt non possit reconueniri z adduco sūc ad hoc valde singl. qd ē i rīca ff. solu. ma. vbi dicit quēadmodū dos z glo. ibi dicit z repetat z ē hoc ex extēsiōe qd procedit fm docto. ibi qñ verificat i spēs prout ē distincta a repetitōe secus si i gñe prout genus pprehēdit oēm suam spēm. z ibi dīc ang. q statutum loquēs de eo q petit h3 locum i eo q repetit qz statutum vñ assumpsisse verbū petere i gñe z gen⁹ cōprehēdit suas spēs vnde si dicimus aīal nō currit ergo homo non currit. z pro certo nō poterat allegari melius ad hunc articulū. ergo cum iura prohibeant clericum conueniri coram laico capiunt vbum pueniri prout ē gen⁹ ergo pprehēdit recōueniri sicut si statutum loq de petente pprehēdit repetentem ita comprehendit reconueniētē z p hoc tollunt multa motiua facta superius in contrarium. s3 moueor sic spēs derogat generi. c. i. d. rescriptis. l. sanctio legum. ff. de pe. rīa generi lib. vi. z q pulchre scripsit Bar. in. l. sed z postiores. ff. de. ll. sed leges i spēs dicunt clericum nō posse conueniri coram laico. si postea disponant de reconuentione q ille possit pueniri. q non possunt conueniri non derogant iurib⁹ loquentibus spālī de clericis. vnde illa iura ita generalit loquētia spā

25
liter de clericis. faciat illud simile quod dicit in
passione dñica. nos legem habemus quasi velut
q̄ lex sp̄alis est seruanda non obstate. l. generali. s
adduco mirabile simile quod voluit Jo. cal. i suis
p̄silijs in ti. d̄ testa. p̄l. xix. vbi dicit ex iudeo re
manserunt masculus et femina vtrum simul suc
cedant p. l. maximum viciū. C. d̄ libe. p̄ti. deci
dit q̄ non ex eo qz lex mosayca loquit̄ i sp̄e q̄ fili
us succedat exclusa filia licz lex civilis generalit̄
suet masculos et feminas ad successionem paren
tum tamē non habz locus i iudeis ex quo lex mo
saica loq̄ sp̄alit̄ de eis. et adduco sing. tex. f. c. i.
d̄ iur. cal. vbi p̄stitutio loquens sp̄alit̄ de clericz lz
generalit̄ respectu certi actus derogat constitu
tioni ḡnalit̄ disponenti d̄ p̄sonis lz sp̄alit̄ respectu
illius actus ibi enim prima constitutio impatorz
loquebat̄ sp̄alit̄ d̄ clericis lz ḡnalit̄ respectu actus
vt non deberēt iuraf. Alia constitutio loquebat̄
d̄ omnibz generalit̄ lz sp̄alit̄ respectu certi actus
videlz vt p̄sone p̄ncipales d̄berēt p se iuraf d̄ ca
lūnia et tamē illa sp̄alitas respectu generis p̄sona
rum et ḡnalis respectu actz p̄iudicat alit̄ ḡnali con
stitutioni q̄ respectu iuramenti d̄ calūnia loquit̄ sp̄a
liter. S; iura sp̄alit̄ prouiderunt vt clericis non iu
dicēt a laicis lz respectu conuētionis loquant̄ ḡna
lit̄ et iura q̄ p̄mittunt reconuētionē loquant̄ ḡna
lit̄. lz respectu actus reconuētionis loquant̄ sp̄a
lit̄. sequit̄ q̄ p̄stitutio illa specificē loquēs d̄ cleri
cis vt non possint iudicari a laicis derogat constitu
tioni ḡnali loquēti d̄ reconuētionē et dicit ille tex.
ad hoc stupēd̄ nullus hic fecit mētionē s; non ē
inuētio mea s; illum tex. ad hoc aliauit. do. abb.
in. c. i. de iur. calup. S; pro certo optime adduxi
ad hoc illud p̄scilium Jo. cald. tene menti qz pro
fcit in profundum motiua alterius partis. Tertio
moueo vbiqz lex p̄siderat effectum et illum pro
hibet semp̄ videt̄ prohibere modum p̄ quem de
uenit ad illum effectū Ita probat̄ in. c. cum quid
vna via d̄ reg. iur. in. vi. l. oratio. ff. d̄ spons. ch. sy.
S; iura considerat̄ effectuz q̄ laicus non iudicet
eās clericorū vt l. c. decernim̄. s. eo. c. si diligenti
cum si. j. ti. primo ergo seq̄ q̄ videt̄ prohiberi re
conuētio cum p̄ illā deueniat ad effectū a iur̄ pro
hibitum. Quarto dico fore causz i terminis. l. c.
qualit̄. j. eo. vbi dicit ne pro defectu iusticie cleri
ci trahant̄ a laicis ad iudiciū seculare quod oīno
fieri prohibem̄ vbi dicit q̄ ob denegatā iusticiā
iudicis ecclesiasticū de clericis non recurrit ad iu
dicē seculare vt faciat iusticiam de clericis ergo
multo minus recurrit ad iudicem seculare in cau
sa reconuētionis. et si dicatur vt iam dicit Jo. an.
q̄ ille tex. loquit̄ d̄ trahēte et sic de conueniēte cle
ricum. ergo non comprehendit reconuētiē. et ita
ē dicit do. car. in. d. c. qualiter qz licz ita r̄spondeat
Joā. an. tamē non bñ respondet ex eo quia satis
dicit trahi in causa reconuētionis cum accesserit
ad iudiciū seculare cā cōuentionis. et nūc compellit̄
r̄spondet in cā reconuētionis et etiā quia a cau
sa conuētionis potest desister. s; a causa reconuē
tionis non potest desister. ergo dicit̄ inuitus tra
hi cum iudiciū reddid̄ in inuitum vt. l. in̄ sp̄u
lantem. s. i. d̄ vbo. ob. et sic cum non accesserit ad
iudicem laicū vt ibi conueniret s; vt aliam conue
niet si ibi reconuētiē. satis dicit trahi extra su

26
am intētionē. Item et dico q̄ licet ille tex. loquat̄
d̄ conuētionē tamē ē genus et verificat̄ in reconuē
tionē. tamē ideo illud fuit qz ita comunē frequē
tabat̄ tñ idē ē in causa reconuētionis. lz non ita fre
quentē faciat glo. i. cle. i. d̄ h̄ptz et in. c. i. d̄ cō
fess. lib. vi. et l. tale pactum. s. h. ff. de pac. et p̄ p̄se
quēs v̄t ibi casus pro hac opiniōe et ē faciat v̄bū
omnino ibi positum quod d̄ sui natura ē v̄bū pre
cisum vt probat̄ in. c. pisanis in v̄. omnino dimit
tat de resti. spo. et in. c. qualit̄ el fo de accus. i. v. of
no remoueri d̄. Et si quispiam opponat q̄ illa
dictio omnino recipit limitationē a iure vt voluit
bal. l. l. fi. C. d̄ p̄trabē. empt. et probat̄. i. c. et si chri
stus i v̄. oīno d̄ iur. iur. qz ad hoc r̄spondeo q̄ recipit
restrictionem p̄ alia iura vt materia subiecta req̄
rit s; in casu nostro non potest recipere restrictionē
qz si recipet restrictionem sequerēt q̄ eēt cōtra iu
ris dispositionem illa restrictio qz iura vt dixi su
perius prohibēt effectū ergo videt̄ prohibet̄ mo
dum p̄ quem deueniat ad effectū p̄hibitum.
Quinto aduenio tex. q̄ videt̄ in terminis d̄cide
re istam. q. in. c. relatum d̄ iur̄ patro. vbi si laicus
spoliat dominū ad hoc vt clericus conueniat lay
cum coraz laico non prodest laico ista fraus. Ita
dicam̄ i proposito qz laicus nūq̄ adimplebit il
lud qd̄ d̄ adimplet̄ clerico ad hoc vt reconueni
ant clericū coram laico. nec ē verum q̄ ille tex. po
nat casum sp̄etialem vt v̄t sentire glo. f. d. c. culus
i agēdo. Quinimo si laicus spoliat clericū pote
rit clericus agere coraz iudice ecclesiastico vt pro
bat̄ i. c. cū sit generale d̄ foro p̄pe. Sexto ex pro
batōne facta contra clericum coram iudice secu
lari nō pōt clericus condēnari p̄ iudicem suuz pro
prium vt probat̄ hic. ergo multo fortius nō pote
rit d̄nari p̄ laicum in cā reconuētionis. Septimo
vbiqz iudex secular̄ iudicat i negocia ec
clesiastica v̄t presumere ita dixit tex. in. c. decerni
mus. s. eo. ergo siue i causa conuētionis siue reco
uētionis iudicat dicit̄ presumere s; presumptio ē
quedam temeritas vt. c. i. de vi. et ho. cle. et c. oēs
s. caueant d̄ peni. et remiss. et d. c. decernimus et ibi
dixit ergo v̄t q̄ non posset recognoscere p̄ viam re
conuētionis. et si dicat̄ q̄ est tex. idubitatū d̄ iur̄
ciuili i auct̄. d̄ sanc. epi. s. reuerēdissimis vt dictū
ē quē tex. ad hoc allegauit guil. de cu. l. d. l. ij. ff. d̄
iudicē. altat̄ bal. et ang. l. d. l. ij. s. s; si agant et Jo.
cald. hic ad quē tex. do. an. hic r̄spondet q̄ non videt̄
ille tex. p̄ quem puniat̄ clericus ergo d̄z intelli
gi p̄ suum iudicē comperētē et nō p̄ laicum. S; tu
dicat̄ q̄ ab hac responsione posset defendi cō
munis op̄io. q̄ imo intelligit̄ p̄ iudicē secularem
puniri ex eo qz tex. ibi dicit q̄ puniet̄ legitimis pe
nis et sic legalibus. ergo p̄ iudicē seculare qz iu
dex ecclesiasticus q̄ viuit lege dei puniret lege dei
et non lege seculi vt. c. filius de testa. et si dicat̄ q̄
corrigit̄ p̄ auct̄. statuimus. C. d̄ epis. et cler. posset
r̄sponderi q̄ auct̄ statuimus loq̄ i conuentione nō in
reconuentione ḡ. ista v̄ba sunt ad ephesios. Ego
vehemētē admiroz q̄ do. an. et alij mode. et ē io.
cal. non viderint illum tex. oculo intellectus. Nā
in. d. auct̄. sunt duo. s. incipiētes reuerēdissimi.
Nam vnus incipit reuerēdissimis aūt̄ p̄bris al
ter incipit reuerēdissimi d̄o ap̄ochrysan̄ i primo
s. dicit̄ q̄ si clericus fuerit iuentus dicere falsum
c. ij

testimonium in cā criminali puniet penis legali-
 bus & sic puniet lege civili. & glo. ibi dicit q̄ puniet
 l. cornelia de sicarijs & l. cornelia d̄ fals. & sic ma-
 le dicit do. anto. q̄ puniet p̄ iudicem ecclesiasticum
 q̄ imo probat q̄ p̄ iudicem laicum. nec loq̄t ille
 tex. in causa reconuentionis & credo q̄ ille tex. ema-
 nauit ex errore veterum legum. & q̄ male r̄ndet q̄ ē
 coceptus p̄ auct. statuimus q̄ nunq̄ tenuit talis
 lex ut ita dixi superius & sic do. an. & alij male q̄si-
 derarūt illū tex. & v̄ ille tex. p̄formari dispōni. l.
 nullū cum sua glo. C. d̄ testi. & sic salua honorificē-
 tia doctorū ille tex. nō meret allegari pro op̄. gl.
 & doctorū. Extat alter. s̄. reuerēdissimi s̄t ap̄o-
 chrysarij ibi ent probat q̄ ap̄ochrysarij ep̄oz cū
 tes ad aliam ciuitatē pro ipsi ep̄is aut eccl̄ijs nō
 possunt ueniri nisi alios ipsi ueniant. q̄ ab illis
 poterunt reconueniri & iste tex. bene facit pro opi.
 glo. quem non v̄ p̄siderasse do. an. vt ex suis r̄ndi-
 onibus appet. Possēt dici q̄ illi hypocrisarij nō
 sunt clerici. q̄ nō presumit quis clericus nisi exp̄-
 matur vt. c. ex l̄ris d̄ transac. & ē r̄ndio. satis coloz-
 ta tñ p̄t. tolli hec responsio ut dicamus q̄ sunt re-
 ligiosi hoc probatur in auct. q̄no oportet ep̄os. s̄. si
 v̄o ibi religiofos hypocrisarios s̄ sunt religiosi er-
 go gaudent priuilegio clericali ut. c. i. d̄ for. p̄pet.
 Et sic ille tex. probat eōdem opi. tamen adhuc r̄nd-
 deo q̄ non dicit ibi tex. q̄ possunt reconueniri coram
 iudice seculari sed dicit tex. solis illis q̄ ab eis que-
 niunt damus licentiam si quam actiones habeāt
 p̄tra ecclesiam aut p̄tra ep̄os eoz proponere s̄z non
 dicit coram quo iudice. si dicat q̄ intelligit coram
 eodē iudice dico q̄ hoc non dicit ille tex. nec p̄t
 ita dici ex eo quia generalia v̄ba legis non adap-
 tant ad id quod ī spē iussatorū dispōt nō p̄t vt
 probat in. c. a nobis d̄ sen. exc. & in. c. tua de deci.
 Jo. mo. i. c. i. de constit. lib. vi. do. an. in. c. eccl̄ie
 sancte marie eo. ti. bal. in. l. fi. s̄. de icōputatione.
 C. d̄ iur. delib. S̄z lex civilis nō p̄t ī spē facere lai-
 cum iudicē supra clericū vt. l. c. benedict. xvi. di.
 & in. d. c. eccl̄ia sancte marie de p̄stit. & c. qualiter
 f. eo. ergo illud quod non p̄t ī spē non presumit
 fecisse in genere iuristatorū. & sic ille tex. non probat
 id ad quod eum allegauit antiqua & moderna iu-
 risprudētia. Quintimo plus dico q̄ retēta cōi opi.
 ille tex. destruit dictū bal. in p̄tā dixit q̄ si cleric⁹
 uenit laicū coram seculari pro debito eccl̄ie nō po-
 tēt reconueniri coram seculari. pro certo tex. ē in ē
 minis contra eum in. d. s̄. reuerēdissimi hypo-
 crisarij in p̄. si q̄ obligationē habent contra eccl̄e-
 siam & sic bal. dixit p̄tra casum. l. Ultimo contra
 comunē opi. dico esse rationem quam apponit. d.
 l. papinianus. cū dicit q̄ non dedignēt p̄tra se iudi-
 cem h̄re. quia ille qui in agendo adit vnum tri-
 bunal non dedignēt illud habere p̄tra se licet tota
 antiqua iurisprudētia. & moderna allet illū tex.
 & illam rationem. & dicant esse equitatem. queso
 videamus istam equitatem quo ad clericos p̄t
 dico q̄ istud est cōtra bal. in quantum superius di-
 xit q̄ clericus p̄t reconueniri coram seculari pro
 debito suo nō autē pro debito eccl̄ie si ita ē q̄ p̄p
 equitatē emanauit ista reconuentio seq̄t q̄ multo
 fortius p̄t reconueniri pro debito eccl̄ie. q̄ multo
 fortius eccl̄ia amplectitur eq̄tatem & honestatem
 est enim auctrix & fulcris iusticie & eq̄tatis vt dixit

28
 sing. tex. in. c. i. s̄. diuersam d̄ aliena. feud. ergo seq̄-
 tur q̄ si clericus potest reconueniri pro debito suo
 fortius pro debito eccl̄ie q̄ fauet eq̄tati multo for-
 tius Adō q̄ illa ratio non h̄eat locū in clerico de
 monstro ad oculum clericus est maior seculari et
 laicorum ē obsequi. & clericoz impare vt. i. d. c.
 eccl̄ia sancte marie & id maior iudicat minorem. et
 non ecōtra. ix. q. ii. c. cū sim⁹. & notat. xi. q. i. i. sū-
 ma & id dixit glo. q̄ asinus intumescit cū uidet se
 p̄ parē apprehēdi. l. i. s̄. veteres de acq̄. pos. ff. p̄
 glo. quanto fortius cum p̄ minorem se v̄ si cleri-
 cus uenit laicum coram seculari id istud facit. q̄
 a iur̄ necessitat. q̄ actor sequit foram rei vt. i. c. cū
 sit ḡnale. j. xi. p̄tō & dedignari d̄ q̄ ueniat pro-
 pter hoc coram laico qui ē se inferior. sunt enim re-
 ges clerici. vt. xi. q. i. c. duo sunt ḡna sunt eni dij.
 vt in. c. ex. iniūcto d̄ hereti. c. sacerdotib⁹. xi. q. i.
 id d̄z dedignari q̄ reconueniat coram suo inferiori.
 & sic illa rō non militat ī clericis. ergo cessante ra-
 tione legis cessabit eius prohibitio. c. cum ces-
 san- te. de app. l. adigere. s̄. quis. ff. d̄ iur̄ patro. c. u. s̄.
 Et id ratio illa cessat ī clericis vnde actus actiuo-
 rum sunt ī patiente bene disposito vt. i. ij. d̄ asa. et
 si dicat q̄ lex h̄z eum pro non dedignante vel sal-
 tem eq̄tas naturalis h̄z pro non dedignate. ad h̄
 r̄ndeo q̄ lex civilis non presumit h̄re pro nō dedi-
 gnante q̄ nō p̄t vt. d. c. eccl̄ia sancte marie si di-
 cat q̄ lex canonica hoc facit r̄ndeo q̄ nō facit. q̄
 lex sp̄alit loquēs d̄ clericis derogat legi ḡnālī lo-
 quētī de reconuentione ut dixi superius. Nec ē po-
 tēt lex canonica vt p̄ glo. valde sing. i. c. si sp̄ator
 xvi. di. q̄ illud priuilegiū clericis habuerūt a deo
 & enucleare vt p̄ p̄t possēt facere p̄stitutionē q̄ cle-
 ricus possit reconueniri coram iudice seculari nō
 ē p̄uitatis mee. q̄ cū sis mortalis que sunt morta-
 lia cura. in hoc stare vt agnus coram tondente de
 cisioni d̄ni n̄i pape Si dicat q̄ equitas naturalis
 hoc dicit vt tenent docto. cōster adhuc dico nō
 eē uey q̄ nulla rō suadet q̄ minor iudicet maiore
 imo de iure gentium ē itroductū vt maiorib⁹ pa-
 reamus. vt. l. veluti. ff. de iusti. & iur̄ cū sy. C. p̄o-
 stremo faciat p̄ reconuentionē iurisditio recipit in
 cremētū vt. d. l. cū papinianus. & d. aut. & p̄ter. s̄z
 vbi p̄uerse spectant ad diuersas iurisditio nō
 h̄z locum reconuentio. l. mulieri. & ticio. ff. de con-
 dic. & demon. l. in agris. ff. de acq̄. re. do. l. s̄z cū pa-
 trono. ff. de bo. poss. S̄z iurisditio supra clericum
 & iurisditio supra laicū sunt diuersae. vt in. d. c. duo s̄t
 ḡna. xii. q. i. ergo non h̄z locū iur̄ acrescendi ī eis
 & p̄ p̄ns nō h̄z locū reconuentio. q̄ laic⁹ n̄quam
 habuerit iurisditio nē supra clericum. s̄z quo ad iu-
 dicē ecclesiasticū h̄z locū ista reconuentio. quia
 h̄z iurisditio nē supra laicos ī habitu & ī potentia
 h̄z non in exercitio iuxta not. i. c. nouit. j. co. & licet
 Jo. an. dicat q̄ istas opi. seruat antiqua p̄suetudo
 ergo seruanda ē ista opinio. ego dico q̄ talis p̄sue-
 tudo ē corruptela q̄ nō p̄t induci. vt laicus ha-
 beat iurisditio nē supra clericū. & sic vt minor iudi-
 cet maiore & est contra iur̄gentiū vt. i. d. l. veluti &
 adhuc esset dubitandū si deberem⁹ stare deō io.
 and. dicentis q̄ ita fuit p̄suetudo d̄ quo ad p̄ns
 nihil dico. Et ex istis elicit p̄tō v̄a q̄ nec de iur̄
 civili nec de iure canonico clericus uenit alius
 coram iudice seculari nō p̄t ibi reconueniri nec p̄o

tractu aut testō. aut debito ecclie qd dixerint glo. z p̄muniter docto. z si occurreret p̄sulerē tene menti qz multis non placerent he rōnes mee. tñ in euuz erant illustriores. deus gloriofus non fac hec tpa frustra. Faciat et̄ p̄tra p̄munē opi. c. nul lus. j. ti. p̄ybi nullus iudex secular̄ p̄t dēnāf cle ricū. ergo seq̄ necēō q̄ nō poterit reconueniri co raz eo. qz negato vno v̄z negari oē id p̄ qd̄ deueni tar ad illud. l. ord. ff. d̄ spons. cū sy. z audiui alias q̄ i publica repetitōe qdā allabat raphaēl dicētē q̄. d. s̄. reuerēdissimi apocrisarij loq̄. de laicis z non de clericis qz re uera. v̄z eē rñsio. d. car. h̄ qui diē q̄ ibi non appet q̄ loquat̄ de clericis. qz lz apo chryfarij. de quib̄ ibi loq̄ eēt missi ab aliqua ecclesia non tñ p̄ hoc inferē q̄ eēt clericis lz tñ dic vt supius dixi. qz ista nō ē bona rñsio. Diē et̄ do. Car. q̄ ibi non appet q̄ ibi ageret̄ coram seculari z forte agebat hic coram ecclieo nec d̄z ibi q̄ pos sunt reconueniri coram eodē iudice z nil aliud in tendit ille. s̄. nisi declaraf qñ dicaf talib̄ p̄petef̄ inf̄ reuocandi domū de quo iur̄ h̄z in. c. fi. j. ti. p̄ z ista tene mēti. Capio nūc aliā p̄ez gl. posito q̄ clericus possit reconueniri i cā mere ciuili corā iu dice laico. quid si agif̄ de crimine ciuili glo. ista ibi sed si clericus. diē posse reconueniri p̄ iura que allat Jo. an. refert v̄gū z quosdam alios dicez q̄ clericus non p̄t coram laico reconueniri actiōe q̄ infamet z q̄ d̄ nullo crimse clericis etiam ciuili v̄t i modum exceptionis puta vt repellaf a testimo nio p̄t iudex laicus cognoscez z remittit ad. c. i. d̄ matu. petit. facit q̄ habet̄ i. c. i. de cler. coniug. li. vi. f. v̄. nullatenus vbi v̄z casus q̄ iudex laicus nul latenus condēnet clericuz d̄ crimine lz ante illud c. procedebat hec glo. qz si in cā mere ciuili possz reconueniri posset et̄ si de crimine ciuili agaf̄ qz hec due cause p̄panf̄. Item presupposito q̄ cle ricus posset reconueniri de crimine ciuili coram iudice seculari ibi condēnet̄ d̄ futuro vel alio cri mine q̄ infamet possit ep̄s ex tali snia illū depone re. glo. ista rñdet q̄ non. qz nō efficit̄ infamis cū ciu li actū sit iō non d̄z imponi pena ordinaria. c. ij. d̄ ordi. cog. diē tñ q̄ si ex hoc grauata eēt sua opi. poterit suspendi ab officio ar. c. pbr. ij. q. v. Et sic colligez ista glo. q̄ dānat̄ ciuili de crimine qd̄ infamat non efficit̄ infamis sed p̄rium tenuit glo. i. c. cū te de re iudi. z glo. in. c. multi. ij. q. i. vincen. Hoff. Hosti. z p̄. dānat̄ istam glo. z diē Anē. q̄ ip̄tat sibi q̄ laicū quēit allt. d. c. cuz te z notaf̄ ibi i sa glo. Itē exceptio ē ciuili z tñ infamat iō li bert̄ p̄ patronū de dolo non potest excipe. l. apud cellsum. s̄. aduersus. ff. de dol. excep. allegant. l. i. z l. furti. ff. de hijs qui nō. infam. tñ merēdus quez refert glo. i. d. c. multi. t̄z cū ista glo. cui v̄z p̄corda re gratian̄. ij. q. iij. s̄. hinc colligit̄. lz i p̄rium fac̄ vi. q. i. c. infames diē do. car. q̄ eo respectu quo fu it actum ciuili v̄ior est opinio qd̄ dānat̄ efficit̄ in famis p̄ iura z rationes adductas. z voluit glo. in l. infamē. ff. de pub. iud. lz eo respectu quo iudex erat laicus qui non p̄t cognoscere de crimine cle rici etiam ciuili. etiam p̄ reconuentionem potest sustineri glo. ista qd̄ dānat̄ non efficit̄ infamis cū snia non teneat arg. huī tex. Ita residet hic. do. Card. Tu tene istam glo. per tex. c. i. de cler. z iug. lib. vi. Collige etiam ex ista glo. q̄ p̄fessus cri

men de quo q̄s dānat̄ efficeret infamis incurrit infamiā. quā qōnē doc. h̄ s̄ do. abb. male explicat̄ z adducit bar. an. l. infamē. ff. de pub. iudic. dicere q̄ regularit̄ p̄fessus crimen i iudicio nō efficit̄ isa mus an̄ sniam. vñ requit̄ snia ad hoc vt efficit̄ in famis. mouet̄ ex. l. i. ff. de hijs q̄ not. infam. S̄z con fessus crimē nō h̄z pro p̄dēnato. vt i. l. si p̄fessus. ff. de custo. re. ergo lz i cā ciuili p̄fessus bñ h̄z pro cō dēnato. l. i. C. de p̄f. iō i casib̄ i q̄b̄ efficit̄ infa mis p̄ sniaz efficit̄ infamis p̄ p̄fessionē. fallit̄ quā do post cōfessionē seq̄ ictus fustii. l. ictus fustius ff. de hijs q̄ not. isa. vel qñ trāsigit̄. l. qm̄ eo. tit. z ita residet h̄ do. abb. S̄z do. car. diē h̄ nō eē ve rum imo p̄fessus i criminali efficit̄ infamis. z allat l. atbletus. s̄. fi. ff. de hijs q̄ not. infam. z diē istā p̄ tem tenere glo. i. l. pe. C. de sterdic. matri. z i. l. si si possessori. s̄. lz cū de h̄ditate. ff. de iur̄ iur. z i. l. ictus fustii. ff. d̄ hijs not. isa. z Inno. i. c. sup̄ h̄is de accus. z archi. i. c. felicis de pe. i. vi. z Jo. and. ibi in nouella allat etiam do. car. s̄ bar. l. qm̄. ff. d̄ hijs q̄ not. infam. Nec est verū sm̄ eū qd̄ dicūt q̄ dā q̄ ibi non sit sola p̄fessio sed fuit mixta cū trāf actione qz ille leges p̄siderant solā p̄fessionē item p̄fessus h̄z pro condēnato qd̄ dicit patere. qz p̄ cō fessionē res ē effecta notoria. c. fi. de cobabi. mul. z cle. z i notozio iudex punit̄ et̄ sine snia allat in noc. i. c. qualit̄ el fo de accus. z in. c. ex pte de v̄b. fig. qd̄ dictum dicit eē sing. Itē confessio suffi cit ad condēnationem et̄ si processus sit nullus. c. pisanis de resti. spol. Inno. in. d. c. qualit̄ z hoc vo luit idem bar. in. l. si confessus. ff. de custo. reo. er go seq̄ q̄ confessio h̄z illam virtutē quam ha bet snia imo maiorem. qz si deberet ferri snia ces sante confessione. z processu nullo snia eēt nulla. notaf̄ p̄ glo. in. c. ecclia sancte Marie de constit. z in. c. qualit̄ el primo de accus. z hanc p̄tē diē do. car. fore veriorē lz pro opy. bar. dicit facere mitio rem interpretationem q̄ i penis fienda ē. c. i. penis de reg. iur. li. vi. z dicit q̄ presupposito q̄ confes sio infamet nihilominus d̄z intelligi de confessionē sa z non de confessione ficta sicut ē cū q̄s citatur sup̄ crimē z ē contumax quo cāu v̄z confiteri cri men vt not. in spec. de contumacia. s̄. seq̄ i p̄n. et facit. c. cū contumacia de h̄ticis li. vi. hoc tñ casu non infamat̄ infamia iuris ex illa cōfessione. nec ex snia sup̄ hoc ex illa confessione lata vt disputādo determinauit Jac. de belui. refert Jo. an. i addit. spec. in. d. s̄. seq̄ z ad. l. si. C. de regrē. reis q̄ v̄z d̄ dicere. rñdet q̄ loq̄ d̄ infamia facti vt ibi notaf̄. z ista diē eē bñ notāda do. car. z sic nō ē verū q̄ sic co pede doctores transeant sup̄ isto passu vt vice bat do. abb. pro quo plene vide bart. in. d. l. ictus fustiam vbi idem diē bal. h̄ nō tangit istum pas sum. lz q̄rit an dānat̄ furti sit infamis. z refert gl. dicere q̄ nō nisi sit condēnatus criminalit̄ q̄ opi. dicit q̄ non ē alibi. z ē s̄. l. non p̄t. ff. de furtis. nisi forte eēt furtū modice rei. puta. j. duos aureos. c. cū te de re iudi. Idem si q̄s eēt damnatus ex ali qua suspitōe furti vel ex fictōe statuti. qz nō effi ceret̄ infamis. z dicit q̄ furtū non ē crimē publicū iō non admittit̄ ad accusanduz nisi ille cui ciuili competeret actio. de quo dicit eē glo. sing. i. l. pe. ff. d̄ cōdic. ob caus. S̄z idē bal. in. d. l. ictus fustius z in. l. i. ff. de hijs q̄ not. isa. sequit̄ glosas z diē q̄